Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

היינט 12 זייטען

פרייז 20 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 132 | Łódź, Niedziela, 9 czerwca 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, ח' סיון תרצ"ה | № 132

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

באלדווין ביים רודער פון ענגלאנד

ער רעדט וועגען דיקטאטור, קריג און סטאביליזאציע

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)

דער נייער ענגלישער פרעמיער באלדווין האט אויף א מיטינג אין הימלי-פארק היינט געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט גע-וואלדיג געלויבט דעם געוו. פרעמיער מאקדאנאלד פאר זיין גרויסער ארבייט. וואס ער האט אפגעטון, מיר וועלען ווייטער טון דאס, וואס ער האט אנגעהויבען און אויסגעפיהרט אין משך פון 4 יאהר די נאציאנאלע רעגירונג. מיר ווערען אויס נוצען די סטאביליזירטע לאגע אין לאנד. מיר ווילען פרייהייט, שלום און זיכערהייט פאר אונזער פאלק און פאר אנדערע פעלקער. עס דערנעהנ-טערט זיך די מינוט, ווען מיר וועלען דערגרייכען א בעגרעניצונג פון די לופט-בעוואפנונגען, אבער ביז וואנען דאס וועט קומען, דארפען מיר בעשי-צען אונזער פאלק פון געפאהר.

אז איהר וועט זיך ארומקוקען אויף דער וועלט, וועט איהר זעהן 3 גרויסע מלוכות, וועלכע זענען בעהערשט דורך דיקטאטורען. דאס זענען: איטאליען, ראטענפערבאנד און דייטשלאנד. איהר וועט זעהן א דעמאקראטיש לאנד, אמעריקא, וואס קעמפט און מאכט אלערליי פרובען, כדי נובר צו זיין די עקאנאמישע שוועריגקייטען. איהר וועט זעהן פראנקרייך, וואו דאס מאהלען פון דער בע-שטענדיגקייט פון דער רעגירונג איז דער קוואל פון אונרוהע נישט אזויפיל פאר פראנקרייך גופא, ווי פאר איהרע פריינד. צווישען די דאזיגע אלע לענדער איז דאס איינציגע גרויסע דעמאקראטישע לאנד, וואס לעבט ביי סטאביליזירטע בעדינגונגען, גרויס-בריטאניע. ווי איהר זעהט, האט איטאליען א קאנפליקט מיט אביסיניען, וואס גיט א גרונד פאר אונרוהע אין אייראפא.

א יוד שעכט זיין אייגענע פרוי

פאר די אויגען פון זייבעז קליינע קינדער

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

שמואל קליינבארד איז א יונגער מענש פון 30 יאהר אלט האט, חוץ פון זיין שפייז-געוועלב געהאט פרנסה פון א צווייטען געשעפט — ער האט צוזאמען מיט אייניגע שותפים פאבריצירט אויף אן אומלעגאלען אופן פראשקעס צו קאפ-ווייטאג.

מיט צוויי וואכען צוריק האט ער זיך צוקריגט מיט זייבע צוויי שותפים און זיי אפגעמסרט. פאר-ליציי האט אבער דאן געמאכט רעוויזיעס נישט נאר ב' ייזיינע שותפים, נאר אויך ביי קליינבארד'ן און געפונען אומלעגאלע פראשקעס. ער האט דאן בעקומען א נערוועז-אטאק און מען האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דעם לעצטען שבת איז ער צוריקגעקומען פון שפיטאל אהיים.

פרייטאג פיר א זייגער נאכמיטאג האט ער פערמאכט דאס געוועלב זיינס און פערשטעלט דאס שוי-פענסטער. זיין פרוי זעלדע האט זיך פערוואונדערט און געפרעגט, וואס ער טוט אזוינס, דעמאלט האט ער א כאפ-געטון א מעסער און מיט איהם געשטאכען אייניגע מאל זיין פרוי. ער האט געטראפען אין איהר ברוסט, אין בויך, אין קאפ. זי איז געפאלען אויף דער פאדלאגע א בעגאסענע מיט בלוט.

דער מארד איז געווען א שרעקליכער.

דערביי איז געווען דאס פיר יאהריגע קינד יאסל, וועלכער האט געזעהען ווי זיין טאטע שעכט זיין מוטער, איז ער געלאפען זי פערטיידיגען. דער טאטע זיינער האט זיך אבער געווארפען מיט'ן מעסער אויך אויף זיין קינד און איהם אפגעשניטען א פאר פינגער.

עס איז געווארען א געשריי און א געלויף, עס זענען געקומען שכנים דער מערדער איז ארויס געלאפען פון געוועלב און געלאפען צו דער פאר-ליציי.

— איך האב דערמארדעט מייז פרוי! ארעס טירט מיך! ער איז ארעסטירט.

כבוד פאר מארשאל פילסודסקי

אפגעגעבען דורך סיים און סענאט

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

דאנערשטאג איז געעפענט געווארען די אויסער-געוועהנליכע פארלאמענטארישע סעסיע, וועלכע דארף זיך בעשעפטיגען מיט די געזעץ-פראיעקטען וועגען דער וואהל-ארדינאציע צום סיים און סענאט און וועגען וואהל פון מלוכה-פרעזידענט.

די ערשטע זיצונג פון סיים און סענאט זענען געווען געווידמעט דעם אנדענק פון פערשטארבע-נעם מארשאל יוזעף פילסודסקי.

די סיים-זיצונג איז געעפענט געווארען דורכ'ן סיים-מארשאלעק שוויטאלסקי. אלע דעפוטאטען זע-נען געווען אויף זייערע ערטער.

דער מארשאלעק מעלדעט וועגען דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט וועגען צונויפרופען די אויסער-ארדענטליכע סיים-סעסיע. נאך דעם האט דער מאר-שאלעק זיך געווענדעט צום סיים מיט פאלגענדע ווערטער:

איך פאדער אויף דעם סיים אפגעבען כבוד יוזעף פילסודסקי'ן דורך אויפשטעהן פון די ערטער און שווייגען.

אלע דעפוטאטען שטעלען זיך פון די ערטער. זיי שטעהען א לענגערע ווייל און שווייגען.

נאכדעם זאגט דער מארשאלעק:

אין נאמען פון סיים דאנק איך הארציג אלע פארלאמענטען פון אנדערע מלוכות, וועלכע האבען מאניפעסטירט זייער מיטגעפיהל דעם פוילישען פאלק, צוליב זיין שווערען פערלוסט.

דער מארשאלעק מעלדעט וועגען די ענדערונגען, וועלכע זענען פארגעקומען אין צוזאמענשטעל פון דער רעגירונג. דער סעקרעטאר סקרופניק (אוקראיני-שער סאנאטאר) לייענט איבער די פארשלאגען פון דער סאנאציע וועגען דער וואהל-ארדינאציע צום סיים, סענאט און מלוכה-פרעזידענט, ווי אויך דעם פ. פ. ס.'ישען פראיעקט פון דער וואהל-ארדינאציע.

די סיים-זיצונג האט געדויערט 5 מינוט.

מיט 10 מינוט שפעטער האט זיך אנגעהויבען די זיצונג פון סענאט. אלע מיטגלידער פון דער רע-גירונג זענען געווען שווארץ געקליידעט. דער מאר-שאלעק ראטשקעוויטש האט זיך געווענדעט צום סע-נאט מיט פאלגענדע ווערטער:

— מיר האבען גערופען די היינטיגע זיצונג, כדי מיר, דער סענאט פון דער רעפובליק, זאל בעערען דעם אנדענק פון יוזעף פילסודסקי. דאס שטערבלי-כע פון איהם האט דאס פאלק אפגעפיהרט אויפ'ן וואוועל. אין נאמען פון פאלק האט איהם געזעגענט דער מלוכה-פרעזידענט, לאמיר היינט בויגען דעם קאפ פארן גייסט פון יוזעף פילסודסקי'ן מיט שווייגען און ערנסט איהם אפגעבען כבוד.

ביי דער ערשטע ווערטער פון מארשאלעק האבען זיך אויפגעשטעלט אלע סענאטארען און געשטאנען די גאנצע צייט מיט אראפגעלאזטע קעפ. נאך א לענ-גערע מינוט פון שווייגען האט דער מארשאלעק גע-זאגט:

דער סענאט האט פייערליך אפגעגעבען כבוד דעם ווידער-אויפלעבער פון אונזער פאטערלאנד.

דער מארשאלעק האט אויסגערעכענט אלע סע-נאטען פון די פערשידענסטע לענדער, וועלכע האבען אויסגעדריקט זייער מיטגעפיהל דעם פוילישען סענאט.

די זיצונג האט געדויערט 4 מינוט.

לאדז ביי די נאהענטע סיים-וואהלען

ווערט זיין פערטיילט אין 3 וואהל-קרייזען?

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

לויט דעם סאנאטארען פראיעקט פון דער וואהל-ארדינאציע, ווערט ווארשע איינגעטיילט אויף 6 וואהל-קרייזען, וואס וועהלען צו 2 דעפוטאטען. איין וואהל-קרייז איז פראגע. די קאמיסאריאטען 1, 2, 12, און 26 בילדען א בעזונדערען וואהל-קרייז. דער „יודישער" וואהל-קרייז וועט ארומנעמען די פאליציי-קאמיסאריאטען 3, 4 און 5. ווייטער וועלען זיין: איין וואהל-קרייז, וואס וועט ארומנע-מען די קאמיסאריאטען 6, 7, 19 און 22;; איין וואהל-קרייז די קאמיסאריאטען 8, 9, 16 און 23;; איין וואהל-קרייז מיט די קאמיסאריאטען 9, 10, 13, 20 און 21.

ווארשעווער פאוויאט בילדעט אויס א בע-זונדערען וואהל-קרייז. לאדז וועט האבען 3 קרייזען. ווילנע, קראקע, לעמבערג און פויזען — צו 2.

לאדז ווערט איינגעטיילט אויף פאלגענדיגע וואהל-קרייזען:

דער ערשטער וואהל-קרייז נעמט ארום די קאמיסאריאטען 2, 3 און 5, צווייטער וואהל-קרייז — די קאמיסאריאטען 1, 4, 6, 7 און 10, דריטער וואהל-קרייז — די קאמיסאריאטען 8, 9, 11, 12, 13 און 14.

צוזאמענפאהר פון „השומר הצעיר" איז אפגעלעגט

ווארשא, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

לויט דעם בעשלוס פון דער הויפט-ליטונג איז דער 9-טער לאנד-צוזאמענפאהר פון „השומר הצעיר" אין פוילען, וואס האט געזאלט פארקומען דעם 5-טען ד. ח. אבגעלעגט געווארען.

דער צוזאמענפאהר איז אבגעלעגט געווארען צו ליב דעם נאציאנאלען טויער ווי אויך צוליב דער שקל-אקציע פאר דעם 19-טען ציוניסטישען קאנ-רעס.

דער צוזאמענפאהר פון השומר הצעיר וועט פארקומען ערשט סכות-צייט.

דעם 8-טען יוני 1935 איז נאך קירצע שווערע ליידען געשטארבען אין בליהענדען עלטער פון 34 יאהר אונזער טייערער ברודער, שוואגער, אנקעל און קוזין
נ"ע
בערנארד יאסקאוויטש
די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 9 יוני 1935, 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז אגראדאווע 8, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער די אין טיפען טרויער פערבליבענע שוועסטערן, ברידער און פאמיליע.

הוי נפלה עטרת ראשנו. אחרי מחלה כבדה וממושכה שבק חיים ביום א' ח' סיון האיש החסיד יר"א המצוין, במידותו
נ"ע ישראל זימעל ב"ר ארי' מנחם ז"ל
קאנטאראוויטש
הלוי' תהי' היום, ביום א', ח' סיון תרצ"ה בשעה 1 אחה"צ מבית האבל אל. 1 מאי 1.
משפחתו המתאבלת.

אחרי מחלה כבדה וממושכה גוע ונאסף לעמיו ביום ו' א' דחג השבועות בעלי האהוב אבינו היקר חותננו זקננו דודנו
נ"ע אברהם ברב משה ז"ל גלאזער
(מי שהיה בעל חרשת ובית חומה בלודז)
הלויה תהי' היום יום א' פרשת נשא, ב' 9/6 1935 בשעה 12 בצהרים מבית האבל שענקעוויטשא 37 מתבקשים את קרוביו ומודעיו לחלק את הכבוד האחרון.
המשפחה המתאבלת.

געהיימע קאנפערענצן מיט דייטשלאנד ווערעז געפיהרט אין רוים און אין לאנדאן

רוים, 8 (ספ. טעל.)
פארשטעהער פון דער איטאליענישער רעגירונג פיהרען אין רוים געשפרעכען מיט'ן דייטשען אמ־באסאדאר פאן האסעל. דער אינהאלט פון די געשפרעכען ווערט געהאלטען אין שטרענגער גע־היימניש. מ'נעמט אן, אז די געשפרעכען זענען געווידמעט דער קומענדיגער דונאי־קאנפערענץ.

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)
די ענגליש־דייטשע געשפרעכען וועגען די ים־בעוואפנונגען קומען פאר. נעכטען זענען אפגע־האלטען געווארען צוויי זיצונגען. קיין גענויע ידיעות וועגען דער קאנפערענץ זענען נישטא, אלץ, וואס האט א שייכות צו דער קאנפערענץ איז איינגעהילט אין א געדיכטען שלייער פון סודות.

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)
פרעמיער מאקדאנאלד האט ארויסגעגעבען א מיטאג פאר דער דייטשער דעלעגאציע. אין דעם מיטאג האבען זיך בעטייליגט אלע מיטגלידער פון דער ענגלישער רעגירונג, דערונטער אויך די מיניסטארען אידען, באלדווין און סיימאן.

סטריקאווער רבי הרב מענדעל לאנדוי שווער קראנק געווארען אין ירושלים

ווארשא, 8 (יט"א טעלעגראפיש)
אין די ארטאדאקסישע קרייזען איז היינט ער־האלטען געווארען א דעפעשע פון ירושלים, אז דער סטריקאווער רבי, הרב מענדעל לאנדוי בן רחל איז שווער קראנק און דארף האבען רחמים גדולים. ער בעט צו וויסען געבען אלע רביים און גוטע פריינד.

די ידיעה האט זיך שנעל פערשפרייט אין די רעליגיעזע קרייזען און די יט"א רעדאקציע ערהאלט צאהלרייכע אנפראגען. וועגען דעם גע־זונד־צושטאנד פון סטריקאווער רבי.

געשלעגן אויף די גראדנער גאסען פאליציי צוריקגעשטעלט די ארדנונג

ווארשא, 8 (יט"א טעלעפאניש)
פרייטאג, דעם ערשטען טאג שבועות האט אין דער שטאט אויסגעבראכען אנ'אוואנטורע, גע־שעהען איז עס צוליב א מארד, וואס איז דעם 4-טען ד.ח. אויסגעפיהרט געווארען אין רייזער'ס טאנץ־זאל. איינער פון די טענצער'ס, וולאדיסלאוו בושט איז דערשטאכען געווארען, פערגאנגענעם פרייטאג, נאך דער לויה, איז אויף די גאסען גע־קומען צו גרויסע אוואנטורעס, די אנגעקומענע פאליציי האט צוריקגעשטעלט די ארדנונג.

קאנפיסקירט די „דאנציגער עכא"
ארויסגעבער פון דער צייטונג ארעסטירט

דאנציג, 8 (יט"א טעלעגראפיש)
דער לעצטער נומער פון דער יודיש־דייטשער צייטונג „דאנציגער עכא" איז ווידער קאנפיסקירט געווארען, דער ארויסגעבער טעאדאר לעווי איז ארעסטירט געווארען, אלע בעמיהונגען איהם צו בעפרייען האבען זיך נישט איינגעגעבען.

ציוניסטישער קאנגרעס קומט פאר
דעם 20-טען אויגוסט אין לוצערן

לאנדאן, 8 (יט"א טעלעגראפיש)
די ציוניסטישע עקזעקוטיווע טיילט מיט, אז דער טערמין פון דער ערעפנונג פון קאנגרעס איז ענדגילטיג בעשטימט געווארען אויפ'ן 20-טען אויגוסט אין לוצערן, און וועט דויערן ביז'ן 30-טען אויגוסט.

Dom Transportowo-Ekspedycyjny
S. Jelin i I. Rudomin Sp. Akc.
62 Piotrkowska 62
tel. 102-07 i 214-71
אייגענע לאגער־ריימען. — אננאהמע צו אויפבעוואהרונג בעת די זומער־צייט פערשידענע זאכען אויף לאגער.
וויכטיג פאר עמיגראנטען און טוריסטען!
רעגעלמעסיגער פערקעהר נאך
PALESTYNA ארץ־ישראל
מיט דעם דאמפער „POLONJA"
פינקטליכע צושטעלונג. אויסקונפטען ווערען יעדען איינציגען ערטיילט.

נייע מאטיעס הערינגע
עס איז אנגעקומען א פרישער טראנספארט נייע מאטיעס הערינגע פון פרישען פאנג
א. י. בערגער לאגער. זגיערסקא 18
קאנטאר. נארוטאוויטשא 56
די פירמע עגזיסטירט פון 1838. טעל. 132-78.

צו דער חתונה פון
פרל. פאלא ראבינאוויטש
מיט ה' משה זאנאבענד
ווינשען פיל גליק און צופרידענהייט
איגנאץ פאמעראנץ און פרוי
בנימין זילבערבערג און פרוי

„ליליפוט"
דער בעסטער באק = פראשעק

גאראנטירט גוטע געבעקס.

No 8 אילוסטרירטער וואכען־זשורנאל No 8
„Przegląd Palestyński"
פרעכטיגער אינהאלט און שעהנע אויפנאהמען.
פרייז 20 גר.

קליינהענדלער־פעראיין אויף דער שטאט לאדז
פרייהייטס־פלאץ נומר 3.

זונטאג, דעם 23 יוני 1935 קומט פאר צום ערשטען טערמין 6 א זייגער אוונט און 7 אוונט צום צווייטען טערמין
די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג
מיט פאלגענדער טאג־ארדנונג: 1) וואהלען פון א פארזיצענדען; 2) טעטיגקייטס־בעריכט; 3) קאסע־בעריכט; 4) וואהלען פון א נייער פערוואלטונג און רעוויזיאנס־קאמיסיע; 5) פערשידענעס.
די פערוואלטונג.

דער טערמין דערנעהנערט זיך...
פון אומעטום קומען אן ידיעות וועגען א בעדייטענדער און פעסטער נאכפראגע אויף לאסען פון דער מלוכה־לאטעריע.

אין פיל קאלעקטורען און דער הויפט־שטאט, ווי אויך אויף דער פראווינץ, איז די צאהל פערבליבענע לאסען צום פערקויפען, שוין זעהר נישט קיין גרויסע.

מען דארף נישט פערגעסען פון דעם, אז די צאהל לאסען צו יעדער לאטעריע איז א שטרענג בעגרענעצטע, ווער עס וויל א לאז פער־זיכערן זיין אנטייל אין דער ציהונג פון דער 1-טער קלאס פון דער 33-טער מלוכה־לאטעריע, וועלכע הויבט זיך אן דעם 19-טען ה. ח, דער דארף זיך תיכף בעזארגען מיט א לאס, וויל שפעטער קענען די אלע לאסען שוין זיין אויס־פערקויפט.

אזא פערגעב'עסיגונג וואלט געקענט זעהר נישט אנגענעהם, בעזונדערס, ווען די 33-טע לאטעריע, וועהט פא־אוים, האט די געוועהנליכע 4 קלאסען, אויך א אומזיסטע צוגאב־הנוכה־ציהונג.

עס איז א זאך בעסער נישט אפלייגען און נאך היינט גהן אין קאלעקטור נאך א לאס.

חברנו
אברהם יעקב נ"י פישאף
חבר לועד הנהגה של צעירי אגודת ישראל בלודז בצלותך על במתי חיים קבל נא את ב'כתנו ב'כת מז"ט השירע לך לאירושך עם העלמה
מרת **רייצה** תחי' **וויסמאן**
יהא רעוא שתתנשמנה כל שאיפו בנין על שוי עבודתך הבתורניות
ועד הנהגה של צעירי אגודת ישראל בלודז

זר של פרח ם ובתוכם ברכת מז"ט אנו מגישים לחברנו סגן יו'שב ראש של המועדה המיוחדת של שעירי ערב שע"י צא"י בלודז
מר **אברהם יעקב נ"י פישאף**
לאירושיו עם העלמה מרת
רייצה תחי' **וויסמאן**
תוכה לבנות ביתך ברוח ישראל סבא בארץ אבותינו.
המועדה מיוחדת
של שע"י צא"י בלודז.

ברכת מז"ט חמה ולבבה כ"ב ידידי יחבה מר
אברהם יעקב נ"י פישאף
לאירושך עם העלמה
מרת **רייצה** תחי' **וויסמאן**
יהי רצו: שתבנה ב'תכם ב'וה ישראל סבא על הרי ציון וירושלים
ישראל לעסמאן

סל מלא ברכות ובתוכם ברכת מז"ט אני מבוך לידידי וחברי מר
אברהם יעקב נ"י פישאף
לאירושיו עם העלמה מרת
רייצה תח"י **וויסמאן**
יהי רצון שתבנו בית: על הרי ציון וירושלים.
פלכיאל בארנשטיין.

קבל נא ידידינו וחברנו מר
אברהם יעקב נ"י פישאף
את ברכתנו החמות הנובעות מעומק לבנו לרגלי בואך בברית האירושין את העלמה בחיות לבך
מרת **רייצה** תחי' **וויסמאן**
ב:ה ביתך על הרי ציון וירושלים
אלי' הערץ
אהרן סענדיק
בעריש פרימערמאן

א הארציגער זייט = געזונד
אלע מיינע פריינד און בעקאנטע צוליב מיין עולה זיין קיין ארץ־ישראל — ווינש איך מיר זאלען זיך בקרוב זעהען אין אונזער אלט=ניילאנד.
שמחה פרדר.
פ. ס.: איך פאהר אם מארגען, מאנטאג, 7.30 פריה פון פאבריקס־באהנהויף.
8080

Skradziono zostały 2 weksle á 50 zł. z wystawienia Ch. I. Rozencwajg, pł. 10/6-35 i 15/7-35 na zlec. J. Jakubowicz. Weksle zostają unieważnione. 8088

Inż. A. RUSSAK
געשוואוירענער איבערזעצער
פאר די פראנצויזישע, רוסישע, יודישע און העברעאישע שפראכען
(אין בעצירק פון אפעלאציע־געריכט)
נארוטאוויטשא 47, טעל. 245-08.
די קאנצעלאריע ערלעדיגט אויך דאקו־מענטען אין דייטש, ענגליש, איטאליעניש.

ציעכאצינעק
דר. מעד. וו. לאסקי
אינערליכע און קינ־ער־קראנקהייטען
נעהמט אן, ווי געוועהנליך, פון 15-טען מאי אן
ווילע „מעגטאנא"

שייטלען
מיט פאריזער שרינדן און פערטיגע שייטלען
ביי **קערש.**
סקווערא 15

פענסיאנאט „וו"נגאסט"
קאלומנא, לובעלסקא № 15
טעל. נומ' 13.
ערשטקלאסיג, עלעגאנט מיט'ן בעסטען קאמפארט.
שטרענג כשר! די מאדערנסטע בעקוועהמליכקייטען!

פאר גארד, ביושוטעריע
און לאמבארד־סוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס־קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 11 פריה ביז 2 מיטאג און 5—9 אוו.
זונטאג פון 10—1 בטאג
אלע ארט אנאליזען.
אנבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.

זומער=קאלאניע
פון „נותן=לחם"
יונגלעך אין שול־עלטער, וואס ווילען גע־ניסען פון דער זומער=קאלאניע אין ער־שטען סעזאן, דארפען זיך תיכף ומיד איינשרייבען אין קאנצעלאריע (סאלנא 14)

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוויי־אפעראציע א. ז. וו. ווי אויך אמבולא־טאריעס פון 9-2 און פון 4-8 אוונט.

בעקאנטמאכונג.
די פערוואלטונג פון פעראיין „לינת החולים"
איז לאדז. פאלודניאווא 19
מאכט בעקאנט איהרע מיטגלידער און מיטגלידערינס פון פעראיין, אז די
יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג
קומט פאר צום ערשטען טערמין זונטאג, דעם 23 יוני ד. י. 3 א זייגער נאכ־מיטאג אין אייגענעם הויז און אין אייגענעם לאקאל.

אויב עס וועט נישט קומען די געהעריגע צאהל מיטגלידער, דאן וועט די זעלבע פארקומען צום צווייטען טערמין 5 א זייגער נאכמיטאג און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאהל אנוועזענדע מיטגלידער מיט פאלגענדער טאג=ארדנונג:

1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג;
2) בעעהרען דעם אנדענקען פון די פערשטארבענע מיטגלידער;
3) וואהל פון א פארזיצענדען;
4) פארלעזען דעם פראטאקאל פון דער רעוויזיאנס־קאמיס'ע;
5) בעריכט פון יאהר 1934/5;
6) בודזשעט פאר'ן יאהר 1935/36;
7) פארשלאגען פון דער פערוואלטונג;
8) פארשלאגען פון די פעראיינס־מיטגלידער;
9) וואהלען פון 6 פערוואלטונגס=מיטגלידער, 2 קאנדידאטען און 1 אין דער רעוויזיאנס־קאמיסיע.

די פערוואלטונג פון „לינת החולים"
19 פאלודניאווא 19

מארגען מאנטאג, דעם 10 יוני ד. י. 12 א זייגער בייטאג וועט אויפ'ן בית החיים פארקומען א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה פון אונזער אונפערגעסליכען זוהן און ברודער
נ"ע יוסף בן אברהם נ"י וויסמאן
צו וועלכע אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע ווערען געבעטען צו קומען. די פאמיליע.

פולמאכטען פאר לאוואל'ס רעגירונג

זענען געגעבען געווארען דורכ'ן פארלאמענט

לאוואל — פרעמיער און אויסערן-מיניסטער אין דער נייער פראנצויזישער רעגירונג

פאריז 8 (ספ. טעל.)

נאכ'ן פאלען פון בואיסאנ'ס רעגירונג און נאכדעם, ווי לאוואל האט זיך צוריקגעצויגען פון דער מיסיע צו שאפען א רעגירונג זענען אין די פארלאמענטארישע קרייזען ארויסגערוקט געווארען די קאנדידאטורען פון הערי‍א און פעטרי צו שאפען דעם נייעם קאבינעט.

די געשאפענע סיטואציע האט אבער ווידער ארויסגערוקט די נויטווענדיגקייט, אז לאוואל זאל ווידער איבערנעמען די מיסיע צו שאפען די נייע פראנצויזישע רעגירונג.

פאריז, 8 (ספ. טעל.)

דיפארלאמענט - פראקציעס האבען אפגעהאלטען א רייה זיצונגען וועגען דער געשאפענער לאגע. ביי די ראדיקאלען איז געקומען צו א שארפער דיסקוסיע צווישען די אנהענגער און געגנער פון די פולמאכטען פאר דער רעגירונג. עס איז ארויסגערוקט געווארען א פראיעקט צו שיקען דעלעגאציעס צו די לינקע און פארלעגען די סאציאליסטען קאנקרעטע בעדינגונגען אויף צו שאפען א רעגירונג, וועלכע זאל פערטיידיגען די רעפובליק. די אונאפהענגיגע און פון רעפובליקאנישען צענטר האבען זיך ארויסגעזאגט פאר א רעגירונג פון ברייטער קאנצענטראציע. דער צענטער איז געגען א לינקער פעראייניגונג.

פאריז, 8 (ספ. ט.)

א דעלעגאציע פון הערי‍א, דעלבא און דעלאדיע האבען אינפארמירט לאוואל'ן וועגען די בעשלוסען פון די ראדיקאלען, אז זיי וועלען שטיצען א רעגירונג וועלכע וועט פיהרען א געזונדע פינאנץ-פאליטיק און וועט נישט פאדערן קיין ספעציעלע פולמאכטען.

לאוואל האט נאכדעם ערקלערט, אז אויב די בעשלוסען פון די ראדיקאלען וועלען נישט געענדערט ווערען, איז ער איבערצייגט, אז זיין רעגירונג וועט אין פארלאמענט נישט בעקומען קיין מעהרהייט.

פאריז, 8 (ספ. טעל.)

נאך א רייה בעראטונגען פון די ראדיקאלען, רעפובליקאנישען צענטר און די לינקע רעפובליקאנער, איז מעגליך געווארען, אז לאוואל זאל בילדען די נייע רעגירונג.

פאריז 8 (ספ. טעל.)

דער רעגירונגס-קריזיס אין פראנקרייך איז היינט ביינאכט ליקווידירט געווארען.

לאוואל, וועלכער האט 8 אווענד בעקומען די מיסיע צו בילדען די רעגירונג, האט 3 ביינאכט שוין פארגעשטעלט דעם פרעזידענט צו בעשטעטיגען דעם נייעם קאבינעט. דער צוזאמענשטעל פון לאוואל'ס קאבינעט איז פאלגענדער:

פרעמיער און אויסערן-מיניסטער — לאוואל.

מיניסטארען אהן פראטפעלען — הערי‍א, פלאנדען און מארען, יוסטיץ — בעראר, אינערן — פאגאנאן, קריג — פאברי, פלאט — פיעטרי, — לופט-פליהעריי — גענעראל דענען, האנדעל און אינדוסטריע — באנע, פינאנסען — רעניע — בילדונג — מארקאמב, עפענטליכע ארבייטען — אויגאך, קאלאניעס — ראלען, האנדעלס-פלאט — רוסטמאן, ארבייט — פראסאר, רענטעס — מאנאיל, לאנדווירטשאפט—קאטאלא, געזונדהייט — לאפאן, פאסט און טעלעגראף — מאנדעל.

מארשאל פעטען האט זיך אפגעזאגט אריינצוגעהן אין דער רעגירונג. פון 20 מיניסטארען האבען 13 געהערט צו בואיסאנס קאבינעט.

פאריז, 7 (ספ. טעל.)

„לע מאטען" שרייבט:

לאוואל איז אהן שום ספק א גרויסער דיפלאמאט וועלכער קען פיהרען די אונטערהאנדלונגען אין דער אינערליכער פאליטיק מיט'ן זעלבען אויסדויער און געשיקטקייט, ווי אין דער אויסערן-פאליטיק.

לויט דער מיינונג פון ראדיקאלען „ל'עווער", דראהט נישט דער נייער רעגירונג מצד די ראדיקאלען קיין שום סיורפריזען.

די רעכטעצייטונג „עקא דע פארי" דריקט אויס צוטרוי לאוואל'ן, אלס פערזאן, וואס איז אסמיםטען בערופען צו פיהרען א קאמף פארן פראנק און צו פיהרען מיט אויטאריטעט אונטערהאנדלונגען מיט'ן פארלאמענט.

דער סאציאליסטישער „פאפולער" און די קאמוניסטישע „הומאניטע" פאדערן איינשטימיג פונאנדערצולאזען דעם פארלאמענט.

פאריז, 8 (ספ. טעל.)

פרעמיער לאוואל איז דעצידירט צו האנדלען שנעל. ער וועט זיך שוין היינט נאכמיטאג פארשטעלען דעם פארלאמענט און איבערלייענען די רעגירונג דעקלאראציע. ער האט א געזיכערטע מעהרהייט.

פאריז, 8 (ספ. טעל.

די זיצונג פון פארלאמענט האט זיך אנגעהויבען האלב 7. די רעגירונגס-דעקלאראציע האט געלעזען פרעמיער לאוואל, וועלכער האט אנגעוויזען, אז די נייע רעגירונג שטרעבט צו קעמפען מיט דער שפעקולאציע און בעשיצען דעם פראנק. די רעגירונג נויטיגט זיך אין דער אונטערשטיצונג פון פארלאמענט און ווענדעט זיך צוליב דעם וועגען פולמאכטען. בעריהרענדיג די פינאנציעלע לאגע און פון בודזשעט, האט פרעמיער לאוואל אנגעוויזען, אז דאס בעגרעניצען די אויסגאבען איז נישט גענוגענד. עס דארפען אונטערגענומען ווערען ענערגישע מיטלען, כדי א סוף צו מאכען מיט די מיסברויכען און אויפצולעבען דיווירטשאפט. אנצייכענענדיג בקיצור דאס ווירטשאפטס-פראגראם פון דער רעגירונג, האט דער פרעמיער בעריהרט די פראגע וועגען דער יוגענד, וועלכע דארף געפונען מעגליכקייט פון ארבייט. לאוואל בעטאנט, אז די אויגען פון דער גאנצער וועלט זענען איצט געווענדעט צו פראנקרייך, וואס איהר אויטאריטעט טאר נישט זיין אונטערגעבראכען.

נאך א פויזע איז אין אווענד פארגעקומען א צווייטע פארלאמענט-זיצונג, וועלכע האט אויסגעוועהלט אלס פארזיצער פון פארלאמענט פערדינאנד בואיסאנ'ען וועמענס קאבינעט עס איז די טעג אראפגעווארפען געווארען.

נאך א דיסקוסיע איבער די פולמאכטען, געגען וועלכע עס האבען זיך ארויסגעזאגט די סאציאליסטען און קאמוניסטען, איז פארגעקומען די אפשטימונג, בעת וועלכער 322 דעפוטאטען האבען געשטימט פאר די פולמאכטען 160 האבען געשטימט געגען. די לינקע ראדיקאלען האבען זיך אפגעהאלטען פון שטימען. לאוואלס רעגירונג האט, אלזא, גענאסען פון צוטרוי מצד דעם פארלאמענט.

אין פאריז קומען פאר העפטיגע מאניפעסטאציעס געגען דער רעגירונג. פאליציי אינטערווענירט ענערגיש. פון עראפלאנען ווערען געווארפען מיליאנען פלוג-בלעטער.

די נייע ענגלישע רעגירונג

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)

לויט ידיעות פון דער היינטיגער פרעסע, וועט די ליסטע פון קאבינעט זיין אזא:

פרעמיער — באלדווין, וויצע-פרעמיער און אינערן-מיניסטער — דזשאן סיימאן.

פרעזידענט פון ראט און מיניסטער, וועלכער איז פעראנטווארטליך פאר דער קאארדינירונג פון דער טעטיגקייט פון אלע דריי רעסארטען פון נאציאנאלער פערטיידיגונג (יבשה-ארמעע, לופט-פליהער און פלאט) — ראמזיי מאקדאנאלד.

פינאנץ-מיניסטער — נעוויל טשעמפערליין, לארד קאנצלער און לארדען-הויז — לארד היילסהעם.

אויסערן-מיניסטער — סעמועל האאר.

מיניסטער פאר דאמיניעס — טאמאס.

מיניסטער פאר אינדיען — לארד זעטלאנד.

קריגס-מיניסטער — לארד האליפאקס.

מיניסטער פאר לופט-פליהעריי — קאנליף ליסטער.

פלאט-מיניסטער — מאנסעל.

האנדעלס - מיניסטער — רונסמאן.

אגראר - מיניסטער — וואלטער עליאט.

געזונדהייטס-מיניסטער — קינגסליי וואוד.

ארבייטס - מיניסטער — בראון.

בילדונגס - מיניסטער — אליווער סטאנליי.

מיניסטער פאר עפענטליכע ארבייטען — ארמסביי גאר.

לארד-היטער פון פריוואטען סטעמפעל — לארד לאנדאנדערי.

מיניסטער אהן פארטפעל, וועלכער איז פעראנטווארטליך פאר די אינטערנאציאנאלע פראגען, וואס דרינגען ארויס פון ענגלאנדס אנגעהעריגקייט צו דער פעלקער-ליגע — לארד אידען.

פון דער רעגירונג זאלען ענדגילטיג ארויסגעהן בלויז דער אינערן-מיניסטער גילמור און דער געזונדהייטס-מיניסטער יאנג.

ספארט-בעוועגונג

אונזער נאטיץ וועגען די ספארט-אימפרעזען, וואס ווערען לעצטענס איינגעארדענט מיט די היטלעריסטען, האטווי עס איז געווען פאראויסצוזעהן, ארויסגערופען א טיפען אפקלאנג אין דער ספארט-וועלט. בעזונדערס האבען זיך פראינטערעסירט מיט דעם ענין די יודישע ספארט-טוער, וועלכע זעהען איין אין דער דאזיגער בעציהונג ווי א חוזק שפיל מיט די געפיהלען פון דער יודישער ספארט-עפענטליכקייט. באטש די ספארט-אימפרעזעס ווערען זעהר שטארק בעזוכט דורך יודען ווערען לעצטענס כסדר אנגאזשירט מאנשאפטען, וועמענס סימבאל איז דער האקענקרייץ — דער צייכען פון יודען-האס, וואנדאליזם און בלוט-דורשטיגקייט.

מיר האבען בעקומען פון א אנגעזעהענעם ספארט טוער א לענגערן בריף וועגען דער דאזיגער פראגע, מיט דער ביטע איהם איבערצוגעבען אונזערע לעזער.

די פראגע פון אויסקלויבען אינטערנאציאנאלע געגנער אין ספארט-פארמעסטונגען איז אהן שום פערגלייך וויכטיגער און עס פאדערט ערנסטע פערטיפונג — ווי דאס בעשטימען זיך א געגנער פון א לאנד, ווייל אלע ארגאניזאציעס אין לאנד, וועלכע געהערען צו די פערבאנדען, בעזיצען גלייכע רעכטען וואס מ'קאן נישט און מ'דארף נעגירען. פערשטענדליך, אז אויסער ספארטליכע מעלות ווערען אויך גענומען אין בעטראכט די עוועטועלע פינאנציעלע רעזולטאטען.

גאר אנדערש שטעלט זיך פאר די פראגע ווען עס האנדעלט זיך וועגען אינטערנאציאנאלע פערמעסטונגען. דא האט שוין א בעדייטונג אנדערע פיל ערנסטע טיילמאל אפילו מלוכה'שע מאמענטען. מיט דעם דערקלערט זיך טאקע די לעצטע אנגעקניפטע בעציהונגען מיט דייטשלאנד.

ווען אבער ספארט-קלובען בעטראכטען שוין דאס אראפפירענגען דייטשע היטלעריסטישע מאנשאפטען אלס א נויטווענדיגקייט אדער א זעלבסטפערשטענדליכקייט, זייענדיג פולשטענדיג אריענטירט אין זייער פאליטישע און געזעלשאפטליכער ראל, האט עס נישט שום בערעכטיגונג און דאס מוז ווי אמשטארקסטען געטאדעלט ווערען.

מיר געדענקען דאך גאנץ גוט, ווי די זעלבע דייטשעמאנשאפטען האבען קיינמאל נישט געוואלט אננעמען א איינלאדונג פון א פוילישען קלוב, נאר פערקעהרט, בעצויגען זיך צו איהר מיט חוזק און ביטול. דעמאלס האבען אבער נישט געשפילט קיין ראל די פאליטישע מאמענטען, ווי היינט, ווייל דייטשלאנד האט נישט ארויסגעשיקט איהרע מאנשאפטען אויף פראפאגאנדע.

די דאזיגע ספארט-אימפרעזען גיבען אונז גארנישט אין פערגלייך מיט די „ווערטען" פון האס און פעראכטונג, וואס עס פערשפרייט דער ספארט אין דייטשלאנד. אפשר בלויז די פינאנסיעלע רעזולטאטען — איז אבער דער פרייז צו טייער בעצאהלט...

מיר געדענקען גוט די פרייד פון די היגע „ספארטלער", וועלכע זענען געקומען אויפ'ן לעצטען מעטש מיט ברעסלוי, דעם ענטוזיאזם פאר'ן האקענקרייץ אויפ'ן ספארט-פלאץ פון ל. ק. ס. אזעלכע מעטשען ווערען בעוואוסטזיניג פערוואנדעלט אין א פראפאגאנדע פאר'ן היטלעריזם און נישט פאר'ן ספארט.

מיר וואונדערן זיך אויף דער ערנסטער און קולטורעלער ליטונג פון „ל. ק. ס.", וועלכע פערשטעהט אויסגעצייכענט, אז עס איז נישטא קיין קולטורעלער ספארטלער, וואס זאל וועלען זיין א עדות אין א היטלעריסטישער מאניפעסטאציע און דאך ארגאנירט זי אזעלכע אונטערנעהמונגען. אפשר געהט איהר אין געבען א מעגליכקייט די לאדזער היטלעריסטען אויסצודריקען זייער סאלידאריטעט מיט די וועלכע האבען פערמיסטיגט דאס פעלד פון פערברעכערונג אין ספארט, מיט די וועלכע האבען די דערהויבענע אידעאלען פון ספארט פערוואנדעלט אין וואנדאליזם און אין בלוט-דורשטיגקייט. זיי דערציהען דאך היינט דעם אונטערוואקסענדען דור מיט די רציחה'שע לאזונגען „פון דראנג נאך אסטען און נאך וועסטען".

די לאדזער קולטורעלע ספארט-וועלט, ווארט ענטשפרעכענד און ווירדיג זיך בעציהען צו די דאזיגע אימפרעזעס.

ב. ה.

גרויסע פאבריק-שרפה פון די נעכטיגע דונערן איז לאדז

גרינשטיינ'ס שפינעריי אויף מאטעיקא גאס אוועק מיט'ן רויך. — 300 ארבייטער געבליבען ארבייטסלאז

נעכטען 12 ביינאכט האט זיך איבער דער שטאט אריבערגעטראגען א גרויסער שטורם-רעגען בעגלייט פון שטארקע דונערן און בליצען.

ארום האלב 1 זענען די פייערלעשער אלארמירט געווארען אויף מאטעיקא 9, וואו ס'איז פון א דונער אויסגעבראכען א שרפה אין גרינשטיינס שפינעריי. ווען די פייערלעשער זענען געקומען אויפ'ן ארט, איז שוין די פאבריק - געבויידע געשטאנען אין פלאמען. פון אפראטעווען די פאבריק האט שוין קיין רייד נישט געקענט זיין. די פייערלעשער האבען זיך דעריבער גענומען אפראטעווען די שכנות'דיגע בנינים, מחמת נעבען דער פאבריק געפינט זיך די געבויידע פון ארבייטסלאזען-פאנד און די זאקען-פאבריק פון דער פירמע „סעטאם". נאך א דריי שעה'דיגער רעטונגס-אקציע איז געלונגען אפצוראטעווען די שכנות'דיגע בנינים, דאגעגען איז גרינשטיינ'ס וואניע-שפינעריי פערברענט געווארען ביזן פונדאמענט.

אונזער מיטארבייטער, וואס איז גלייך אוועק אויפ'ן ארט פון דער שרפה, דערוויסט זיך פאלגענדע פרטים:

דער ערשטער דינער איז אריין אין קעסעלהויז, די שרפה האט זיך ענטוויקעלט בליץ-שנעל, צוליב דעם, וואס א צווייטער דינער האט אויך געטראפען דעם טעלעפאן-קאבעל; האט מען נישט געקענט טעלעפאנירען נאך די פייערלעשער פון דער פאבריק-קאנטאר, נאר פון א שכנות'דיגער פאבריק. דערפאר איז דאס אנקומען פון דער פייערלעשער פערשפעטיגט געווען מיט 10 מינוט. די רעטונגס-אקציע איז אויך בעשוועהרט געווען. דער מיט, וואס די מאטעיקא-גאס איז נישט ברוקירט אזוי, אז די פייערלעשער-אויטאס האבען ממש געטאפיעט אין בלאטע. די מאטעיקא גאס האט נאך ביז איצט קיין בעלויכטונג נישט.

די פאבריק, וואו ס'זענען געווען בעשעפטיגט אנ'ערך 300 ארבייטער, האט געארבייט אויף דריי זמיאנעס, און נעכטען איז די פאבריק געווען טעטיג ביז 10 אווענד.

דערוויסענדיג זיך וועגען דער שרפה, האבען זיך ארום דער פאבריק פערזאמעלט די ארבייטער און מיט וועהטאג צוגעקוקט זיך, ווי די פייער-צונגען פערשלונגען זייער ארבייטס-פלאץ, וואו זיי האבען פערדינט אויף ברויט.

א חוץ אלע אפטיילונגען פון די לאדזער פייערלעשער, האבען אין דער שרפה זיך אויך בעטייליגט פייערלעשער פון פאביאניץ.

אויפ'ן ארט פון דער שרפה איז באלד אנגעקומען א גרויסע פאליציי - אפטיילונג מיט'ן שטאט-קאמענדאנט אינספעקטאר ניעדזשעלסקי, וועלכער האט אויפ'ן ארט געפיהרט די אויספארשונג.

ביים שליסן דער נומער איז נאך די שרפה נישט אינגאנצען איינגעלאשען. די פייערלעשער טרעטען נישט אפ און פערהיטען די שכנות'דיגע בנינים, אויך דער שטאט-קאמענדאנט אינספעקטאר ניעדזשעלסקי צוזאמען מיט דער פאליציי געפינען זיך נאך אויפ'ן ארט.

דער שאדען איז זעהר א גרויסער.

בעאמטע פ. פינאנץ-אמט

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק

פאר מאלווערזאציעס און פערשידענע קאמפינאציעס מיט ווערט-פאפירען צום שאדען פון דער מלוכה זענען צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארט ליכקייט די בעאמטע פונם פינאנץ-אמט: טארבוס, יאניניאק און קלינאווסקי.

עס זענען בעת'ן פראצעס, וועלכער איז פארגעקומען ערגעכטען אויסגעהערט געווארען עטליכע און צוואנציג עדות. דאס געריכט האט פערמשפט קלינאווסקי'ן אויף 2 יאהר, טארבוס'ן אויף אנדערט-האלבען און יאניאקען אויף א יאהר טורמע אפלעגען אויף דריי יאהר.

אנ'אויספלוג קיין פאריז

די היגע אפטיילונג פון וואגאן לי קוק ארדענט איין אנ'אויספלוג קיין פאריז אויף אינדיווידועלע פאספארטען מיט'ן טערמין פון 22 יוני ביז'ן 6 יולי. די וויזע אויך אנ'אינדיווידועלע. דער פרייז 395 זל. נעמט ארום דעם קאסט פון פאס וויזע, בילעט אין ביידע זייטען. די צאהל פון פעסער איז בעגרעניצט.

איינשרייבען וואגאן לי קוק פעטריקאווער 64 טעל. 170.77.

די לאגע אין ארץ-ישראל איז א גינסטיגע

ערקלערונג פון רעגירונגס-פארשטעהער אויף דער זיצונג פון דער מאנדאט-קאמיסיע

ג ע נ ף, 8 (יט"א טעלעגראפיש).
אויף דער זיצונג פון דער מאנדאט-קאמיסיע האט דער פארשטעהער פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג אפגעגעבן אנ'ערקלערונג, אז די לאגע פון ארץ-ישראל איז א גינסטיגע. די אראבישע איינוואנדערונג איז אונבעדייטענד. וואס שייך די פראגע וועגען צוזאמענרופען דעם לעגיסלאטיוו-ראט קומט די פראגע אין בעטראכט נאך אנ'ענטשפרעכענדער ערפאהרונג פון די שטאטישע זעלבסט-פערוואלטונגען.

יאפאנישער אולטימאטום צו כינא

דער מארש פון יאפאנישע מיליטער

פ א ר י ז, 7 יוני (ספ. טעל.)
געזונגענע יודישע פאלקס-לידער אין דער הערלי-
דער יאפאנישער מיליטערישער אטשע אין איז אנגעקומען קיין פעקין, וואוהין ער האט געבראכט אנ'אולטימאטום. דער שעף פון כינעזישען קריגס-ראט האט ערקלערט, אז דעם אולטימאטום וועט ער צונעמען ערשט מארגען. אין די כינעזישע קרייזען הערשט די מורא, אז דאס וועט מארגען ארויסרופען א בעוואפענטע דעמאנסטראציע אין טיון-טסין.

מ ו ק ד ע ן, 8 (ספ. טעל.)
די הויפט-אנפירונג פון דער יאפאנישער ארמעי האט בעקומען א בעפעהל אנצוהויבען דעם מארש פאראויס. אלע דורכגענג דורך דער גרויסער מויער אויף דער דעמיליטאריזירטער סטריפע וועט דורך יאפאן פערנומען ווערען דורך 24 שעה.

די איבערוואנדערונג קיין בירא-בידזשאן

מ א ס ק ו ו ע, (י"טא) דער סעקרעטער פון צענטראלען ,,אזעט" מ. איידעלמאן שטעלט פעסט אין אנ-ארטיקעל אין ,,עמעס", אז דער היי-יעהריגער אפקליב פון איבערוואנדערער קיין בירא בידזשאן איז בעדייטענד בעסער ווי אין די פריהערדיגע יאהרען, ער איז אבער נאך נישט אזוי שטרענג ווי ער האט געדארפט זיין, צוויי פעלהאפטע און פערברעכערישע עלעמענטען, פאר וועלכע די ערד איז צו היים דארט, וואו מען קען זיי, וועגדען אן אלע מיטלען דורכצושמוגלען זיך צווישען די איבערוואנדערער קיין בירא-בידזשאן אין דער האפענונג אז אויפן ווייטען מזרח וועט זיי געלונגען צו פערווישען זייערע פערברעכערישע שפורען. און די פארשטעהער פון ,,קאמזעט" און ,,אזעט" אויף די ערטער, אנשטאט גענוי אויספארשען יעדען קאנדידאט אויף איבערוואנדערונג פערזענליך, נאכפרעגען זיך וועגען איהם אויפן לעצטען פלאץ פון זיין ארבייט. אין פראפעסיאנעלען פעראיין ביי שכנים, און בעקאנטע, בעגנוגען זיי זיך מיט די פאפירלעך, וואס די קאנדידאטען שטעלען זיי צו און פאלען אפט מיאוס אריין. בעזונדערס צייכענט זיך אין דעם פרט אויס אדעס. אזוי האט דער אדעסער ,קאמזעט" געשיקט אין דער יודישער אויטאנאמער געגענד צוויי יונגעלייט וועלכע מען האט שפעטער אידענטיפיצירט אלס גנבים - רעצידיוויסטען, גוט-בעקאנטע דער קרימינאל-מיליץ.

א צווייטער איבערוואנדערער פון אדעס וואס איז געשיקט געווארען קיין בירא בידזשאן מיט זיין פאמיליע איז פערהאלטען געווארען אין מאסקווע און עס האט זיך ארויסגעוויזען אז ער איז אנ'ענטלאפענער פון תפיסה, וואס איז פערמשפט געווארען אויף צעהן יאהר שטרענגע איזאלאציע.

עס זענען געווען פאלען ווען פערדעכטיגע איבערוואנדערער וועלכע מען האט אין בירא בידזשאן נישט געוואלט ארויסגעבען קיין פאספארטען זענען צוריקגעפאהרען און ארויסבעקומענדיג דורך היניטערוועגען א פאספארט זענען זיי נאכהער צוריק געפאהרען אין בירא בידזשאן, אנדערע ווידער, וועלכע מען האט נישט געוואלט אויפנעהמען אין דער אייגענער שטאט זענען געפאהרען אין רערבייאינג שטעט און זענען פון דארטען אפגעשיקט געווארען קיין בירא בידזשאן.

דער הויפט סעקרעטאר פון ,,אזעט" טרעט שארף ארויס געגען אזא נאכלעסיגען אפקליב פון איבערוואנדערער דערהויפט איצט, ווען דער דראנג קיין בירא בידזשאן איז גרויס און עס איז פאראן פון וואס אפצוקלייבען, עס טאר אויך נישט פארקומען, ווי עס קומט איצט פאר, אז א שניידער פערשרייבט זיך פאר א טישלער, א קירזשנער פאר א שמיד, כדי דורכצוקומען זיך קיין בירא בידזשאן.

די שולדיגע אין שיקען צוויי פעלהאפטע און פערברעכערישע עלעמענטען דארפען אומבעדינגט צוגעצויגען ווערען צו גערעכטליכער פעראנטווארטליכקייט — שרייבט איידעלמאן.

טראנספארטען קיין ארץ-ישראל ערלעדיגט אמשנעלסטען דירעקט
Przedborski, Kolner i S-ka Łódź, Sienkiewicza 6 — tel. 247-75 —
מיר ערטיילען אומזיסט אלערליי אינפארמאציעס.

א נייער גרויסער קאנאל

צווישען דער וואלגע און מאסקווע

צווישען די פערשידענע ניי-בויאונגען, וואס ווערען איצט דורכגעפיהרט אין דעם ראטענפערבאנד, פערנעהמען א גרויסען ארט די אינערליכע וואסער-קאנאלען, אט די קאנאלען זענען געוואלטיג וויכטיג אי ווי א ניי און ביליג טראנספארט - מיטעל, אי ווי א כוח אויפצולעבען פערשידענע געגענטען, א דריטער און אויך זעהר וויכטיגער אויפטו פון די קאנאלען איז די בעזארגונג מיט וואסער פון געגענטען, וואס פערמאגען נישט גענוג פאר די אויסגעוואקסענע בעדערפענישען.

ווי מיר ווייסען איז שוין אויפגעבויט דער ריזיגער קאנאל וואס פעראייניגט דעם ווייסען ים מיט דעם באלטישען. איצט האלט מען אין בויען א געוואלטיג וויכטיגען אינערליכען וואסער-וועג, וואס וועט פערבינדען מאסקווע מיט דער וואלגע.

אזא קאנאל איז געווען דער חלום פון א סך ווייטזעהענדיגע רוסען אין משך פון צעהנדליגער יאהרען; אבער ערשט אונטער דעם סאוויעטישען רעזשים איז מען פראקטיש צוגעטראטען צו דער פערווירקליכונג פון דעם חלום.

לויט א ארטיקעל אין דער ,איזוועסטיא" פון 24 אפריל, האלט מען שוין גאנץ געשמאק אין דער ארבייט מיט דעם מאסקווע-וואלגא קאנאל, סעפטעמבער 1935 וועט פראקטיש בעטראכט ווערען דער גאנצער פלאן, כאטש מען קאן נישט פאראויסזאגען, ווען דער קאנאל וועט פערטיג ווערען, ווייסט מען שוין, אז אין די לעצטע יאהרען האט מען זיך אין ראטען-לאנד אויסגעלערענט צו בויען שנעל און גוט, ווי מען קאן דאס זעהען פון דער ארבייט ארום דער מאסקווער אונטערערד-באהן.

אויך וויים מען שוין איצט, אז דער קאנאל וועט געהערען צו די גרעסטע בויאונגען פון דעם מין אין דער וועלט.

דירעקט האט דער קאנאל פאר זיך דריי וויכטיגע אויפגאבען דורכצופיהרען:

ערשטענס — צו בעשאפען א ביליגע דירעקטע קאמוניקאציע צווישען די צענטרען ארום דעם טייך וואלגא מיט מאסקווע; צווייטענס—בעזארגען די בעפעלקערונג פון דער סאוויעטישער הויפט שטאט מיט גוטען טרינק-וואסער; דריטענס — פערגרעסערען און אנפיהלען דעם טייך מאסקווע וואס זיינע וואסערען זענע אפטמאל פלאך און אומפריש.

ווי אזוי דער קאנאל וועט ווירקען אויף דער טרינק-נויט פון דער מאסקווער בעפעלקערונג קאן מען זעהען פון די פאלגענדע ציפערען:

אין דורכשניט קומט איצט אן ארום 150 ליטער וואסער אויף יעדען איינוואוינער פון דער בעפעלקערונג ווען דער קאנאל וועט זיין פערטיג, וועט זיין וואסער גענוג אויסצומאכען א דורכשניט פון 500 ליטער פער קאפ — אי דאס, ווען מען נעהמט אן, אז דעמאלט וועט די צאהל איינוואוינער אין מאסקווע זיין נישט ווייניגער ווי 5 מיליאן איינוואוינער דער טייך מאסקווע וועט, א דאנק דעם קאנאל זיך אויפהויבען אויף איבער צוויי און א האלב מעטער די הויך, גרויסע דאמפערם וועלען קאנען לייכט פאהרען איבער דעם קאנאל פון די וואלגא-שטעט דירעקט קיין מאסקווע.

ביליגסטע הירמאוניע

פערפומען, זייף, קאסמעטיק פון אלע פירמען עמפעהלט אמביליגסטען פירמע ,,קאסמאס", לאדז, פיעטריקאווער נומער 60 טעל. 115-22.

ד"ר טארטאקאווער בעקומט דעם 1 פריז

אויפן שאך-טורניר פאר פוילישער מייסטערשאפט

וו א ר ש א, 8 (טעלעפאניש)
אי ןשאך-טורניר פון דער פוילישער מייסטערשאפט זענען שוין אפגעשפילט געווארען 15 רונדעס. עס איז שוין שלאר, אז ד"ר טארטאקאווער (פאריז) וועט בעקומען דעם ערשטען פריז. מארגען וועט פארקומען דער קאמף פאר דער 2, 3, 4 און ווייטערדיגע פריזען.

אין דער לעצטער רונדע דארפען מארגען זיך טרעפען פאלגענדע פארלעך: פ. פרידמאן — מאקארטשיק, רעגעדזשינסקי, שעכטער, א. פרידמאן—קאלסקי, פיינמעסער—סוליק, ד"ר טארטאקאווער — אפעל, ניידארף קרעמער, שפירא—זאוואדזקא.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 93-201
ספעציאליסט
פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג
סעקסועלע בערעטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אוונט

Dr. med. H.LUBICZ
פאר הוים, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צענעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפפאנגס-שטונ' 8-10. 12-2 און 5-8 אוונט
זונטאג פון 9-11 ביי טאג און יום-טוב פון 9-1.
פאר דאמען — א בעזונדערער ווארטע-זאל.

SUDORYN „Ap. Kowalski" usuwa POT i WOŃ Wystrzegać się naśladownictw.

ענטוויקלונג פון דער יודישער נאציאנאל-היים אין יאהר 1934

בעריכט פון דער יודישער אגענץ פאר דער מאנדאט-קאמיסיע פון פעלקער-בונד

ז ש ע נ ע ו ע. (יט"א) אין דעם בעריכט פון דער יודישער אגענץ פאר דער מאנדאט-קאמיסיע ווערט ווייטער בעהאנדעלט דאס געזונדהייטס-וועזען און די טעטיגקייט פון דעם ועד-הלאומי אויף דעם געביט. אין יאהר 1934 איז אין די יודישע קאלאניעס געשטיגען די צאהל קראנקהייטס-פאלען פון מאלאריע ווי אויך פון טיפאידאלען פיבער, וואס עס האט שטארק בעלאסטעט די בעגרעניצטע שפיטאל-רעסורסען אין לאנד און בעזונדערס אין תל-אביב, חיפה און די קאלאניעס, וועלכע אבסארבירען דעם גרעסטען טייל פון דער נייער עליה.

הגם די רעגירונג האט בעריקזיכטיגט איינציגע יודישע געזונדהייטס-צוועקען בעטרעפט 4.245 פונט א ראדיקאלע בעסערונג אין דער לאגע נישט דערגרייכט געווארען. דער געזונדהייטס-אמט ביים ועד הלאומי האט אויך געווידמעט פיל אויפמערקזאמקייט דעם פראבלעם פון הייל-אנשטאלטען פאר גייסטיג-קראנקע. דער איצטיגער מצב אויף דעם געביט (130 בעטען אין רעגירונגס-שפיטאל אין בית-לחם און 100 בעטען אין 2 יודישע הייל-אנשטאלטען) קען נישט בעטראכט ווערען אלס בעפרידיגענד פאר א בעפעלקערונג פון 1,200,000 נפשות. אין מערץ 1935 איז ארגאניזירט געווארען א · געזונדהייטס-קאנפערענץ געווידמעט דעם קאמף געגען זומער-אינפעקציעס. חוץ דעם איז געפיהרט געווארען א ברייטע פראפאגאנדע פאר געזונדהייטס-שוץ-מיטלען

די הוצאות פון די פיהרענדע יודישע מעדיצינישע אינסטיטוציעס אין פינאנץ-יאהר 1935[34 האבען בעטראפען 196,000 פונט, דערפון ,,הדסה" — 70.226 פונט, קופת-חולים פון דער הסתדרות-העובדים — 119,076 פונט און פון קראנקען-פאנד ביים קאלאניסטען-פערבאנד 7,503 פונט. די דאזיגע ציפערען נעמען נישט ארום די בודזשעטען פון די שטאטישע שפיטאלען אין תל-אביב אדער חיפה ווי אויך נישט פון די יודישע שפיטאלען, וואס ווערען אויסגעהאלטען דורך וואוילטעטיגע ארגאניזאציעס. די רעגירונג-סובווענץ אויף יודישע פאסטולאטען אויף דעם געביט, איז אבער

די געזונדהייטס-אינסטיטוציע פון דער ,,הדסה" ענטוויקלען זיך זעהר בעפרידיגענד. אין אלע אינסטיטוציעס איז פערגרעסערט געווארען דער מעדיצינישער און געהילפס-סאניטארער פערסאנאל, דער ראדיום-אינסטיטוט האט בעקומען א מתנה פון אמעריקא 100 מיליגראם ראדיום. אין משך פון יאהר האט דער דאזיגער אינסטיטוט בעהאנדעלט 224 פאציענטען, דערונטער 82 נישט-יודען.

עס איז דעפיניטיוו בעשלאסען געווארען צו בויען נייע בנינים פאר'ן ראטשילד-שפיטאל אויפ'ן הר-הצופים, נעבען דער העברעאישער אוניווערזיטעט, דער גרונדשטיין איז געלעגט געווארען אין אקטאבער 1934. נאכ'ן פערענדיגען איהם וועט דער דאזיגער שפיטאל, צוזאמען מיט זיינע נעבען-אינסטיטוציעס, דינען אלס אוניווערזיטעטס-קליניק. די נויטיגע פאנדען ווערען געזאמעלט אין אמעריקע און א"י.

די ,,הדסה" האט ספעציעלע אפטיילונגען פאר קינדער-מעדיצין, דענטיסטיק און ראציאנעלער מעדיצינישער גימנאסטיק. א בעזונדערס וויכטיגע ארבייט פיהרט אויס דער אפטאלמאלאגישער אינסטיטוט (אויגען-מעדיצין). די צאהל קינדער, וואס האבען בעקומען פעריאדישע בעהאנדלונג אין דעם אינסטיטוט אין יאהר 1934, האט בעטראפען העכער 82 טויזענד (די צאהל בעהאנדלונגען העכער א מיליאן). דער דורכשניט פון טראכאמא-קראנקהייטען ביי יודישע שול-קינדער בעטרעפט 6 פראצ. עס איז צו בעדויערען, דאס די רעגירונג, וועלכע פיהרט אין דעם געביט א ברייטע הילפס-טעטיגקייט אין די אראבישע דיסטריקטען, שטיצט נישט די ענטשפרעכענדע יודישע אינסטיטוציעס.

אין משך פון 1934 איז די מיטגלידערשאפט פון קופת-חולים ביי דער הסתדרות געוואקסען מיט העכער 10 טויזענד און האט אנהויב 1935 בעטראפען 40 טויזענד. אריינרעכענענדיג אויך די פאמיליען-מיטגלידער פון די פערזיכערטע אין דער קופת-חולים, בעקומען אין דער דאזיגער אינסטיטוציע מעדיצינישע הילף אנ'ערך 80 טויזענד פערזאן ,ד. ה. א פערטעל פון דער גאנצער יודישער בעפעלקערונג אין א"י. אנ'ערך 50 פראצ. פון דער מיטגלידערשאפט וואוינט אין דארף. די מיטגלידערשאפט איז פערטיילט אין העכער 120 שטאטישע און דארפישע צענטרען.

אין א"י איז נישטא קיין צוואנגס-פערזיכערונג אויף קראנקהייטס-פאלען. פראיעקטען אין דער ריכטונג זענען אפגעווארפען געווארען דורך דער רעגירונג, הויפטזעכליך אויס פינאנסיעלע טעמים, די קופת-חולים איז דעריבער א פריוויליגע געזעלשאפט, און הגם זי ווערט אנערקענט דורך דער רעגירונג, געניסט זי אבער נישט פון איהר שטיצע (חוץ געלעגענהייטליכע סובווענצען אויף שפיטאלען בוי).

נישט קוקענדיג דערויף, האט די קופת-חולים בעוויזען ארומצונעמען העכער 50 פראצ. פון די שטאטישע און כמעט 100 פראצ. דארפישע ארבייטער.

ביי א הכנסה פון העכער 113 טויזענד פונט האט דער דעפיציט פון דער קופת-חולים אין בעריכטס-יאהר (1935[34) בעטראפען קארגע 5 און א האלב טויזענט פונט. כמעט 85 פראצ. פון איהר הכנסה האט די דאזיגע אינסטיטוציע פון די ארבייטער-מיטגלידער גופא, 11 פראצ. פון די ארבייטס-געבער און די איבעריגע — פון אנדערע מקורות.

די קופת-חולים בעשעפטיגט היינט-צו-טאג 152 דאקטוירים, 30 דענטיסטען און 104 פלעגערינס.

לסוף ווערט אין בעריכט בעהאנדעלט די טעטיגקייט פון א רייהע קלענערע הילפס-מעדיצינישע ארגאניזאציעס און געזעלשאפטען אין א"י.

(המשך פאלגט)

דינסטאג, דעם 11 יוני קומט פאר אין זאל ,פילהארמאניע' א גרויסע אקאדעמיע איסר בעזמאן
געווידמעט דעם אנדענק פון פערשטארבענעם לאנגיעהריגען יודישען טעאטער-דירעקטאר
פון די לאדזער טעאטערן. אבער-קאנטאר פון דער סינאגאגע ה' לוואוויטש. סינאגאגען-כאר אונטער דער לייטונג פון דיר. דארגוזשאנסקי.
פערגרעסערטער פילהארמאנישער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דיר. טעאדאר רידער.
אין דעם אוונט בעטייליגען זיך אלע יודישע און פוילישע ארטיסטען
ארגאניזיר-קאמיטעט
בילעטען שוין צו בעקומען אין דער קאסע פון ,,פילהארמאניע" פון 11 ביז 2 און פון 5 ביז 7 אוונט.

פון מאַרשאַל פּילסודסקי׳ס רעוואָלוציאָנערער פערגאַנגענהייט.

דער וועג צוריק. „משה וואַרף א באָמבע".

די באָיאָווצעס פערלאָזען דעם פּאָסט וואַגאָן און דעם באַגאַזש וואַגאָן, זיי נעהמען די זעק אויף די פּלייצעס און מאַרשירען לענג אויס דעם צוג.

די צעשראָקענע פּאַסאַזשירען קוקען ארויס דורך די פענסטער און איינער פון זיי טוט א פרעג: „מייגע הערען, איהר וועט שוין מעהר נישט וואַרפען קיין באָמבעס?"

מען האָט אלעמען בערוהיגט מיט דער פּערזיכערונג אז די באָיאָווצעס קעמפען בלויז קעגען דעם צאַריזם אָבער נישט קעגען פּריוואַטע פּערזאָנען— פּאַסאַזשירען.

סלאָוועקס גרופּע, אין בעשטאַנד פון 7 באָיאָווצעס פערלאָזט די לעצטע דעם פעראָן און די סטאַציע, ווען די לעצטע אוועקגייענדיגע באָיאָווצעס האָבען פערשפּאַרט די טירען פון וואַרטע זאַל האָט זיך דאָרט אָנגעהויבען א שרעקליכער טומעל און א געפּילדער.

דאָ האָט איינער פון די באָיאָווצעס אויסגעשריגען אויפן קול: „משה וואַרף א באָמבע!" און באַלד האָט א קנאַל געטון אנ׳אויפרייס פון א פּעטאַרדע.

די פערשפּאַרטע אין וואַרטע זאַל זענען געבליבען אויפ׳ן קול: משה וואַרף א באָמבע!" און טיר פון וואַרטע זאַל אויפגעפּראַלט פון זיך אליין.

דריי פון די באָיאָווצעס האָבען די זעקלעך געלד צונויפגעלייגט אויף דער בריטשקע און זענען מיט די וואַלד - סטעזשקעס אוועק אין דער ריכטונג צו דער ווילִיע וואו ס׳זענען געווען אויסבעהאלטען צוויי לאָדקעס. פּילסודסקי מיט 7 באָיאָווצעס איז אוועק צום אָרט וואו די בריטשקע מיט׳ן פערד־געשפּאַן איז געשטאַנען בעהאַלטען. א דריטע גרופּע איז אוועק מיט א האַסטיגען מאַרש אין פאָסטריט פון דער ערשטער.

עס האָט געהערשט א געדיכטע פינסטערניש און עס האָט געשפּריצט א רעגען. דאָס האָט פערגרינגערט די לאַגע.

קומענדיג צום טייך האָבען די באָיאָווצעס אָפּגעבונדען די צוויי לאָדקעס האָבען זיך אויסגעזעצט און האָבען זיך געלאָזט שווימען אין דער ריכטונג צו אנטאָקאָל.

די גאַנצע נאַכט זענען די באָיאָווצעס געשוואומען רוהיג אויף די לאָדקעס, לעבען קאַלוואַריע האָבען די באָיאָווצעס אָפּגעשטעלט די לאָדקעס און זענען מיט זייטיגע וועגען אוועק צו דער געדונגענער קאָנספּיראַטיווער דירה, דאָ האָבען זיי זיך אויסגערוט. צוגעביסען און אויף מאָרגען זענען זיי מיט די לאָדקעס אוועקגעשוואומען קיין יאַנאָווע, און פון דאָרטען האָבען זיי זיך צעוואָרפען אין מעהרערע ערטער פון וואַנען זיי זענען שפּעטער אָפּגעפאָהרען צום בעשטימטען זאַמעל פּונקט.

צו דער געהיימער געלד־באַזע.

פּילסודסקיס גרופּע האָט מיט דער בריטשקע בעדאַרפט זיך צוריקציהען צו דער אויסבעהאַלטענער געלד־באַזע, א גאַנצע נאַכט איז מען געפאָהרען דורך די פריהער אויסגעזוכטע וועגען און אויפן באַגינען זענען זיי ארויסגעקומען אויפן ביסטריצער טראַקט. און פון דאָרטען האָבען זיי זיך פערנומען צו פּאַלאַצקען טראַקט.

דאָ האָבען זיי זיך אָפּגעשטעלט אין א וועלדעל. דער „קוטשער" סאַוויצקי פערריכט די בריטשקע, דער באָיאָוויעץ מאָמענטאָוויטש האָט אָנגעטון א מונדיר פון א רוסישען אָפיציר און פּילסודסקי א היטעל פון א רוסישען געריכטס־בעאַמטען.

א זייגער צעהן פריה זענען זיי אָנגעקומען אין יאַשון. א פּאָר קילאָמעטער פון יאַשון האָט אויף זיי שוין אָפּגעוואַרט אלעקסאַנדרא שטשערבינסקאַ, (איצט מאַרשאַלקאָווא פּילסודסקאַ), אויסגעמוטשעטע און צעקלאַפּטע פון דעם שווערען וועג, דורך וועלדער און רווישטעס, האָט אלעקסאַנדרא קוים דערקענט די באָיאָווצעס.

תיכף נאָכ׳ן אָנקומען אין פערוואָרפענעם ישוב וואו אלעקסאַנדרא טשערבינסקאַ האָט געהאַט די קאָנספּיראַטיווע כאַטע האָט פּילסודסקי זיך גענומען אויסצאָרטירען דאָס געלד, א פינפטע טייל פון די פּאַקעטען אין די זעק איז בעשטאַנען פון סתם דאָקומענטען פּעפּער און אנדערע פּאַפּירען, וואָס האָבען נישט קיין ווערט.

ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען, אז מ׳וועט ארויספיהרען פון דאַנען די סאַמע ווערטפולע געלט פּאַקעטען און דאָס איבעריגע זאָל מען פערגראָבען אין דערבייאיגען וואַלד.

דעם זעלבען טאָג האָט דער באָיאָוויעץ מאָמענטאָוויטש פערגראָבען אין וואַלד צווישען יאַשון און דעם ישוב יעדלינע א זעקעל זילבער געלד און די ווערט פּאַפּירען, דער באָיאָוויעץ סאַוויצקי האָט די בריטשקע מיט די פערד אָפּגעפיהרט קיין ווילנע אין וועטערינאַרען קליניק פון דר. באַקין און אליין איז ער אָפּגעפאָהרען קיין וואַרשע.

אלעקסאַנדרא שטשערבינסקאַ פּילסודסקי און מאָמענטאָוויטש זענען אויף מאָרגען אָפּגעפאָהרען קיין יאַשון, מיטפיהרענדיג דאָס געלד מיט זיך, און פון יאַשון קיין לידע.

אין לידא האָט די גרופּע זיך געטיילט מאָמענטאָוויטש אין מונדיר פון א רוסישען אָפיציר איז אָפּגעפאָהרען קיין וואַרשע, שטשערבינסקאַ און פּילסודסקי האָבען גענומען בילעטען קיין אָדעס, אָבער אויף דער ערשטער נרעסערער באַהן סטאַציע האָבען זיי געקויפט באַהן בילעטען ביז קיעוו. וואו זיי האָבען זיך אָפּגעשטעלט אין א האָטעל.

אין א פּאָר טעג ארום איז צו זיי געקומען פּריסטאָר. מ׳האָט דאָס געלד נאָכאַמאָל איבערגעציילט. און פּילסודסקי איז אָהן שום באַגאַזש אָפּגעפאָהרען קיין גאַליציע עטוואָס שפּעטער האָט אלעקסאַנדרא שטשערבינסקאַ מיט דער הילף פון עטליכע באָיאָווצעס אריבערטראַנספּאָרטירט די פעקלעך געלד דורך דער גרעניץ קיין גאַליציען.

(פאָרטזעצונג קומט)

א העלדישע פרוי

(ענדע פון דער 6־טער זייט)

נישט געווען, פיל טעכנישע דערגרייכונגען, וואָס פערגרינגערן איצטער דער פרוי׳ס אַרבייט, און פערקלענערן איהר, בעדייט אין דער היינטיגער שטובּיגער ווירטשאַפט זענען נאָך דאַן נישט געווען נאָך פיל וויכוחים בעשליסען די יאַקאָבינער צו שליסען די פרויען קלובען, ראָבעספּיער איז נעגען איהר און מען וואַרפט אָפּ איהר ביטע, ווען זי וויל זיך פערשרייבען אין מענער ־ קלוב.)

נאָך פיל מאָל האָט זיך טעראָן אויסגעצייכענט אין קאַמף מיט דעם קייזער פאַר דער רעוואָלוציאָנערע אידעען די רעוואָלוציע גייט ווייטער, די מיטעלע בורזשואַזיע וויל אָפּשטעלען איהר ווייטערדיגען גאַנג ס׳פּלאַקערט זיך פונאַנדער דער אינערליכער קאַמף צווישען די זשיראָנדיסטען, און די יאַקאָבינער, שטעלט זיך טעראָן דע מעריקור אויפן צד פון די זשיראָנדיסטען — דער מעסיגער בורזשואַזיע, וואָס האָט געשטרעבט צו מלחמה מיט אויסלאַנד. זי וויל איינשטעלען דעם שלום אין לאַנד גופא, זי לייגט פאַר אויסקלייבען צו 6 פרויען אין יעדער סעקציע, וואָס זאָלען טראָגען א שאַל מיטן אויפשריפט „פריינטשאַפט און ברידערליכקייט" און די פרויען זאָלען איינשטעלען דעם שלום און האַלטען אָרדנונג אויף די אלגעמיינע פערזאַמלונגען, די יאַקאָבינער פרויען זענען געווען שרעקליך אויפגערעגט וואָס זי איז אריבער אין געגנערישען לאַגער, איינמאָל האָט טערואָן דע מעריקור בעמערקט א פיהרער פון די זשיראָנדיסטען בריססאָ ניין. די יאַקאָבינער פרויען האָבען גערופען: „נידער מיט בריססאָ נידער מיט דער אַריסטאָקראַטיע און הונגער". זי וואַרפט זיך צו בריססאָ און מיינט מיט איהר אויטאָריטעט איהם צו ראַטעווען, זי האָט שוין אָבער געהאַט פערלוירען איהר השפּעה, און פריהערדיגע פערבינדונג מיט דער אָרעמער מאַסע, די יאַקאָבינער פרויען זענען געווען בייז אויף איהר וואָס זי האָט ווערבירט מיטגלידער פאַר זייערע געגנער. עטליכע צענדליג פרויען העגנט האָבען אונטערגעכאַפּט, צעריסען איהרע קליידער און איהר אָפּגעשמיסען.

ביי טיולערי פּאַלאַץ, דאָרטען, וואו זי האָט נאָך גאַרנישט לאַנג אזוי העלדיש פערטיידיגט די רעוואָלוציע דייטענדיג אויפן פערד מיטן שווערד אין האַנט, האָט טערואָן מעריקור געליטען א מפּלה, איהר קראַנק געוואָרענער מוח האָט עס נישט אריבערגעטראָגען און אין א יאָהר ארום איז זי אינגאַנצען אָראָפּ פון זינען.

צוואַנציג יאָהר האָט זי אָפּגעלעבט אין א „אייזערנעם שטייג" פאַר ראַשיגע משוגעים. א שמוציגע, א הילפלאָזע, איז זי אָפּגעלעגען אויף איהר שטרוימאַטראַץ, און גערעדט, געבאָלבעט פערשידענע פראַזעס אָהן א צוזאַמענהאַנג, זיך דערמאָהנענדיג די רעוואָלוציאָנערע געשעהענישען פלעגט זי אָנפאַנגען שרעקליך ברומען.

דעם 8־טען יוני 1817 האָט מען אין שפּיטאָל־בוך קענען איהר נאָמען אוועקגעשטעלט — „געשטאָרבען". ס׳איז לײדיג געוואָרען דער שטייג, וואו ס׳האָט פערבראַכט איהרע לעצטע יאָהרען די 50־יעהריגע משוגענע, די געוועזענע „רויטע אמאַזאָנקע" וואָס האָט געשטורעמט מיט איהרע אָפּטיילונגען אין ווערסאַל די באַסטיליע.

—=—

רבינו יוסף קארו
דער מחבר פון שולחן - ערוך

דעם 24טען מערץ 1575 איז אין צפת געשטאָרבען דער גרויסער גאון און פּוסק, וואָס די יודען האָבען ארויסגעגעבען זינט דעם רמב״ם, רבינו יוסף קארו, דער מחבר פון דעם שולחן ערוך. וואָס איז געוואָרען דער רעליגיעזער געזעצבוך פאַר אלע יודען ביז היינטיגען טאָג.

רבינו יוסף קארו איז געבוירען געוואָרען אין טאָלידאָ, שפּאַניען, אין דער צייט ווען מ׳האָט די יודען ארויסגעטריבען פון דאָרט. ווען ער איז נאָך געווען גאָר יונג, אינגאַנצען אלט געווען פינף יאָהר, האָט ער שוין געמוזט צוזאַמען מיט זיין פאָטער ר׳ אפרים, אנטלויפען קיין פּאָרטוגאַל. דאָרט האָט ער געלערנט אין דער ישיבה פון ר׳ יעקב בירב און פון איהם בעקומען סמיכה. אָבער מיט א פּאָר יאָהר שפּעטער זענען די יודען געצוואונגען געווען אויך דאָס לאַנד פּאָרטוגאַל צו פערלאָזען. און די פאַמיליע קארו האָט זיך בעזעצט אין טערקיי, צוערשט אין קאָנסטאַנטינאָפּאָל און דערנאָך אין אדריאַנאָפּאָל.

אין קאָנסטאַנטינאָפּאָל האָט ר׳ יוסף קארו אָנגעהויבען אריינצוקוקען אין דעם רמב״ם, „יד החזקה" און ער האָט אָנגעהויבען צו שרייבען דערויף א פירוש, וואָס איז געווען דער יסוד פאַר זיין „בית יוסף".

ווען רבינו יוסף קארו איז אלט געווען דרייסיג יאָהר, האָט ער שוין געהאַט א שם פאַר א גאון אין דער גאַנצער וועלט און ער האָט בעקומען דעם טיטול „מרון" (האר).

ער האָט חתונה געהאַט מיט דער טאָכטער פון ר׳ חיים אלבלג, אָבער לאַנג האָט ער מיט איהר נישט געלעבט, זי איז באַלד נאָך דער חתונה קראַנק געוואָרען און געשטאָרבען. רבינו יוסף קארו האָט דערנאָך חתונה געהאַט מיט דער טאָכטער פון ר׳ יצחק סבא, וועלכער איז געווען דער זוהן פון דעם גאון ר׳ אברהם סבא, דער מחבר פון דעם ספר „צרור המור".

רבינו יוסף קארו האָט זיין גאַנצען לעבען געפיהרט א גרויסע ישיבה און ער האָט אויפגעשטעלט א דור פון תלמידים־גאונים. ער האָט זיך דורכגעשריבען אין לערנען מיט די גרעסטע גאונים, פון זיין צייט, און ער האָט דערזעהען אז די רבנים פון די פערשידענע לענדער די אויטאָריטעטען, ווייסען אָפּט מאָל אליין נישט ווי אזוי צו פּסקענען אין געוויסע ענינים, ווייל אין תלמוד און אין די ספרים פון די ראשונים זענען זעהר א סך מאָל פאַראַן חלוקי־דעות אין פערשידענע דינים, אויך דערפאַר, וואָס די יודען זענען צעשפּרייט איבער דער גאַנצער וועלט, האָבען זיך געשאַפען פערשידענע מנהגים, וואָס ווידערשפּרעכען אָפּטמאָל איינער דעם אנדערען. עס קומט דערייבער אויס, אז אין יעדען לאַנד פּסקענט מען אנדערש, אז דאָס וואָס איז אין איין לאַנד אסור, איז אין א צווייטען לאַנד מותר. רבינו יוסף קארו האָט איינגעזעהען, אז אויב מען זאָל עס לאָזען ווייטער אזוי געהן איז פאַראַן א געפאַהר, אז אין משך פון דער צייט זאָלען געשאַפען ווערען צוויי תורה׳ס: אז די יודען פון אפריקע זאָלען האָבען גאָר אנדערע דינים פון די יודען פון פּוילען — און דאָס וואָלט געוויס געמוזט ברענגען צו א שפּאַלטונג אינם יודענטום, די יודען האָבען דעמאָלט אָנגעהאַלטען זייער איינהייטליכקייט זייער איינגעארטיגקייט נאָר דורך די יודישע מצוות, די יודישע רעליגיע האָט דערפאַר ארומגענומען דאָס גאַנצע יודישע לעבען, און עס האָט געמוזט געשאַפען ווערען א נייער געזעץ־בוך, וואָס זאָל אריינגעהמען אלע דינים פון דער תורה, די דאָזיגע אויפגאַבע האָט אויף זיך גענומען רבינו יוסף קארו.

איבער צוואַנציג יאָהר האָט ער געאַרבייט אויף זיין ספר „שולחן ערוך" וואָס איז א קיצור און א פירוש אויף די פיער „טורים" פון ר׳ יעקב בן ר׳ אשר. על פי רוב האָט ער זיך סומך געווען אויפן „ראש" ר׳ יצחק אלפסי און אויף דעם רמב״ם, בנוגע דינים, וואו עס זענען געווען חלוקי דעות, צווישען די אשכנזישע און ספרדישע רבנים, האָט ער נעפּסקענט מיינסטענס אזוי ווי די ספרדישע רבנים.

דער „שולחן ערוך" איז ארויס צום ערשטען מאָל אין יאָהר1565 (שכ״ה, געדרוקט אין ווענעציע), ער האָט פיער טיילען: אורח חיים, יורה דעה, אבן העזר און חושן משפט, אין דעם „בית יוסף" אָדער „שולחן ערוך" ווי ער ווערט אָנגערופען, זענען פאַראַן אלע דינים און געזעצען פון דער יודישער רעליגיע, געשריבען געוואָרען אין א קורצער פאָרם און דייטליכער שפּראַך.

נישט אזוי לייכט האָט זיך דער „שולחן ערוך" דורכגעשלאָגען זיין וועג און איז געוואָרען אָנערקענט פאַר דעם געזעץ־קאָדעקס צווישען אלע יודען, די ערשטע צייט, ווען דער „שולחן ערוך" איז ארויס, האָבען זיך געפונען רבנים, גאונים, וואָס האָבען גאָר נישט געוואָלט אריינקוקען אין דעם ספר, אזוי דערצעהלט דער בעל החיד״א, אז ער האָט נעהערט אז ווען עס איז אָנגעקומען צום ערשטען מאָל דער „בית יוסף" צום גאון, דער מהריב״ל, (מהרי בן לב) האָט דער גאון געזאָגט צו זיינע תלמידים, אז אין דעם חבור שטעקט זעהר ווייניג בקיאות און ער האָט גוזר געווען אויף זיינע תלמידים אז זיי זאָלען אין דעם ספר נישט אריינקוקען.

דער מהריב״ל האָט אָבער געהאַט א מנהג, אז די תלמידים פלעגען פאַר איהם לערנען דעם „טור", און ער פלעגט דערקלערען די תלמידים דעם מקור פון יעדען דין. פון וואַנען ער שטאַמט אָפּ. אָבער זינט ער האָט געהאַט ארויסגעגעבען די גזירה אויף זיינע תלמידים זיי זאָלען נישט לערנען דעם „בית יוסף", האָט ער פּלוצלונג פערלוירען דעם זכרון. ווען ער איז אריינגעקומען אין דער ישיבה און אָנגעהויבען לערנען מיט זיינע תלמידים, האָבען די תלמידים געפרעגט קשיות און ער האָט נישט געוואוסט וואָס צו ענטפערען ער האָט זיך געוואָלט דערמאָהנען עפּעס א דין, אָבער ס׳האָט זיך איהם קיינמאָל נישט איינגעגעבען האָט זיך דער גאון זעהר שטאַרק צעוויינט, און ער האָט זיך געשעהמט אריינצוקומען אין דער ישיבה אריין,האָט מען איהם בייננאַכט אין חלום מגלה געווען פון הימעל, אז דאָס איז א שטראָף ווייל ער האָט אָנגעזאָגט זיינע תלמידים, זיי זאָלען נישט לערנען אין „בית יוסף" אָבער אין הימעל וויל מען, אז דער „בית יוסף" זאָל אָנגענומען ווערען אין דער גאַנצער וועלט. האָט זיך דער גאון אויפגעהויבען אין דער פריה און האָט אריינגערופען זיינע תלמידים און האָט זיי מתיר געווען אריינצוקוקען אין „בית יוסף" און ער האָט באַלד דערנאָך צוריק בעקומען זיין גרויסען זכרון און ווייטער אָנגעפיהרט מיט זיין גרויסער ישיבה.

אויך דער גאון ר׳ אליעזר אשכנזי דער מחבר פון דעם ספר „מעשי ד׳", האָט געקריגט אויפן „בית יוסף" מיט טויזענט השגות.

רבינו יוסף קארו האָט געפיהרט א גרויסע ישיבה אין צפת, ער האָט א שטיקעל צייט געוואוינט אין דאָרף בּריטה נעבען צפת. צוליב דער מגפה, וואָס האָט געהערשט א פּאָר יאָהר אין צפת, אין דעם דאָרף האָט ער אויך אָפּגעדרוקט זיין ספר „שולחן ערוך" אין דער דרוקעריי פון ר׳ אברהם אשכנזי, און ווען ער איז צוריקגעקומען קיין צפת, איז ער אויפגענומען געוואָרען פאַר „רב הכולל" און כאָטש ער איז געווען פערנומען מיט כלל־זאַכען און מיט זיין חבור, „בית יוסף" האָט ער אויך ווייטער געפיהרט זיין ישיבה, פון זיינע תלמידים זענען מעהרסטענס בעקאַנט: ר׳ משה קורדוביר, ר׳ משה גאַלאַנטי און ר׳ משה אלשיך.

צום „שולחן ערוך" זענען דערווייל צוגעדריקט געוואָרען הגאות און מנהגים פון דעם גאון הרמ״א, וועלכע נעהמען אריין די דינים און מנהגים, וואָס זענען נוהג אין די לענדער פון „אשכנז", וואָס זענען נישט אָנגענעבען געוואָרען אין „בית יוסף".

רבינו יוסף קארו האָט נאָך מחבר געווען א סך ספרים, ווי: דעם „כסף משנה" אויפן רמב״ם אבקת רוכל" (שאלות און תשובות), „כללי הגמרא". „דרשות" אויף תורה און אנדערע חבורים, אָבער צומיינסטענס בעקאַנט און קונה שם געווען האָט ער זיך מיט זיין „שולחן ערוך" וואָס איז געוואָרען דער רעליגיעזער קאָדעקס פאַר אלע יודען ביזן היינטיגען טאָג.

דערפאָלגרייכע גאַסטשפּילען פון „אַראַראַט" אין בעלגיע

(קאָרעספּאָנדענץ פון א. דאָרף)

דער „אַראַראַט" אונטער דער קינסטלערישער לייטונג פון דיכטער משה בראָדערזאָן, האָט מיט דער איצטיגער טורנעע איבער מערב אייראָפּע, דערגרייכט גרויס רוהם.

די גאַסטשפּילען פון דעם קליין־קונסט טעאַטער זענען געווען א מאַניפעסטאַציע פאַר דעם געלייטערטען יודישען וואָרט. נאָך ביז היינט צו טאָג האָט קיין שום טעאַטער דאָ ביי אונז נישט בעוויזען צו גרופּירען ארום זיך אזא גרויסען קרייז. ווי דאָס האָט בעוויזען בראָדערזאָנס צעהוליעטער „אַראַראַט"־ געזינדל.

ווער עס קען נעהנטער דיבעדינגונגען אין מערב־אייראָפּע, וועט אזא דערשיינונג מוזען צוגעבען א גאָר בעזונדערע׳ן בעדייט.

ווי ווייט די אכטונג און ליבע עס איז פאַראַן פאַר דעם מייסטער פון יודישען ליד דעם דיכטער בראָדערזאָן און דווקא אין מערב אייראָפּע, קאָן דיינען דער בעוויז די בעזונדערע הארציגע בעציהונגען וואָס עס האָט ארויסגעוויזען די בריסעלער וואָכען צייטונג „די וואָך" צום שעפער פון „אַראַראַט" און נאָך די ערשטע פאָרשטעלונג אויך צום טעאַטער גופא. אין קבלת פנים קאָמיטעט וואָס עס האָט זיך געשאַפען זענען געווען פערטראָטען א רייע יודישע קולטור טוער און די גאַנצע יודישע שרייבער משפחה פון בריסעל.

ליידער האָט צוליב סיבות, דער „אַראַראַט" געמוזט שפּילען אין א קליינעם זאַל, ביי נישט־גינסטיגע ביהנע־מעגליכקייטען, דאָס האָט אָבער אויף דאָס מינדעסטע נישט געשטערט דעם ערפאָלג פון „אַראַראַט". די דריי פּראָגראַמען: „א גדולה אויף דער באָבען", „מ׳לאַכט פון דער וועלט", „זמירות מיט לאָקשען", האָבען טאָג טעגליך געצויגען פולע טעאַטערס.

דער „אַראַראַט" האָט אויך געהאַט א גאַסט בעת א פאָרשטעלונג, דעם פּאָרזיצער פון בעלגישען פּען־קלוב ה׳ לואי פּיעראַר, ווי ער איז ארויס פון טעאַטער א בעגייסטערטער אויף צו מאָרגענס זענען טאָגע געווען זעהר וואַרעמע אָפּרופען אין דער בעלגישער פּרעסע.

כדאי זיך בעזונדערס אָפּצושטעלען וועגען דעם צונויפטרעף מיט דער „אַראַראַט" משפחה ביי א גלעזעל טיי" וואָס עס האָט געהאַט איינגעאָרדענט דער אויפנאַחם קאָמיטעט עס האָבען זיך געשיט לויבווערטער אויפן אדרעס פון דיכטער פאַר זיין גרויס ווערק — דאָס קליינקונסט טעאַטער.

אָפּגעראַנקט פאַר דער הארציגער בעגעגעניש, האָט דער דיכטער בראָדערזאָן מיט א גייסטרייכען רעפעראַט וועגען דער אנטוויקלונג פון „אַראַראַט" אין משך פון דער אכט יאָהריגער עקזיסטענץ.

זינט דעם 26־טען מאַי שפּילט דער „אַראַראַט" אין אנטווערפּען אויך פון אנטווערפּען קומען אָן פרייריגע גרויסען פון אויספערקויפטע הייזער גייט דורך יעדע פאָרשטעלונג דער מאָראַלישער דערפאָלג שטייגט אויך אין אנטווערפּען איבער אלע דערוואַרטונגען. צום גרויסען בעדויערען מוז דער „אַראַראַט" בקרוב פערלאָזען בעלגיען זיי גרייטען זיך אָנצוהויבען זייערע גאַסטשפּילען אין לאָנדאָן.

פאַר דעם יודישען ישוב אין בעלגיען ווי דאָס איז אויך געווען אין פּאַריז און געוויס וועט דאָז זעלבע אויך זיין אין לאָנדאָן, וועט דאָס אוועקפאָהרען פון „אַראַראַט" אריינברענגען צוריק אין וואָכענדיגען לעבען... די נייע טויזענטער און טויזענטער פריינט פון „אַראַראַט".

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02
נעמהט אָן אין הויט־ און ווענערישע
קראַנקהייטען, מענער־שוועכע
פון 8—11 בייטאָג און פון 4—9 אָוונט

רעכט און לעבן

יורידישע ביילאגע
פון „נייעם פאלקסבלאט"

נאָטיצען

זונטאָג־רוה

מיט׳ן גאנצען ברען האָט זיך די מאַכט גענומען אָפּצוהיטען די אַרבייטס און האַנדעלס רוה־צייט.

אויפֿ׳ן שאַרפֿסטען אופֿן ווערען די מחללי זונטאג און חגאות פֿערפֿאָלגט און מ׳פֿערמשפט זיי צו די האַרבסטע שטראָפֿען, וועלכע די פֿערפֿליכטענדע געזעצען זעהן נאָר פֿאָר.

בלויז צו איין ווירטשאַפֿטליכען שיכט האָבען די אָנגעוואָנדענע רעפּרעסיעס ביזהער נישט דערגרייכט און נעמליך: צו די בעלי מלאכות וועלכע האָבען געאַרבייט אַליין. מיט דער דאָזיגער קאַטעגאָריע האַנדווערקער בעשעפֿטיגען זיך בכלל נישט די איינגעשטעלטע אָפּרוה־געזעצען ממילא האָט מען זיי קיין שטערונגען נישט געמאַכט, זייער אַרבייט אין זונטאג און אין די חגאות איז פּשוט טאָלערירט געוואָרען.

לעצטענס, האָט זיך אָבער אויך אויף אָט דעם דאָזיגען שמאָלען געביט די לאַגע געענדערט. מ׳הייבט שוין אָן צו שטערען די אַרבייט אין זונטאג אויך די אַליין אַרבייטענדע האַנדווערקער, הונדערטער פּראָטאָקאָלען זענען שוין געגען זיי צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען.

אמת, מ׳משפּט זיי נישט פֿאַר איבערטרעטען די געזעצען (געגען זונטאג און חגאות רוה, דערצו איז דאָך נישט פֿערהאַן קיין גענוגענדער רעכטליכער גרונט, מ׳בעשטראָפֿט זיי אָבער יאָ פֿאַר שטערען די עפֿענטליכע רוה.

געוויס איז פֿאַר דעם פֿערמשפּטען גופֿא אייגענטליך נישט קיין גרויסער אונטערשיד, לויט וועלכע געזעצען מ׳האָט איהם געמשפּט, פֿאַר איהם איז איבערצייגענד בלויז דער פֿאַקט, אַז מ׳לאָזט איהם נישט אַרבייטען און אַז די אַרבייט זיינע איז געווען די איינציגע סיבה פֿון דער אָנגעווענדענער געגען איהם שטראָף־רעפּרעסיע.

פֿאַר דער אַלגעמיינער שטראָף־פּאָליטיק איז אָבער די רעכטליכע קוואַליפֿיקאַציע פֿון א געמשפּטען פֿערברעך שוין דוקא נישט אַזאַ גלייכגילטיגער ענין, קודם כל מוז דאָך די אָנווענדונג פֿון א סאַנקציע צו אַ בעשטימטען פֿערברעך זיך באַזירען אויף אַ געוויסע פֿאַקטישע און לאָגישע בעגריינדונג.

און דאָ דאַרף טאַקע פֿעסטגעשטעלט ווערען, אַז ס׳איז באמת שווער צו פֿערשטיין, ווי אַזוי אַ טיטען־מאַכער אָדער גאַרן־וויקלער און זאָל זיין אַפֿילו אַ שוסטער אָדער א שניידער, אַרבייטענדיג ערגיץ אין אַ דאַך־שטיבעל אָדער אין אַנ׳אַנדערען ווינקעל אין אַ קוואַראַפּיצינע שטערט אָדער קען שטערען די עפֿענטליכע רוה מיט זיין אַרבייט. שטערען די עפֿענטליכע רוה הייסט דאָך בעאומרוהיגען, אויפֿרעגען, אויפֿרודערען אַנ׳עולם, א געוויסע גרופּע, דאַכט זיך, אַז אויב סואַלט בכלל אַ רייד געקאָנט זיין וועגען שטערען דורך אַרבייט די עפֿענטליכע רוה, וואָלט זיך זיכער פֿריהער פֿאַר אַלע דערויף בעקלאָגט די שכנים, וועלכע וואוינען איבער אָדער אונטער דעם אַרבייטענדען שוועכטעל דורך די וועגד.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט און אַרמ. טריבונאַל

פֿעראַנטוואָרטליכקייט פֿון א פּרעזעס

אַנ׳עקזעקוציע פֿון א פֿערלעגענעם שטייער־חוב פֿון אַ פֿעראיין דאַרף געוואַנדען ווערען דירעקט צום פֿעראיין און נישט צום פּרעזעס, סיידען ער האָט גענומען אויף זיך די פּערזענליכע אחריות פֿאַר׳ן חוב.

רעפּרעסיעס געגען אַרבייטס - געבער. בעלי חובות פֿון סאַצ. פֿערז. אַנשטאַלטען

דער שטראָף פֿאַר נישט איינצאָהלען אין דער סאַצ. פֿערז. אַנשטאַלט דעם טייל פֿון ביטראַג, וועלכען דער פֿערזיכערטער איז מחויב צו צאָהלען, אונטערליגט דער אַרבייטס־געבער אַפֿילו אויך אין דעם פֿאַל, ווען ער האָט פֿון אַרבייטס שכירות דעם בעטראַג נישט אַראָפּגעצויגען.

עקסמיסיע מאַראַטאָריום

נישט בלויז אַרבייטסלאָזיגקייט, נאָר אויך מאַנגעל אין אויסהאַלט־מיטלען גיט רעכט אויפֿ׳ן עקסמיסיע־מאַראַטאָריום.

שטרייקען און אַרבייטס אָפּמאַכען

אַ שטרייק, וואָס איז אַרויסגערופֿען געוואָרען צוליב דער שולד פֿון אונטערנעהמער למשל: צוליב נישט וועלען אויסצאָהלען דעם לוין, פּרובען צו רייסען דעם לוין אָדער אויף אַנ׳אַנדערען אופֿן צו פֿערערגערען די אַרבייטס־בעדינגונגען בערעכטיגט נישט אויפֿצולעזען דעם אָפּמאַך אָהן קינדיגונג.

לאָקאַטאָר — סובלאָקאַטאָר

נאָכ׳ן טויט פֿון לאָקאַטאָר, בלייבט ווייטער דער סובלאָקאַטאָר ביי זיין רעכט אויפֿ׳ן טייל פֿון דער דירה, אַלענפֿאַלס אַזוי לאַנג, כל זמן די יורשים נאָכ׳ן פֿערשטאָרבענעם לאָקאַטאָר רעזיגנירען נישט פֿון זייער לאָקאַטאָרען־רעכט.

פֿונדעסטוועגען האָבען מיר נאָך דערוויילע נישט געהערט, אַז אין אַזעלכע פֿאַלען זאָלען זיך די פּראָטאָקאָל־מאַכער פֿערופֿען אויף די שכנים אָדער פֿערבייגייער, ווי אויף עדות פֿון דער געשטערטער רוה.

דער פּאָליציי־פֿונקציאָנאַר, וועלכער לאָזט זיך געוועהנליך אין א זונטאג איבער אַלע שטובען און שטיבלעך אויסנישטערען און אַרויסזוכען אַנ־אַרבייטענדען, קאָן דאָך שליסליך נישט זיין דער איינציגער און לעצטער פֿעסטשטעלער פֿון דער געשטערטער עפֿענטליכער רוה.

איבערהויפּט איז דער פּרוב צו קוואַליפֿיצירען דאָס אַרבייטען אין זונטאָג איינער אַליין ביי זיך אין שטוב, ווי אַ שטערונג פֿון דער עפֿענטליכער רוה א צוגעוואַגטער און אַ צו ריזיקאַלער, געהענדיג מיט אַזעלכע אינטערפּרעטאַציע־וועגען קאָן מען צו ווייט פֿערפֿאָהרען, כמעט פֿון יעדען טאַט און האַנדלונג, קעהר און ווענדונג לאָזט זיך דאָך אַרויסקוועטשען א שטערונג פֿון דער עפֿענטליכער רוה.

צו אַזעלכע נאָנסענס טאָר אָבער דער יוסטיץ־מיניסטער נישט דערלאָזען.

י. א—ד.

רעמאַנט — עקסמיסיע

אַ דורכגעפֿיהרטער רעמאָנט אָהן דער הסכמה פֿון הויזווירט גיט נישט קיין מאָטיוו פֿאַר אַנ׳עקסמיסיע, סיידען דורכ׳ן רעמאָנט האָט דער לאָקאַטאָר געענדערט דעם לאָקאַל.

מאָטיווען פֿאַר אַנ׳עקסמיסיע

דאָס פֿעהלען פֿון מעבעל איז אַ מאָטיוו פֿאַר א עקסמיסיע אָבער נישט אין דעם פֿאַל, ווען דער איינגעקלאָגטער לאָקאַטאָר איז בערעכטיגט צו געניסען פֿון עקסמיסיע־מאַראַטאַריום צוליב אַרבייטס לאָזיגקייט אָדער אויסערגעוועהנליכע אָרימקייט.

לאָקאַטאָרען שוץ

אויב עמיצער פֿערדינגט זיין דירה אויף א בעשטימטער צייט למשל אויף אַזוי לאַנג, כל זמן ר׳וועט זיין אויף זומער־וואוינונג, אויף קוראַציע, געניסט נישט דער דינגער פֿון לאָקאַטאָרען־שוץ.

אויף א געדונגענעם אויסערליכען געגענשטאַנד איז נישט חל דער דעקרעט וועגען לאָקאַטאָרען־שוץ למשל: אויף אַ רעקלאַמע־שילד, אויף אַנ׳אויסשטעל־שענקעל.

פֿאַרשריפֿטען וועגען אַפּיעקונסטוועס

ווער איז בערופֿען צו דערלאַנגען די בקשה

די בקשה וועגען ערטיילען אַנ׳אָפּלייג פֿון מיליטער־דינסט איז בערופֿען צו דערלאַנגען דער פּאַבאָר פֿליכטיגער גופֿא, זי קאָן אָבער אויך אַריינגעטראַגען ווערען אין נאָמען פֿון פֿאָטער, מוטער, גרויסעלטערען, ברודער און שוועסטער.

ווען דאַרף די בקשה דערלאַנגט ווערען?

די בקשה וועגען אָפּלייגען דעם טערמין פֿון מיליטער־דינסט מוז דערלאַנגט ווערען אין משך פֿון 14 טאג נאָכדעם, ווען די פּאָבאָר־קאָמיסיע האָט אָנערקענט דעם פּאָבאָר־פֿליכטיגען פֿאַר דינסטפֿעהיג.

וויבאַלד די סיבה, וואָס בערעכטיגט דעם פּאַבאָר פֿליכטיגען צו געניסען פֿון דער הנחה איז ענטשטאַנע׳ שפּעטער, דאַרף ער זיך ווענדען אין פֿערלויף פֿון 4 וואָכען נאָך דער ענטשטעהונג פֿון דער אָנגעוויזענער סיבה.

אין פֿאַל, ווען די דערמאָנטע טערמינען ווערען דורכגעלאָזט, פֿערלירט דער פּאַבאָר־פֿליכטיגער די רעכט צו געניסען פֿון דער הנחה אלס איינציגער שפּייזער.

וואָסערע דאָקומענטען דאַרף מען ביילייגען צו דער בקשה?

צו דער בקשה וועגען אַ הנחה אַלס איינציגער שפּייזער מוזען בייגעלייגט ווערען פֿאָלגענדע דאָקומענטען.

1) אַנ׳אויסצוג פֿון די ביכער פֿאַר שטענדיגע איינוואוינער (עווידענטועל פֿון די מעטריקאַל־ביכער אָדער אין ערגסטען פֿאַל פֿון רעגיסטער פֿון ציוויל שטאַנד־אַמט.

אין אויסצוג מוזען זיך געפֿינען אַלע מיטגלידער פֿון דער פֿאַמיליע, אַלס איינס, צי זיי וואוינען בעזונדער אָדער צוזאַמען.

אויב ס׳איז נישט מעגליך צוצושטעלען אַזאַ אויסצוג איז גענוג אַ צייגניש פֿון דער שטאַט־פֿערוואַלטונג אָדער פֿון מעלדונגס־אַמט, אין וועלכער ס׳דאַרף אָנגעגעבען ווערען די צאָהל מיטגלידער פֿון דער משפּחה, אויסרעכענענדיג גלייכצייטיג יעדען פּערזאָן בעזונדער, צו דער צייגניש מוז בייגעלייגט ווערען די געבורטס־מעטריקעס פֿון די אויסגערעכענטע פּערזאָנען:

2) אַ בעשטעטיגונג פֿון דער שטאַט־פֿערוואַלטונג וועגען פֿערמעגען־צושטאַנד, הכנסות און פֿערדינסטען פֿון פּעטענט און זיין משפּחה.

אין דער צייגניש ווערט אויך בעמערקט, צי דער פּעטענט אָדער די פֿעראינטערעסירטע משפּחה בעקומט אונטערשטיצונג.

—=—

רעגולאַציעס לויט די נייע געזעצען

דאָס אויספֿיהרען דעם רעגולאַציע אָפּמאַך

די קרעדיטאָרען דעצידירען וועגען דער קאָנטראָל איבער׳ן אויספֿיהרען פֿון רעגולאַציע אָפּמאַך לויט דערזעלבער מעהרהייט, ביי וועלכער דער אָפּמאַך איז אַקצעפּטירט געוואָרען.

די השגחה איבער׳ן אויספֿיהרען דעם רעגולאַציע אָפּמאַך געהער צו א קוראַטאָר, וועלכער ווערט נאָמינירט דורכ׳ן געריכט, אויף דעם אַמט קאָן אויך בעשטימט ווערען דער ביזהעריגער אויפֿזעהר.

די אויפֿגאַבע פֿון קוראַטאָר איז אַבטונג צו געבען, אַז דער רעגולאַציע־אָפּמאַך זאָל געהעריג אויסגעפֿיהרט ווערען. ער מעג אויך קאָנטראָלירען די גאַנצע אונטערנעהמונג.

די פֿריהעריגע עקזעקוציעס ווערען דורך דער בעשטעטיגונג פֿון אָפּמאַך אַנולירט.

מיט׳ן מאָמענט, ווען דער אָפּמאַך ווערט אויסגעפֿיהרט אינגאַנצען, ענדיגט זיך די רעגולאַציע־פּראָצעדור.

—=—

משומדים

ר. איזראַעל

סענסאַצ. שפּאַנענדער ראָמאַן פֿון היינטיגען יודישען לעבען

34)

— מיך? האָט חנה איבערגעפֿרעגט, איהר מיינט מיך?

— געוויס מיין איך אייך, חנה, איהר דאַרפֿט זיך נישט וואונדערען, דאָס איז ביי מיר אַנ׳אַלטער בעשלוס וועלכען איך וויל פֿערווירקליכען, איך האָב באַר געהאַרט, ביז איך וועל בעקומען דעם ענטשפּרעכענדען מענשען, מיט וועלכען איך זאָל זיך קענען פֿערבונדען.

— אָבער, מאַדאַם, דאָס איז דאָך פֿאַר מיר אַזאַ איבעררעשונג, אַז איך קען נישט געבען קיין ענטפֿער.

— איהר דאַרפֿט נישט באַלד געבען קיין ענטפֿער, איהר קענט זיך איבערלעגען, משאול עצה זיין מיט אייערע בעקאַנטע, איהר האָט צייט, איך פֿאָהר נאָך נישט אוועק.

— אָבער, מאַדאַם, פֿאַרוואָס איז דער גורל אויסגעפֿאַלען גראַד אויף מיר?

— אַ פּשוטע זאַך, איהר געפֿעהלט מיר, אייער אַרט דענקען, אייער בילדונג, אייער העפֿליכע בענעהמונג, אייער שעהנקייט און אייער שכל שאַפֿט צוזאַמען דעם האַרמאָנישען מענשען און אַזאַ מענשען האָב איך געזוכט.

— ס׳איז מיר אונמעגליך באַלד צו געבען אַנ׳ענטפֿער, איך מוז מיר בעטראַכטען...

— ביטע זעהר, איהר האָט צייט, יעדענפֿאַלס קענט איהר איבערגעבען אין קיבוץ, אַז איך האָב בעשלאָסען אונטערצושטיצען אייער קיבוץ, אונאָפּהענגיג דערפֿון, צו איהר וועט פּריוואַט מסכים זיין אויף מיין פֿאָרשלאַג אָדער נישט.

חנה איז אוועקגעגאַנגען, זי איז געווען באמת איבערראַשט, זי איז נאָך נישט פֿעהיג געווען זיך קלאָהר איבערצולעגען וואָס דאָ איז פֿאָרגעקומען, אַנ׳עצה האַלטען האָט זי זיך נאָר געקענט מיט מרדכין, וועלכער איז געווען איהר בעסטער חבר, אין קיבוץ, איז שטענדיג געווען מיט איהם און בכלל נישט געהאַט פֿאַר איהם קיין סודות, ווען זי איז צוריקגעקומען אין קיבוץ, האָט שוין אויף איהר מרדכי אונגעדולדיג געוואַרט פֿאַר׳ן טויער.

— נו, האָט ער געפֿרעגט מיט א סאַרקאַסטישען שמייכעל, האָסט געבראַכט א מיליאָן זלאָטעס פֿאַר׳ן קיבוץ?

— פֿאַרוואָס לאַכסט דו אויס מיר, מרדכי? פֿאַרוואָס מאַכסט דו חוזק? איך מיין דאָך נישט קיין שלעכטס.

— געוויס, איך בין דיך גאָרנישט חושד דערין, אַז דו מיינסט שלעכטס, אָבער מען דאַרף דאָך האָבען אביסעל שכל אין קאָפּ אויך, וואו זענען אונזערע פּרינציפּען און אנשויאונגען, ס׳קומט א ליאַדע מאַדאַמעל, מאַכט מען פֿאַר איהר א וואַרע, ווי ס׳וואָלט געקומען עפּעס א גואל, ווער ווייס בכלל צי זי האָט אין זין צו העלפֿען דעם קיבוץ און ווען יאָ טוט זי דאָס אַזוי ווי זי וואָלט געגעבען אַ פּאָר זלאָטעס פֿאַר א „וולים". פֿעראיין, דאָס איז דאָך שרעקליך, אַז מען זאָל ערשט דאַרפֿען געהען צו אַזאַ מאַדאַם און זי אפֿשר נאָך בעטען.

— ביזט נישט גערעכט, מרדכי, דו קענסט נישט די דאָזיגע מענשען און טראָגסט שוין אַרויס דיין שטרענגען אורטייל.

— איך מיין נישט גראַד די דאָזיגע מענשען, איך מיין עס אין אַלגעמיין, אַז אזא פֿיהרונג און סיסטעם איז אונטער יעדער קריטיק, צו דעם דאַרף נישט דערלאָזען ווערען.

— גראַד איצט איז עס נישט קיין אונגליק, די מענשען, בעזונדערס די פֿרוי, וועלכע איז דאַ געווען האָט ערנסטע כוונות, זי איז אַליין אַנ׳אידעאַליסטקע, זי איז אַ רייכע פֿרוי און וויל מיט איהר גאַנץ פֿערמעגען עמיגרירען קיין ארץ־ישראל.

— דאָס איז איהר זאַך,

מרדכי האָט נישט געוואָלט פֿרעגען חנה׳ן צוליב וואָס מ׳האָט זי גערופֿען, ער האָט געוואַרט ביז חנה וועט איהם אַליין דערצעהלען וועגען דעם, חנה ווידער האָט נישט קיין מוט, זי האָט נישט געוואוסט ווי אַזוי אַנצוהויבען די ערצעהלונג, ווי אַזוי זי זאָל דאָס זאָגען מרדכין, זי האָט פֿערשטאַנען, אַז דאָס וועט מרדכין נישט געפֿעהלען, נישט דערפֿאַר, ווייל ער וועט חושד זיין עפּעס שלעכטס, נישט דערפֿאַר, ווייל ער וועט איהר נישט וועלען פֿערגינען איהר גליק, נאָר פּשוט דערפֿאַר, ווייל מרדכי וועט זי נישט וועלען פֿערלירען, חנה האָט געפֿיהלט, אַז ער איז נישט גלייכגילטיג צו איהר, אַז אין איהר געזעלשאַפֿט ווערט ער אַנ׳אַנדער מענש און דעריבער האָט זי געוואָלט די איידעלע טעמאַ בעריהרען אויף אַזאַ אופֿן, אַז דאָס זאָל מרדכין נישט וועה טון.

— דו פֿרעגסט מיך גאָרנישט, צוליב וואָס זי האָט מיך גערופֿען צו זיך.

— איך דאַרף דיך פֿרעגען? דו ביזט דאָך נישט קיין קינד, דו האָסט דיין שכל און דו ווייסט וואָס דו האָסט צו טון.

— זי האָט מיך גערופֿען, האָט חנה אָנגעהויבען צוליב צוויי ענינים.

— צוויי גאָר? איינער איז פֿאַר איהר צו ווייניג געוועזן?

— דער ערשטער, האָט חנה געזאָגט און געמאַכט דעם אָנשטעל ווי זי וואָלט נישט געהערט די סאַרקאַסטישע בעמערקונג פֿון איהר חבר, איז געווען די פֿראַגע פֿון אונטערשטיצען דעם קיבוץ, איך האָב איהר געמוזט געבען א לעקציע וואָס אַזוינס עס זענען די קיבוצים און וואָס פֿאַר אנ׳אידעע עס ליגט דערין, ס׳האָט לאַנג געדויערט ביז איך האָב איהר דאָס אַלץ פֿערטייטשט און קלאָר געמאַכט, זי איז געווען גאַנץ רויה אין די דאָזיגע ענינים.

— און צום סוף האָט זי דאָס מן הסתם נאָך נישט פֿערשטאַנען.

— ניין, ס׳איז נישט אַזוי, זי האָט גראַד צום סוף אַלץ פֿערשטאַנען.

— איז דאָס דיין פֿערדינסט חנה, איך וואָלט איהר דאָס נישט געקענט אויפֿקלערען פּשוט דערפֿאַר, ווייל איך וואָלט נישט געהאַט קיין געדולד דערצו.

— צום סוף האָט זי דאָס אַלץ אויפֿגענומען אידעאַליסטיש און מיט שכל, זי איז פֿון אַלעם געווען ענטציקט און פֿול מיט התפּעלות.

— און קיין געלד פֿאַר׳ן קיבוץ האָט זי נישט געגעבען, אָבער זי האָט בלויז צוגעזאָגט צו געבען און וועט בלייבען ביים צוזאָג.

— דו ביזט א שרעקליכער מענש, מרדכי, איך ווייס נישט פֿאַרוואָס דו האָסט געוואָרפֿען אַזאַ אומחן גראַד אויף דער דאָזיגער פֿרוי, אין וועלכער איך זעה נישט קיין שום שלעכטע אָדער זייטיגע כונה.

— אַזוי בין איך שוין, איך האָב מיין מיינונג וועגען די אַלע זאַכען, נו, אַדרבא זאָג מיר וויפֿיל האָט זי געגעבען פֿאַר׳ן קיבוץ.

— מיר האָט זי גאָרנישט געגעבען, איך בין דאָך נישט דערצו, אַז איך זאָל נעהמען געלד, זי האָט אָבער צוגעזאָגט צו געבען אַ גרויסע סומע.

— צוגעזאָגט... נו, איך האָב דאָך געזאָגט, אַז זי האָט צוגעזאָגט..

— יאָ, צוגעזאָגט, און איך בין זיכער, אַז זי וועט איהר הבטחה ערפֿיהלען, מ׳קען דאָך נישט אורטיילען גלייך איבער אַלע מענשען, זי וועט געבען, זיכער געבען.

— פֿון דיין מויל אין איהרע אויערען, האָט מרדכי געזאָגט, איך גלויב ווייניג דערין.

— און דער צווייטער ענין... האָט חנה ווידער אָנגעהויבען.

— און דער צווייטער ענין, האָט מרדכי איבערגעחזרט...

דער צווייטער ענין איז אַ ריין פּריוואַטער וואָס איז נוגע מיין אייגענער פּערזאָן.

— הם... אַ ריין פּריוואַטער, עפּעס ספּעציעל פֿאַר דיר?.. כ׳האָב פֿערשטאַנען, איבעריגענס וויל איך וועגען דעם נישט וויסען, אויב דאָס איז דיין אַ פּריוואַטער ענין.

— דו ביזט הייגט שלעכט צו מיר, מרדכי, איך פֿערשטעה דיך גאָרנישט.

— דו וועסט מיך שוין פֿערשטעהען חנה, געדענק דו וועסט מיך אַמאָל פֿערשטעהען, מיין נישט, אַז איך רעד פֿון היץ, דו זעהסט, אַז איך פֿרעג דיך נישט אַפֿילו וואָס פֿאַרא פּריוואַטען ענין זי האָט געהאַט צו דיר, אָבער איך האָב עס פֿריהער אויס פֿערשטאַנען, אַז עס האַנדעלט זיך נישט בלויז וועגען קיבוץ, אַז זי האָט נאָך געהאַט אַנ׳אַנדער כונה, וועסט מיר ענטשולדיגען חנה, איך געה איצט נישט אַריין אין עם ענין, צי דאָס איז א גוטע כונה אָדער א שלעכטע...

(פֿאָרטזעצונג קומט)

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאדז. 9 יוני 1935

רעגירונגס ענדערונג אין ענגלאַנד און פראַנקרייך

אין צוויי גרויסע מערב - אייראָפּעאישע מלוכות איז די לעצטע טעג פאָרגעקומען אַ ענדערונג פון דער רעגירונג. אין ענגלאַנד איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען די רעקאָנסטרוקציע פון קאַבינעט, וועגען וועלכער מען האָט שוין פון לאַנג גערעדט און אין דער שפּיץ פון דער נייער רעגירונג האָט זיך געשטעלט סטאַנלעס באַלדווין. אין פראַנקרייך ווידער האָט דער קאַבינעט - קריזיס, וואָס האָט זיך אָנגעהויבען מיט דעם אַראָפּוואַרפען פלאַנדענס רעגירונג געענדיגט מיט דעם שאַפען פון אַ רעגירונג מיט לאַוואַל'ן אין דער שפּיץ. אַזוי אַרום איז כמעט אין איין טאָג ענטשטאַנען נייע רעגירונגען און צוויי פון די מעכטיגסטע פּאַרלאַמענטאַרישע דעמאָקראַטיעס. דער דאָזיגער פאַקט פאַרדינט אויף אויפמערקזאַמקייט.

פערגלייכט מען אָבער די בעדינגונגען, ביי וועלכע די דאָזיגע געשעהענישען האָבען זיך אָפּגעשפּילט, זעהט מען, וואָס פאַר אַ קלאָסאַלער אונטערשיד עס הערשט אין דער מענטאַליטעט פון די ביידע דעמאָקראַטיעס. אין ענגלאַנד איז די קאַבינעט-ענדערונג צוגעגרייט דורך אַ לאַנגער צייט און זעהר געוויסענהאַפט. דער ציל פון ענדערונג איז געווען צו פאַרבייטען מידע און ערשעפּטע פון דער אַרבייט מענשען, ווי אויך אַזעלכע וואָס האָבען נישט ערפילט די האָפנונג, וואָס מען האָט אויף זיי אַרויפגעלעגט — מיט נייע כוחות, פול מיט פרישע ענערגיע און אַרבייט-לוסטיגקייט. פּאָליטיקער, וואָס האָבען אַרויסגעוויזען זייער וואַגיגקייט אין וועניגער וויכטיגע רעסאָרטען, האָבען אַוואַנסירט און בעקומען וויכטיגע אַמטען אין דער רעגירונג. אַנדערע ווידער זענען איבערגעטראָגען געוואָרען אויף אַמטען, וואָס ענטשפּרעכען מעהר זייערע מעגליכקייטען. די גאַנצע רעקאָנסטרוקציע איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען פון שטאַנדפּונקט פון פּרינציפּ פון „געהעריגען מענש אויפ'ן געהעריגען אָרט", און איז נישט געווען אין דער קלענסטער מאָס קיין רעזולטאַט פון פּאַרלאַמענטאַרישע אינטריגעס אָדער פּאַרטייאישע אינטריגעס אָדער פּאַרטייאישע קאָמבינאַציעס.

אַלץ איז דאָרט אַזוי צוגעגרייט געוואָרען, דאָס קוים האָט מאַקדאָנאַלד זיך אָנגעגעבען אין דימיסיע איז שוין בעשטימט געוואָרען באַלדווינ'ס רעגירונג. די רעגירונגס-ענדערונג איז פאָרגעקומען אָהן דער קלענסטער דערשיטערונג פאַרן לאַנד.

די בעדייטונג פון דער רעגירונגס-ענדערונג אין ענגלאַנד איז פאַר דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק פון אויסערגעוועהנליכער וויכטיגקייט. ענגלאַנדס אויסערליכע פּאָליטיק ווערט, מיט'ן קומען צום רודער פון אַ קאַבינעט מיט סטאַנלעי באַלדווין אָן דער שפּיץ, אַ סך בולט'ער און קלאָרער. האָט דאָך דער איצטיגער נייער פּרעמיער דער ערשטער פּראָקלאַמירט די לאָזונג, וואָס געפינט אין ענגלאַנד אַלס מעהר אָנהענגער דאָס „די ענגלישע גרעניץ געפינט זיך ביים רהיין", אין דייטשלאַנד וועט מען דעם דאָזיגען פאַקט דאַרפען פאַרשטעהן בעזונדערס ווען מען נעמט אין אַכט באַלדווינס אונבויגזאַמען ווילען זיך פּראַקטיש אַנטגעגענצושטעלען יעדער מיליטערישער דראָהונג. היטלערס שליח פאָן ריבענטראָפּ, איז איצט געקומען קיין לאָנדאָן כלומרשט אַרומצורעדען די פראַגע פון די ים-בעוואָפנונגען. אָבער אין די דיפּלאָמאַטישע קרייזען פאַרשטעהט מען גאַנץ גוט, אַז דאָס איז נאָר אַ פּרעטעקסט און אַז היטלערס פּאָליטישער עמיסאַר האָט קודם כל די אויפגאַבע צו דערגרייכען — פאַר יעדען פּרייז — אַ פריינדליכע בעציהונג מצד דער ענגלישער עפענטליכער מיינונג צו די דייטשע שטרעבונגען. עס איז אָבער אַ גרויסער ספק צי ער וועט עפּעס אויפטאָן. די ליניע פון דער ענגלישער רעגירונגס פּאָליטיק איז שוין פעסטגעשטעלט און די אַדורכגעפיהרטע רעקאָנסטרוקציע פון קאַבינעט וועט די ליניע נאָך מעהר פאַרפעסטיגען.

אַ גאַנץ אַנדערען פערלויף האָט אָבער געהאַט דער רעגירונגס-קריזיס אין פראַנקרייך. דאָרט האָט זיך באַלד אין אָנהויב אָנגעהויבען אַ קאַמף פון פּאַרטייען. געהאַנדעלט האָט עס זיך אין אַ קאַמף אַרום דעם פראַנק. די רעכטע פּאַרטייען, וואָס רעפּרעזענטירען דירעקט אָדער אומדירעקט די אינטערעסען פון די גרויסע קאַפּיטאַליסטען האָבען געוואָלט אַרויפוואַרפען די שולד דערפאַר, וואָס דאָס גאָלד אַנטלויפט פון דער פראַנצויזישער באַנק אויף די ראַדיקאַלען און סאָציאַליסטען. לויט זייער מיינונג זענען די שטרעבונגען פון די לינקע צו ווירטשאַפטליכע רעפאָרמען גורם צו אַ פּאַניק, וואָס ברעכט אונטער דעם צוטרוי צו דער וואַלוטע און די פראַנצויזישע קאַפּיטאַלען אַנטלויפען קיין אויסלאַנד.

די לינקע דאַגעגען ווייזען אָן די פּאַניק רופען אַרויס קודם כל די, וואָס שרייען אַממייסטען וועגען דער פּאַניק. און זיי פיהרען עס אַדורך די שפּעקולאַציע מיט דער פראַנצויזישער וואַלוטע. די מעטאָדע פון דער שפּעקולאַציע בעשטעהט אין פאָלגענדען:

דער פּאַפּירענער פראַנצויזישער פראַנק ווערט זייט דער סטאַביליזאַציע פון דער וואַלוטע אויסגעטוישט אויף גאָלד. אָבער נאָר אין פּרינציפּ. אין דער פּראַקטיק טוישט אויס די פראַנצויזישע באַנק פּאַפּיר-געלד אויף גאָלד נאָר אָנהויבענדיג פון אַ געוויסער הויך. דאָס הייסט אויב עס קומט ווער אין דער פראַנצויזישער באַנק מיט פּאַפּירענע פראַנקען למשל, הונדערט פראַנק אָדער מעהר, קען ער זיי נישט אויסטוישען אויף גאָלד. דאַגעגען אויב עס צאָהלט עמיצער איין אין דער פראַנצויזישער באַנק 220 טויזענד פראַנק אין פּאַפּיר-געלד, בעקומט ער דערפאַר אַ גאָלד-שטאַבע, וואָס וועגט 12 קילאָ. די דאָזיגע וואָג פון 12 קילאָ איז דער מינימום, פון וועלכען עס הויבט זיך אָן דער אויסטויש. עס הייסט אַלזאָ, אַז נאָר רייכע מענשען קענען זייער פּאַפּיר-געלד אויסטוישען אויף גאָלד. עס וואָלט זיך דערי בער געקענט דוכטען, אַז זייער צאָהל וועט נישט זיין גרויס. דער חשבון האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען פאַר פאַלש. אין די לעצטע טעג האָט די פראַנצויזישע באַנק נישט געקענט נאָכקומען די אַלע פאָדערונגען אויף גאָלד. די מענשען האָט אַרומגעכאַפּט ממש אַ גאָלד-פיבער; עס זענען געוועזען טעג ווען די באַנק האָט אויסגעטוישט פּאַפּיר אויף גאָלד אין די הונדערטער מיליאָנען פראַנק. די גאָלד-שטאַבען וואָס ווערען אַרויסגעפיהרט פון פראַנקרייך זענען שפּעטער צושניטען געוואָרען אויף קליינע טיילען, בכדי זיי קענען צו פערקויפען אין דעטייל.

פערשטעהט זיך, אַז די גרויסע שפּעקולאַנטען האָבען נישט געטיילט די גרויסע גאָלד-שטאַבען אויף קליינע שטיקלעך. אַזוי ווי די פראַנצויזישע באַנק גיט אויך הלוואות אויף גאָלד, האָבען די שפּעקולאַנטען, אויסטוישענדיג זייערע באַנקנאָטען אויף גאָלד ביי איין פענסטערל פון דער באַנק, באַלד דאָס זעלבע גאָלד פערמשכונ'ט ביי אַ צווייט פענסטערל; די הלוואה, וואָס זיי האָבען בעקומען פאַר דעם גאָלד האָבען זיי תיכף פערנוצט ווידער איינצוקויפען גאָלד און אַזוי האָבען זיי געאַרבייט, ביז מען האָט געשלאָסען די באַנק.

די שפּעקולאַנטען פערזיכערען דאָס גאָלד אין דער באַנק רעכנען דערויף, אַז אין פאַל פון אַ דעוואַלואַציע, וואָלטען זיי צוריקגעגעבען די הלוואות, וואָס זיי האָבען גענומען פאַרן גאָלד מיט דעוואַלואירטע פראַנקען. דער אונטערשיד צווישען דעם קורס פון גאָלד און דער קורס פון דעוואַלואירטען גאָלד וואָלט געווען דער רייכער פערדינסט אויף בעלוינונג פון דער שפּעקולאַציע.

די ראַדיקאַלען זאָגען דעריבער, אַז פאַר יעדען פּרייז טאָר מען נישט דערלאָזען צו אַ דעוואַלואַציע פון פראַנק און זיין סטאַביליזאַציע וואָלט אַזוי אַרום געווען די בעסטע שטראָף פאַר די שפּעקולאַנטען און פּאַניק-פערשפּרייטער. דעריבער האָבען אויך די פאָדערונגען פון פלאַנדענס קאַבינעט ווי אויך פון דעם איינטאָגיגען בואיסאָנס קאַבינעט פון פולמאַכטען אָנגעטראָפען אויף אַ שטאַרקען ווידערשטאַנד מצד די לינקע, וועלכע זענען דורכאויס געגען אַ דעוואַלואַציע פון פראַנק און האָבען אַזאַ וויכטיגע פראַגע ווי דער קאַמף מיט דער שפּעקולאַציע נישט געוואָלט אַרויסלאָזען פון דער קאָמפּעטענץ פון פּאַרלאַמענט.

געענדיגט האָט זיך אָבער דער רעגירונגס-קריזיס אין פראַנקרייך דערמיט, וואָס די פולמאַכטען, וועלכע דער פּאַרלאַמענט האָט נישט געוואָלט געבען נישט פלאַנדענס קאַבינעט און נישט בואיסאָנס, האָט דער פּאַרלאַמענט דאָך געמוזט געבען לאַוואַל'ס רעגירונג.

ווייל עס איז געווען צוויי מעגליכקייטען: אָדער די רעגירונג זאָל קאַפּיטולירען פאַר'ן פּאַרלאַמענט און נישט פאָדערן די פולמאַכטען, אָדער דער פּאַרלאַמענט זאָל קאַפּיטולירען פאַר דער רעגירונג.

פיעטרי האָט געוואָלט געהן דעם ערשטען וועג און שאַפען אַ רעגירונג, וואָס זאָל נישט פאָדערן קיין פולמאַכטען, אָבער די פראַנצויזישע באַנק האָט איהם ערקלערט, אַז אין אַזאַ פאַל איז גאָרנישט וואָס צו רעדען וועגען אַ גלייכגעוויכט פון בודזשעט און סאַנאַציע פון די פינאַנסען און פיעטרי האָט געמוזט רעזיגנירען.

און ענדליך האָט לאַוואַל געשאַפען די רעגירונג וועלכע האָט אויך בעקומען די פולמאַכטען.

אַ גרויסע יודישע קאָלאָניזאַציע איז מעגליך אין סיריען

די פּאַריזער האַלב חודש שריפט „רעווי בלעי" פערעפענטליכט אין דעם נומער פון 4טען מאַי אַ אַרטיקעל פון גראַף ספאָרצאַ וועלכער איז געווען איידער מוסאָליני האָט פערכאַפּט די מאַכט איטאַליענישער אויסערן מיניסטער. דער אַרטיקעל וועלכער טראָגט דאָס קעפּעל „דער מיטאָס פון דער פּאַנאַראַבישער בעוועגונג" איז נישט נאָר לויטן אינהאַלט פאַר אונז אינטערעסאַנט נאָר פערדינט אויך אויפמערקזאַמקייט צוליב דער פערזאָן פון אויטאָר. ווייל הגם גראַף ספאָרצאַ האָט נישט היינט אין איטאַליען קיין שום השפּעה, להיפוך ער ווערט דאָרט שאַרף קריטיקירט, האָט ער אָבער גרויסע בעציהונגען אין די בירגערליכע לינקע קרייזען אין פראַנקרייך וואו ער וואוינט זייט דער פאַשיסטישער רעוואָלוציע אין איטאַליען.

ספאָרצאַ נעהט אַרויס פון שטאַנדפּונקט אַז די פּאַנאַראַבישע בעוועגונג האָט שוין צוליב דעם אַליין אַ קליינע רעאַלע בעדייטונג ווייל עס פעהלט אַ נויטיגער פעהיגער פיהרער. דער קעניג פייזול וועלכער איז מיט אַ יאָהר צוריק געשטאָרבען און וועלכען ספאָרצאַ האָט גוט געקענט וואָלט אפשר געקענט אויספיהרען די דאָזיגע ראָלע, ווייל אין איהם איז געווען פעראייניגט דער מזרח מיטן מערב אויף אַ מערקווירדיגען אופן, און מיט זיין אינטעליגענץ, זיין פּאָליטישען רעאַליזם, האָט ער געצויגען אויף זיך די פאַנטאַזיע אין גאַנצען מזרח. נאָך זיין טויט האָבען די אָנהענגער פון דער בעוועגונג זיך געזוכט אַ פיהרער אין איבן סאודען. אָבער ער איז צו פּראַקטיש, בכדי ווייט פון זיין מלוכה צו ווערען אַ פּאַרקעמפער פון אַ אונזיכערען סירישען אָדער פּאַלעסטינישען נאַציאָנאַליזם. דורך דעם בעזוך פון פייזולס יונגערען ברודער אַבדולאַ אין לאָנדאָן האָבען זיך איצט פערשאַרפט אַנדערע קלאַנגען און נעמליך וועגען אַ פעראייניגונג פון עבר הירדן מיט ארץ ישראל אונטער דער הערשאַפט פון אַבדולאַ וואָס זאָל אָננעמען די קעניגליכע קרוין. די ענגלענדער אַזוי זאָגט מען, זענען דערין פעראינטערעסירט ווייל אַזוי אַרום וועט מען דערגרייכען אַז אַבדולאַ וועט פאָרמעל אָנערקענען די באַלפור דעקלאַראַציע און זיי וועלען קענען דאַן געבען פאַר פּאַלעסטינע אַ ענדגילטיגע קאָנסטיטוציע, ווי מען שמועסט איז דער ענגלישער הויף קאָמיסאַר אַ אָנהענגער פון דאָזיגן פּלאַן. די מאַכמעדאַנישע אַראַבער זענען דערין פעראינטערעסירט. אַז אַ פירשט פון זייער ראַסע און אמונה וועט געשטעלט ווערען אָן דער שפּיץ פון אַ נייער מלוכה, וואָס וועט זיי געבען אַ געוויסע דויערענדע זיכערקייט פאַר דער שוין נישט גאַנץ ווייט ליגענדער צייט ווען די יודען וועלען ווערען די אומבעגרעניצטע הערען פון דער פּאַלעסטינישער ווירטשאַפט. פון דער אַנדערער זייט ווידער וועלען די יודען ווידער, אַ חוץ דער פאָרמעלער אָנערקענונג פון דער באַלפור דעקלאַראַציע און פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע דורך אַ פירשט פון דער האַשעמיטען - דינאַסטיע, וואָס יחוסט זיך דאָס זי שטאַמט פון נביא מחמד אויך האָבען די מעגליכקייט צו קאָלאָניזירען און ווירטשאַפטליך ענטוויקלען עבר הירדן. דאָס דאָזיגע לאַנד ענטהאַלט פרוכטבאַרע און קאָלאָניזאַציע - פעהיגע שטחים און די איינוואוינער וואָלטען זעהר גערן זייער באָדען פערקויפט ווען אפילו, ווי ספאָרצאַ שרייבט, „אַלס דעפּוטאַטען אין פּאַרלאַמענט פון עבר הירדן פּראָטעסטירען זיי געגען אַזאַ טענדענץ".

ספאָרצאַ מיינט אָבער, אַז פון דאָזיגן פּראָיעקט וועט גאָרנישט ווערען, ווייל עס איז שווער צו געפינען אַזאַ מענש ווי פייזול וואָס זאָל אַזעלכע פּראָיעקטען קענען בעלעבען, גאַנץ זיכער וועלען אויך אַ גרויסע צאָהל פון פּאַלעסטינער אַראַבער זיך צוריקהאַלטען צו אָנערקענען אַ קעניג אויב יענער וועט מסכים זיין מיט דער באַלפור דעקלאַראַציע. די מיסטען פון די אַראַבישע פיהרער איז גענויגט ווייטער צו פיהרען דעם קאַמף אפילו ווען עס זאָל אין משך פון איינגיגע יאָהר דערפיהרען צו זייער פולשטענדיגער מפּלה. ווייל די אַראַבער זענען בכלל נישט קיין דיפּלאָמאַטען, נאָר פּאָליטיקער פון „אַלץ אָדער גאָר נישט"! און ענדליך האָבען אויך די ציוניסטען אַ גרונד זיך צו בעציהען מיט אונצוטרוי צום פּראָיעקט, ווייל די נייע-געשאַפענע יודישע ישובים וואָלטען שטענדיג געווען אויסגעשטעלט אויף אַ מעגליכען אַראַבישען אויפשטאַנד און וואָלטען געווען אונגעשיצט, ווייל די סימפּאַטיע פון נייעם קעניג וואָלט זיכער געווען אויף דער זייט פון די אַראַבער. דער ציוניזם איז בכלל, נאָר גערעכטפערטיגט אויף דעם פּאַלעסטינישען באָדען. אין די שכנותדיגע לענדער — נישט נאָר אין עבר הירדן, נאָר אויך אין סיריען וואָלט אַ יודישע איינוואַנדערונג און קאָלאָניזאַציע געווען מעגליך, אין געוויסע פאָרמען אפילו העכסט געוואונשען. אָבער עס מוז זיך דאַן האַנדלען אין פרייע, אָדער יעדענפאַלס „לויטן שיין נאָך" פרייע בעוועגונגען, אָהן יעדער התחיבות, פון דער מלוכה. יעדענפאַלס וואָלט אין דעם אינטערעס פון אַ פראַנצויזיש סיריען אפילו די קלענסטע קאָלעקטיווע יודען עמיגראַציע אין שכנות פון דער פּאַלעסטינער גרעניץ נישט דערלאָזט ווערען. דאַגעגען איז נישט פאַראַן קיין שום סיבה פאַרוואָס מען זאָל נישט דערלאָזען אָהן שום שוועריגקייטען פאַר אַ שטאַרקער יודישער איינוואַנדערונג אין די, זייט יאָהרהונדערטען פערוויסטע ווייט פון יעדע פּאָליטיש גרעניצען ליגענדע געביטען. להיפוך — איינס פון די שווערסטע סירישע פּראָבלעמען איז דאָס טראַגישע מיספערהעלטעניש צווישען דער איבערוויגענדער מעהרהייט מאַכמעדאַנישער בעפעלקערונג איבער דער קריסטליכער. אין אַזאַ לאַגע וואָלט די אַריינפיהרונג פון אַ דריטען עלעמענט וואָס איז ראַסענמעסיג נאָהענט די ביידע אַנדערע, גע קענט פערמינדערען אַ סך רייבונגען.

ביי אַ בעזוך אין סיריען האָט ספאָרצאַ אַליין געהערט ווי זעהר הויכשטעהענדע מאַכמעדאַנער האָבען געפּרעדיגט די אידעע אַז מען זאָל עטליכע צענדליג טויזענט יודען פון מיטעל אייראָפּע בעזעצען אין דער געגענד ביים אפרת. די דאָזיגע געגענד האָט לגמרי נישט קיין בעפעלקערונג און איז צוגעפּאַסט פאַר אַ יודישער קאָלאָניזאַציע, יודישע פערטרעטער זאָלען אויך האָבען שוין אַרויסגעפאָהרען אין יענער געגענד.

עס שיינט אַלזאָ פערענדיגט ספאָרצאַ, ווי גאַנץ פערשידענע פאַקטאָרען טרייבען איצט צו דער פערווירקליכונג פון אַ גרויסער אידעע: אַרויסצורייסען פון דער מדבר און דער מאַלאַריע יענע זעהר צאָהלרייכע לענדער וואָס היינט זענען זיי פערלאָזען, אָבער אַמאָל, אין רוימישע צייטען זענען זיי געווען די רייכסטע געגענדען פון גאַנץ פאָדער אַזיען. דאָס וואָלט געווען, אַזוי מיינט דער אויטאָר, די גליקליכסטע רעכטפערטיגונג פון פראַנצויזישען מאַנדאַט איבער סיריען.

די רעזולטאַטען פון דער קאַטאַסטראָפע מיט'ן סאָוויעטישען ריזען-אעראָפּלאַן „מאַקסים גאָרקי"

דער סאָוויעטישער ריזיגער אעראָפּלאַן „מאַקסים גאָרקי" וואָס איז ווי בעוואוסט צושמעטערט געוואָרען בעת אַ קאַטאַסטראָפע און דערביי זענען 51 מענשען אומגעקומען, איז געווען דער שטאָלץ פון דער סאָוויעטישער לופט-פליהער. ווי עס שרייבט די „פּראַווּדאַ" — „איז ער געווען אַ וועריטפּולער ביי-טראַג צו דער וועלט קולטור. איז צווישען דער געזעלשאַפט געוואָלדיג פּאָפּולער, ער איז געבויט געוואָרען פאַר די רובעלס און קאָפּיקעס וואָס זענען דורך צייטונגען געזאַמעלט געוואָרען, צווישען הונדערטער הונדערטער טויזענטער אַרבייטער בעאַמטע און קאָלכאָזניקעס, מאַקסים גאָרקי איז געשאַפען געוואָרען אין דער אַטמאָספערע פון ליבע מיט וועלכער מען טער טויזענדער אַרבייטער, בעאַמטע און קאָלרינגעלט אַרום ראַטענפערבאַנד און די לופט-פליהער. אין דעם בוי פון אעראָפּלאַן פון „מאַקסים גאָרקי" האָט זיך געאָפּענבאַרט די הויכע לופט-פליהעריי קולטור פון דער סאָוויעטישער אינדוסטריע".

דער דאָזיגער ריזיגער אעראָפּלאַן איז אויסגעבויט געוואָרען צו עהרען די 40טע יאָהרצייט פון מאַקסים גאָרקיס ליטעראַרישע טעטיגקייט. זיין ערשטער פליה איז פאָרגעקומען דעם פערגאַנגענעם יאָהר דעם 17טען יוני. „מאַקסים גאָרקי" איז געווען אַ עקספּערימענטאַלער אעראָפּלאַן און בענוצט געוואָרען פאַר פּראָפּאַגאַנדע צילען, ער האָט געהאַט אַ דרוקעריי (לינאָטיפּ און ראָטאַציע מאַשין) ווי אויך אַ קינעמאַטאָגראַפישע אַפּאַראַטור.

אָהן שום ספק איז די קאַטאַסטראָפע מיט „מאַקסים גאָרקי" אין וועלכען ווי עס שרייבט די „איזוועסטיאַ" — „עס האָבען זיך פערקערפּערט די בעסטע איינפאַלען פון די סאָוויעטישע קאָנסטרוקטאָרען, ווי אַ ריזיגער פערלוסט פאַר דער סאָוויעטישער לופט פליהעריי אָבער נאָך גרעסער און שמערצליכער איז דער פערלוסט פון די 48 מענשען וואָס זענען אומגעקומען צוזאַמען מיטן אעראָפּלאַן.

וואָס זענען דאָס געווען פאַר אַ מענשען? אַלע זענען זיי געווען שלאָגלער פון צענטראַלען אעראָדינאַמישען מלוכה אינסטיטוט (צאַגי) דאָס זענען געווען דער פאַר פון די רוסישע לופט פליהער— קאָנסטרוקטאָרען. און די לופט פליהער אין ראַטען פערבאַנד זענען, ווי עס שרייבט די „פּראַווּדאַ" — „דער גרעסטער שטאָלץ פון אונזער פאָלק", די פּאַרטיי, אַר בייטער -קלאַס און קאָמסאָמאָל האָט אַרויסגעשיקט אין לופט פלאָט זייערע בעסטע זיהן. דאָס זענען מענשען וואָס זענען איבערגעגעבען זייער פאָטערלאַנד ביז צום לעצטען טראָפען בלוט, אויסערגעוועהנליך דרייסט און קולטורעל, פער'עקשנט אין זייערע שטרעבונגען. מיט איין וואָרט, דאָס זענען געקליבענע פאַר טיי באָלשעוויקעס און אונפּאַרטייאישע". און פון צווישען אַזעלכע זענען די בעסטע און פעהיגסטע אומגעקומען אין דער קאַטאַסטראָפע. עס איז דערהרגעט געוואָרען דער טאַלענטירטער אינזשיניער אָרלאָוו, וועלכער האָט אָנגעפיהרט מיטן בוי פון „מאַקסים גאָרקי". עס איז דערהרגעט געוואָרען דער נישט-וועניגער פעהיגער אינזשיניער מאַטראָסאָוו וועלכער האָט זיך ספּעציאַליזירט אין די קאָנסטרוקציעס פון ריזיגע הידראָפּלאַנען און האָט בדעה געהאַט בכדי אויסצובפרייטערען זיין וויסען אינגיכען אַרויסצופאָהרען קיין אַמעריקע. עס זענען דערהרגעט געוואָרען אַזעלכע בעריהמטע פליהער ווי זשוראָוו, אַ ספּעציאַליסט אין פּילאָטירען שווערע אעראָפּלאַנען, ווי מיכעיעוו, אַ פליהער מיט אייזערנע נערוועז, וועלכער האָט אין משך פון זיין לאַנגער לופט פליהער קאַריערע נישט געהאַט קיין איין קאַטאַסטראָפע. עס איז דערהרגעט געוואָרען אַ גאַנצע רייה אויסגעצייכענטע טעכניקער און ספּעציאַליזירטע אַרבייטער פון „צאַגי".

וועגען די שטאָלצע נערוועז און אויסערגעוועהנליכע קאַלטבלוטיגקייט פון זשוראָוון און מיכעיעוון זאָגט עדות דער פאַקט, אַז אין דער לעצטער מינוט ווען דער טויט איז שוין געשטאַנען זיי פאַר די אויגען האָבען זיי נאָך בעוויזען אָפּצושטעלען די מאָטאָרען, אויסמיידענדיג אַזוי אַרום אַ שרפה וואָס וואָלט די קאַטאַסטראָפע נאָך פערגרעסערט.

דער מאַטעריעלער שאָדען דאַרף מען אָננעהמען, פון דער קאַטאַסטראָפע „מאַקסים גאָרקי" וועט איינגיכען געדעקט ווערען מיט אַ עודף, ווייל שוין אויפן צווייטען טאָג נאָך דער קאַטאַסטראָפע האָט דער ראַט פון די פאָלקס קאָמיסאַרען ווי אויך דער צ. ק. פון דער פּאַרטיי בעשלאָסען אויסצובויען דריי אַזאַ

(ווייטער זעה 11־טע זייט)

מ. רעזניקאָוויטש

א העלדישע פרוי

אין דער צייט פון דער גרויסער פראַנצויזישער רעוואָלוציע

טערואַן דע מעריקור

אזוי ווי אין אַלע גרויסע רעוואָלוציעס, אזוי אויך אין דער גרויסער פראַנצויזישער רעוואָלוציע האָט די פרוי געשפּילט אַ גרויסע ראָלע. סיי די מאַסען־פרוי, סיי די איינצעלנע פרויען־אָנפיהרער האָבען פערנומען גאָר אַ וויכטיגען אָרט אין יענער רעוואָלוציאָנערער תקופה, אָבער די נישט־גלייכהייט פון פרויען ־רעכט האָט זיך ארויסגעוויזען אויך אין דעם פאַל, אינדערצייט, ווען וועגען די רעוואָלוציאָנערען מענער איז פיל געשריבען געוואָרען, זענען די רעוואָלוציאָנערען־פרויען ווייניג באַקאַנט. פרויען זענען אין דער צייט פון רעוואָלוציע געווען אויף ביידע זייטען פון דער באַריקאַדע, פרויען רעוואָלוציאָנערינס און פרויען קאָנטר־רעוואָלוציאָנערינס. דעריבער איז זעהר אינטערעסאַנט צו לייענען דאָס בוך פון גאַלינאַ סערעבריאַקאָוואַ וועגען די פרויען פון דער גרויסער פראַנצויזישער רעוואָלוציע. איינע פון די פרויען איז געווען אננא־זשאָזעפינע טערוואַן, שפּעטער איבערגעביטען צוליב קלינגעדיגקייט אויף טערואַן דע מעריקור.

טערואַן דע מעריקור איז געבוירען געוואָרען אין אַ בעלגישען דערפעל מאַרקור אין יאָהר 1762. איהר פאָטער איז געווען אַן אָרימער ערדלאָזער פויער, אַ פערלאַסטעטער מיט פיל שטייערען און מיט אַ גרויסער פאַמיליע. יעדעס איבעריגע מיילעכעל איז געווען אַ גרויסער לאַסט פאַר דער אָרימער פאַמיליע.

גאָר גיך הויבען אָן די עלטערען זאָרגען איהר צו מאַכען פאַר „אַ מענשען". ס'האָט זיך געפונען אַ שטעלע פאַר אַ דינסט אין אַ דערבייאיגען דערפעל. טערואַן דע מעריקור איז זעהר געפעלען געוואָרען אַ רייכען ענגלענדער, וואָס האָט איהר מיטגענומען מיט זיך.

אַ דאַנק איהר שיינקייט, פעהיגקייטען שאַפט זי זיך איין פיל רייכע און בעריהמטע געליבטע. זי לערנט זיך גיך אויס און נעהמט איבער די גרויסשטאָטישע מאַניערן, קאָקעטאָריי, אַ ביסעלע וויסענשאַפט און מוזיק. די פריהער שטילע, בעשיידענע דאָרפישע אננא דרעהט זיך עטליכע יאָהר אין קרייז פון לאָנדאָנער סוחרישער־ און געלט־אַריסטאָקראַטיע. זי ווערט אַ גרויסשטאָטישע דאַמע, אַ חעלדינע פון פיל פאַסירונגען. פיהרט אַ רוישיגען, פרעהליכען לעבען פון אַ לייכטזיניגער קורטיזאַנקע און פאָהרט אַריבער אין פּאַריז. זי שאַפט זיך איין נייע פערעהרער, געליבטע, און רואינירט זיי קאַלטבלוטיג איינעם נאָכע אַנדערן. זי ווייס אויסצונוצען איהר שכל און שיינקייט. זי שאַפט זיך אַ גרויס הויז, בריליאַנטען, אַ דינערשאַפט און אַ גלענצענדען ארויספאָהר, זי פערגעסט אָבער קיינמאָל נישט אָן איהרע עלטערען, שיקט זיי שטיצע, ווען דער פריץ טרייבט זיי אַראָפּ פון דער ערד, זי בעמערקט, אַז איהרער אַ ברודער ווייזט אַרויס גרויסע פעהיגקייטען צו מאַלעריי, שיקט זי איהם אַוועק מיט דער הילף פון איהרע פריינט פערעהרער קיין איטאַליע. זי שעהמט זיך נישט דערציילען פון איהר אָפּשטאַמונג.

אַ ניכטערע און אויסגערעכענטע אין איהרע חשבונות, וויל זי זיך בעזאָרגען מיט אַ שטענדיגער רענטע און ס'גיט זיך איהר עס איין. איינער אַ מאַרקיז שרייבט אונטער אַ צעטעל, אַז ער איז זיך מתחייב אויסצאָהלען דער מינדעריעהריגער פריילין, טערואַן דע מעריקור, 5000 ליר יעהרליכע לעבענסלענגליכע רענטע, ווייל ער האָט ביי איהר געבאָרגט פופציג טויזענט ליר. די רענטע צאָהלט ער איהר ביז ער וועט איהר נישט אומקעהרען דעם געבאָרגטען חוב. —

זי וויל זיך נישט בעגרעניצען מעהר מיט דער ראָלע פון אַ קורטיזאַנקע, איהר שטורמישע נשמה פיהלט אָפּטמאָל אַ פוסטקייט און אומבעפרידיגונג נאָך די אָרגיעס. זי זוכט צו ווערען אַ בעריהמטהייט אויף אַ גרעסערער אַרענע, זי פאָהרט אַוועק אין איטאַליען זיך לערנען זינגען און טרוימט וועגען דער קאַריערע פון אַ וועלט־בעריהמטע זינגערין, זי שרייבט פון דאָרטען בריף צו איהר באַנקיר פערערער און אינטערעסירט זיך זעהר מיט איהר פאַמיליע און איהרע נאָהנטע.

1789 יאָהר. ס'ברעכט אויס די רעוואָלוציע אין פּאַריז, טערואַן דע מעריקור פערלאָזט איטאַליע, וואַרפט זי זיך אַריין מיט'ן גאַנצען ברען אין דער רעוואָלוציע, זי לעבט איבער אַ ווידערגעבורט, זי זאַפּט אַריין אין זיך דעם דראַנג און פּראָטעסט פון די מאַסען, שוין נישטאָ מעהר די לייכטזיניגע קורטיזאַנקע, אַלץ גיט זי אַוועק פאַר דער רעוואָלוציע: איהרע כוחות, איהר טעמפעראַמענט און איהר געלד, אין דער רעוואָלוציע געפינט זי איהר בעפרידיגונג.

צוערשט צייכענט זי זיך מיט קיין זאַך נישט אויס צוזאַמען מיט דער מאַסע פון גאַס זינגט זי רעוואָלוציאָנערע לידער, שילט די בורזשואַזן, פערעהרט די ערשטע פיהרער פון דער רעוואָלוציע לאַפאַיעט און גראַף מיראַבאָ.

אָבער גאָר גיך טיילט זי זיך אויס פון דער מאַסע, אָרגאַניזירט אַרום זיך די אָרימע אָפּגעשטאַנענע פרויען, ווערט זייער פיהרערין די וויבליכע און עמפינדליכע טערואַן דע מעריקור, וואָס האָט אַליין פיל איבערגעלעבט. ווערט פּאָפּולער ביי די פרויען, אין איהרע ערשטע אָראַטאָרישע און זשורנאַליסטישע פרובען פאָרמולירט זי און פאָדערט דאָס, וואָס די פרויען האָבען נאָך נישט פערשטאַנען, זי ווערט די קעמפערין פאַר פרויען רעכט.

איהר אַמאָליגע פרעכטיגע ווילע ווערט אַ רעוואָלוציאָנערער שטאַב, וואו סטרעפען זיך צונויף פאַרשטעהער פון אַלע רעוואָלוציאָנערע פּאַרטייען און ס'ווערען בעהאַנדעלט וויכטיגע טאָג־פראַגעס פון דער רעוואָלוציע.

דעם 14טען יולי איז זי פון די ערשטע דרייסטע וואָס געהען שטורמען די פעסטונג פון דער מאָנאַרכיע — באַסטיליע, זי איז די ערשטע אויפ'ן בריק, מיט'ן שווערד אין האַנט נישט געקוקט אויף דער גרויסער דראָהענדיגער געפאָהר מאַכט זי זיך אַ וועג און רייסט זיך אַריין אין פעסטונג, דער המון אָרדענט איהר איין פייערליכע אָוואַציעס.

אין עטליכע מאָנאַטען אַרום זעהט מען זי רייטען אויף אַ פערד געקליידעט אין אַ מענער־קאָסטיום מיט'ן רעוואָלווער אין האַנט. מיט אַ פלאַטערנדיגען שאַל אויפ'ן האַלז בראש פון די הונגעריגע פרויען צום קיסר אין פּאַלאַץ ווערסאַל. דער הונגער־בונט איז געווען פון די ערשטע גרעסערע דראָהונגען און פּראָוואָקאַציאָנען פאַר דעם סוף פון דער מאָנאַרכיע מיט איהרע רעדעס בעגייסטערט זי דעם עולם, אונטער אַ גוס רעגען רופען די פרויען צונויף די מענער גיין צוזאַמען צום קיסר נאָך אַן'ענטפער, זי רייסט זיך אַריין אין די פּאַלאַצען פון דער קעניגין מיט איהרע פאַוואָריטקעס וואַרפט אום די בעגילטע שטוהלען. די קעניגין בעהאַלט זיך ביים קעניג אין די צימערען, דער פּאָפּולערער דאַן מיניסטער נעקער ראַטעוועט אַרויס די קייזערליכע פאַמיליע, זי לעבט קוים דורך אָהן מיטלען. איהר לעצטע האָב און גוטס שענקט זי אַוועק דער רעוואָלוציע, וואַרפט איהרע ציהרונג אויף דער טריבונע פון קלוב און פאָדערט די איבעריגע פרויען איהר נאָכטון.

די מאָנאַרכיסטישע פרעסע זידעלט זי, וואַרפט איהר פאָר איהר פערגאַנגענהייט, איהרע געליבטע, שרייבען פּאַמפלעטען אויף איהר אַדרעס. צוליב מורא פאַר די אָנהענגער פון דער מאָנאַרכיע אַנטלויפט זי ביי זיך אין דערפעל מאַרקור אין בעלגיען, פון דאָרף פאָהרט זי אין ליעזש, זי זוכט מיטלען צו גרינדען אַ רעוואָלוציאָנערען זשורנאַל ווען ס'טרעטען אַריין אין ליעזש די עסטרייכישע אַרמייען, וואָס קעמפען געגען פראַנקרייך ווערט טערואַן דע מעריקור אַרעסטירט לויט אַ מסירה פון אַן'עמיגראַנט אַ פריץ.

מען פיהרט איהר איבער פון פעסטונג קאַפשטיין אין ווינען. זי פועלט אויס אַן'אוידיענץ ביים קעניג לעאָפּאָלד. זי זאָגט אַרויס דעם קעניג אין די אויגען איהרע רעוואָלוציאָנערע געדאַנקען און איהר גרייטקייט צו קעמפען מיט אַלע מאָנאַרכען פאַר פרייהייט און גלייכהייט. דער קעניג בעווייזט אַ ריטערליכען זשעסט און ער בעפרייט איהר זי קומט אין פראַנקרייך ווידער, דערציילט וועגען איהרע איבערלעבונגען אין פעסטונג מיט איהר אָראַטאָרישען טאַלאַנט דערווייזט זי, אַז די רעוואָלוציע האָט פיל פריינט און אָנהענגער אין האָלאַנד, דייטשלאַנד און זי רופט צו אַן'אונרחמנותדיגען קריג קעגען די עמיגראַנטען און אייראָפּעאישע דעספּאָטען.

גאַנצע טעג פערברענגט זי אין פּאַרק פּאַלע־ראָיאַל, וואו ס'קומען פאָר מאַסען פערזאַמלונגען אין די רעדאַקציעס פון די צייטונגען, צווישען די פרויען קלובען פון די פּאָרשטעט, זי איז פון די ערשטע פרויען, וואָס וואַרפען דעם לאָזונג פון פרויען־גלייכבערעכטיגונג אין טאָג טעגליכען לעבען ביי דער אַרבייט אין לערנען, סיי אויפ'ן פּאָליטישען און עקאָנאָמישען פראָנט, „פראַנצויזינס לאָמיר זיך בעוואָפענען און פערטיידיגען אונזער רעוואָלוציאָנערע פאָטערלאַנד, לאָמיר בעווייזען די מענער, אַז מיר שטייען נישט נידריגער פאַר זיי אין דרייסטקייט און העלדישקייט, לאָמיר זיך פערשרייבען אין די רייהען פון די פראַנצויזישע אַמאַזאָנקעס, בירגערינס, לאָמיר זיך בעפרייען פון דער פערקנעכטונג, אומווייסען און אָבערגלויבען „אין וועלכע עס האָבען אונז אַריינגעוואָרפען די מענער". די פרויען־קלובען ווערען שטאַרקער אונטער איהר אָנפיהרונג, עס פאַנגען זיך אָן פּראָטעסטען פון די מענער קעגען די פרויען־קלובען. „די קינדער זענען נישט צוגעזעהן. דער מיטאָג נישט אָנגעוואַרימט, די קליידער נישט פערריכט". די פרוי איז דער באַזיס פון פאַמיליען לעבען ביים סוחר. האַנטווערקער, און בכלל קליינבירגער, קיין אַלגעמיינע קיכען זענען נאָך דאַ'ן

(ווייטער זעה ד'טע זייט)

צוריקגעקומען...

דערצעהלונג פון

סאַראַ ב. סמיט

האָט מען זיך געקימערט מיט דעם, וויפיל די קינדער ווייסען און וויפיל זיי פערשטעהען?

די קליינע איזאַ, טראָצדעם וואָס זי איז אַלט געווען נישט מעהר ווי אַ יאָהר צעהן, איז געווען זיכער, אַז אַלץ וואָס עס ווערט געטון אין הויז ווערט געטון כדי די קינדער זאָלען נישט וויסען וואָס עס קומט פאָר.

אָבער די קליינע איזאַ האָט געקוקט מיט טויזענט אויגען, און זי האָט מעהר פערשטאַנען, ווי די אַרום איהר האָבען זיך געקענט פאָרשטעלען...

אין איהר פאָטער'ס שטאַרקער איבערגעגעבענקייט, האָט זי געפיהלט, אַז דערמיט זוכט ער זיך צו פערענטפערען פאַר די קינדער פאַרוואָס איז ער, וועלכער האָט זיך דאָס לעצטע יאָהר אַזוי ווייניג בעוויזען אין הויז, פלוצים געוואָרען אַזוי צוגעבונדען צו זיין פאַמיליע.

כסדר ברענגט ער מתנות פאַר די קינדער, און מיט דער מוטער קריגט ער זיך שוין מעהר נישט. ווען ער רעדט צו איהר, רעדט ער העפליך און אין אַ געלאַסען קול. אמת, די מוטער וויינט נאָך מעהר ווי זי פלעגט וויינען, אָבער איצט בעהאַלט זי זיך מיט איהר געוויין. איבערהויפט בעהאַלט זי זיך ווען דער פּאַפּאַ קומט אַהיים.

פון דעם אַליין האָט שוין די קליינע איזאַ פערשטאַנען, אַז עפּעס דראַמאַטישעס קומט פאָר אין הויז...

די איבעריגע העפליכקייט צווישען פאָטער און מוטער איז איהר נישט געפעלען, אַפילו איהר קינדערשער מוח האָט שוין געפיהלט די מאָדנע אָנגעשטרענגטקייט, וואָס האָט געהערשט ביים טיש. אַז די עלטערען האָבען זיך בעגעגענט נאָר ביים טיש און ביים עסען, — דאָס האָט זי אויך בעמערקט. דער פאָטער האָט אויסגעזעהען אַביסעל פערשעהמט, פונדעסטוועגען האָט ער אַלע מאָל געגעסען מיט אַ גוטען אַפּעטיט. די מוטער האָט אויסגעזעהען אומעטיג, איהרע שוואַרצע אויגען זענען געווען טיף איינגעזונקען אין איהר בלייכען פנים, אָבער פייער האָט זיי נישט געפעהלט. אַ מאָדנע, צערייצט פייער פאַר וועלכען די קינדער האָבען מורא געהאַט... די מוטער האָט ווייניג געגעסען, — אַ סך מאָל האָט זי גאַרנישט געגעסען.

ווען די קליינע איזאַ האָט זיך געפיהלט זעהר אומרוהיג, און זי האָט וועגען דעם געוואָלט רעדען מיט איהר עלטערער שוועסטער, האָט יענע, הגם זי איז געווען עלטער מיט גאַנצע צוויי יאָהר, גאָר נישט פערשטאַנען, וואָס אין הויז קומט פאָר. וועגען פּאַפּאַ האָט זי נישט געוואָלט רעדען, ווייל זי האָט דעם פּאַפּאַ שטאַרק ליב געהאַט. און וואָס איזאַ האָט געזאָגט וועגען פּאַפּאַ האָט מילי סיי ווי סיי נישט געגלויבט. רעדענדיג מיט מילי'ן איז דער פּאַפּאַ געווען דער שעהנסטער, דער בעסטער און דער פיינסטער דזשענטעלמאַן אין דער וועלט. מיט איהר קליין ברודערל האָט איזאַ וועגען דעם נישט געקאָנט רעדען, — ערשטענס איז ער אַלט געווען נישט מעהר ווי זיבען יאָהר און צווייטענס וואָס ווייסען יונגלעך וועגען אַזעלכע זאַכען?

אַ סך מאָל האָט זי געהערט און געזעהען זאַכען, וועלכע זי האָט נישט פערשטאַנען און די שטונדען, וואָס זי האָט פערבראַכט אויף די שפּיץ פינגער און אין אַ דין נאַכט־העמדעל, זענען ווייניג בעלוינט געוואָרען. דערפאַר איז אָבער געקומען אַן'אָווענט, ווען אַלץ האָט אויסגעזעהען אַזוי קלאָר און האַרצרייסענדיג. אַז זי איז פערבליבען הינטער דער טיר גלייך ווי עמיצער וואָלט זי דאָרט צוגעשמידט.

אַריינגעקוקט האָט זי אין דעם שלאָף צימער פון פאָטער און מוטער. די מוטער, אין נאַכט־העמד, איז געזעסען ביים טיש. דאָס פנים בעהאַלטען אין ביידע הענט. דער פאָטער, מיט די האָר צעשויבערט, די אויגען ווילד, איז אַרומגעגאַנגען איבער דעם צימער. ער האָט גערעדט. אַ סך האָט ער גערעדט. איזאַ האָט פערשטאַנען, אַז ער האַלט זיך אין איין פערענטפערען. אַ סך מאָל האָט ער אויסגעזעהען שטרענג און ווילד און באַלד האָט זיך זיין פנים געביטען און ער האָט געקוקט אויף דער מוטער אַזוי רחמנות'דיג, און כסדר האָט ער גערעדט. אַ סך מאָל זענען איזאַ'ן פאָרגעקומען זיינע רייד גלייך ווי ער וואָלט עפּעס דיקטירט צו אַ סטענאָגראַפיסטין. דירעקט און ענטשלאָסען זענען געווען זיינע רייד. ער האָט עפּעס געוואָלט און ער האָט עס געזוכט צו בעקומען.

די מוטער האָט געשוויגען, זי האָט זיך איינגעהערט און געשוויגען.

ערשט ווען די מוטער האָט אָנגעהויבען צו רעדען, האָט די קליינע איזאַ בעקומען אַ מעהר אָדער ווייניגער קלאָרען בעגריף וועגען דעם, וואָס עס קומט פאָר.

איצט האָט שוין די מוטער מעהר נישט געוויינט. זי האָט אַראָפּגענומען די הענד פון פנים. — אַ פנים, וואָס איז געווען ווייס ווי איהר נאַכט־העמד. דאָס פייער אין די אויגען איז געווען אויסגעלאָשען. די אויגען נאָך טיפער אַריינגעזונקען אין קאָפּ, גלייך ווי זיי וואָלטען זיך דערשראָקען פאַר עפּעס און געוואָלט איינגאַנצען ענטלויפען. איהר מויל איז געווען ווי אַ שניט איבער'ן פנים, — אַ שניט, וואָס האַלט זיך ביים פערהיילען און איז בלוילעך רויט...

אַפילו די קליינע איזאַ, וואָס האָט שטאַרק ליב געהאַט איהר מוטער, האָט אין דעם מאָמענט געמוזט צוגעבען, אַז די מוטער איז נישט קיין שעהנע.

און געזאָגט האָט זי אָט וואָס:

„פון דעם אַלעמען זעה איך בלויז איין קלאָרען וועג, — איך בין דאָ אַן'איבעריגע".

דער פּאַפּאַ האָט נישט געענטפערט און זי האָט ווייטער גערעדט:

„ווען איך בין די פערדינערין, וואָלט איך גאַרנישט גערעדט וועגען דעם, די קינדער זענען מיינע און איך וואָלט זיך געהאַלטען מיט זיי און דיר געהייסען געהן דיין וועג. אָבער אַזוי ווי דו ביזט דער פערדינער, מוז איך איינבויגען דעם קאָפּ און אָננעמען דיין אורטייל. שטאָלצע, פרייגעזאָגענע מענשען דאַרפען נישט האַלטען איינער דעם צווייטען צוגעבונדען מיט געוואַלד. דו ביזט גערעכט, דו קאָנסט זיין גליקליך און דערפאַר מוז איך מאַכען פּלאַץ פאַר דיין גליק. ווער בין איך, זיך דיר אַוועקצושטעלען אין וועג? וואָס פאַר אַ רעכט האָב איך צו דעם?"

דער סוף איז געקומען.

אויף מאָרגען האָט זיך די מוטער נישט בעוויזען. דער פּאַפּאַ האָט זיך אָפּגעגעבען מיט די קינדער און דערצעהלט האָט ער זיי, אַז די מוטער איז קראַנק און דערפאַר איז זי אַוועקגעפאָהרען צו אַ שוועסטער, און אַזוי איבערצייגענד האָט ער וועגען דעם גערעדט, אַז אַפילו די קליינע איזאַ, וועלכע האָט געוואוסט מעהר ווי זי האָט גערעדט וויסען, האָט איהם אויך אָנגעהויבען צו גלויבען.

די קינדער האָבען זיך געפרעגט אויף בריף פון דער מוטער, און עס זענען ווירקליך געקומען עטליכע בריף, אָבער אַזוי ווי די פאַמיליע האָט זיך באַלד איבערגעצויגען אין אַן'אַנדער וואוינונג, און אין אַן'אַנדער געגענט, האָבען זיי באַלד פערגעסען אָן דער מוטער'ס בריף. די אויפרעגונג פון דעם אַלעמען און די פרעהליכקייט, „מוהמע עטי" האָט אַריינגעבראַכט אין הויז, האָט געמאַכט פערגעסען אַפילו אָן דער מוטער.

אמת, די קליינע איזאַ האָט זיך אָפט געפרעגט, ווי עס קומט, וואָס די מוהמע עטי, וועלכע איז פריהער געווען נישט מעהר ווי דער מוטער'ס אַ פריינדין. שלאָפט איצט אין'ם פּאַפּאַ'ס צימער, זי האָט אויך נישט פערשטאַנען, פאַרוואָס דער פּאַפּאַ האָט זיך אַזוי געביטען; פאַרוואָס ער איז איצט כסדר אינדערהיים און פאַרוואָס ער איז אַזוי פיין אויפגעלייגט.

עטי איז געווען אַ ווייניג יונגע פרוי, מיט העלע האָר און מיט אַ שעהן ווייס פנים. איהר געלעכטער האָט געקלונגען איבער דער גאַנצער וואוינונג. זי האָט ליב געהאַט צו שפּאַסען. מיט די קינדער האָט זי זיך געשפּילט גראַד ווי זי וואָלט געווען איינע פון זיי, דעם פּאַפּאַ האָט זי קיינמאָל נישט דערלויבט צו זיין שטרענג צו די קינדער, קליידלעך האָט זי געקאָנט נייען וואונדערשעהנע און לידלעך האָט זי געקאָנט זינגען אָהן אַ שיעור.

אין אָט אַזאַ צופרידענער און גליקליכער אַטמאָספערע האָט אַפילו די קליינע איזאַ, וועלכע האָט אָפט געבענקט נאָך דער מוטער, פערגעסען, אַז עס איז אַמאָל געווען אַ מוטער...

— — — — — — — — —

עס זענען אוועק אַכט יאָהר צייט. איזאַ איז שוין איצט געווען אַ דערוואַקסענע פריילין. די וויציגע און פרעהליכע אַטמאָספערע פון הויז האָט נאָך אַלץ אָנגעהאַלטען. אמת, דעם פּאַפּאַ'ס האָר זענען שוין געווען ווייסלעך אַרום די שלייפען; ער האָט שוין נישט אויסגעזעהען אַזוי ענערגיש ווי פריהער, אָבער די ענדערונג, וועלכע עטי האָט אַריינגעבראַכט אין הויז און אין זיין פערזענליכקייט. איז געווען אַזוי שאַרף, אַז אַפילו די ערנסטע איזאַ האָט איהם נישט געקאָנט אַריינוואַרפען אין פנים אַ פראַגע וועגען דער מוטער. אָבער דאָס לעבען אַליין איז געווען ווייניגער בארמהרציג... און דאָס לעבען האָט אַ וואָרף געטון אַ שאָטען איבער'ן הויז.

יענעם פאַרנאַכט, אַזוי ווי איזאַ איז נאָר אַריינגעטראָטען אין הויז, האָט זי באַלד בעוואוסט, אַז די אַטמאָספערע איז אַ געביטענע. דער פּאַפּאַ האָט אויסגעזעהען מיד און זעהר טראַגיש, און געהיימנישפול, גלייך ווי ער וואָלט זיך פון עפּעס געהיט. עטי האָט נישט געזונגען און נישט געלאַכט. און זיך גאָר ווייניג בעוויזען. כסדר איז זי געווען אין פּאַפּאַ'ס שלאָף צימער און די טיר צו דעם צימער איז געווען פערמאַכט, און אין אָט דעם צימער איז דער פּאַפּאַ נישט אַריינגעגאַנגען, נאָר עס זענען געגאַנגען אַהין אַ דאָקטאָר, דער יונגער ברודער האָט איזאַ'ן דערצעהלט, אַז צו עטין איז געקומען אַן'אַלטע פריינדין, וועלכע איז שטאַרק קראַנק.

איזאַ האָט נישט געפרעגט קיין פראַגעס, זי האָט גוט געוואוסט, אַז צו עטי'ן קומען אָפט יענע, וואָס געפינען זיך אין ביטערער נויט. עטי האָט אַלעמען געהאָלפען און פאַר דעם אַליין האָט מען זי שוין געקאָנט ליב האָבען.

עס זענען אוועק אַ טאָג און אַ נאַכט און איזאַ'ן איז געוואָרען מעהר און מעהר אויפפאַלענד דעם פאָטער'ס געהיימנישפולע אויפפיהרונג. אַ בלאַסער, אַ דערשלאָגענער, איז ער אַרומגעגאַנגען איבער דער וואוינונג און קיינמאָל נישט אַריינגעגאַנגען אין דעם צימער, וואו עס איז געלעגען עטי'ס קראַנקע פריינדין.

די צווייטע נאַכט איז איזאַ געזעסען ביז שפּעט.

אין עס־צימער, ווי די שאָטענס פון דער נאַכט, זענען געשטאַנען אַלע מיטגלידער פון דער פאַמיליע, די דריי קינדער זענען געשטאַנען, דער פּאַפּאַ איז געזעסען ביים טיש אַ דערשלאָגענער, עטי איז געשטאַנען צווישען די קינדער און גערעדט איינצעלנע געמאָסטענע ווערטער:

„מיין פריינדין האַלט ביים שטאַרבען. זי איז בעוואוסטלאָז. זינט זי איז אַהער געקומען איז זי בעוואוסטלאָז, קינדער, זי איז געקומען אַהער שטאַרבען. ווייל אַמאָל איז, איז...

עס איז איהר געווען שווער ווייטער צו רעדען; דאָס ערשטע מאָל האָבען די קינדער געזעהן, אַז עטי פערלירט זיך, אַז זי ווערט אויס גענעראַל, אויס פיהרער...

דער פּאַפּאַ האָט פערענדיגט דאָס, וואָס זי האָט געוואָלט זאָגען. מיט די אויגען האָט ער אָנגעוויזען אויף דער פערמאַכטער טיר און שטיל געזאָגט:

„די מאַמע איז דאָרט".

ער האָט געעפענט די טיר און די קינדער זענען איהם נאָכגעגאַנגען.

אין בעט איז געלעגען אַן'עלטערע, אַן'אויסגעצערטע פרוי, וועלכע זיי האָבען נישט דערקענט. דער דאָקטאָר האָט געהאַלטען דעם פולס פון דער קראַנקער, וועמעס אויגען זענען געווען פערמאַכט.

די האַנט, וועלכע דער דאָקטאָר האָט געהאַלטען איז געוואָרען שטייפער, ביז דער דאָקטאָר האָט איבערגעדעקט דאָס פנים מיט'ן ליילעך... די מאַמע איז געקומען אַהיים שטאַרבען און די קינדער זענען געשטאַנען אַרום בעט. זיי האָבען נישט געוויינט. יעדער איינער פון זיי איז געווען פערנומען מיט זיינע אייגענע געדאַנקען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג ח 9 סיון תרצה

יוני

זון־אויפגאנג 3.16
זון־אונטערגאנג 7.54

פערענדיגט דעם פראצעס געגען דער באנדע אפעריסטען

וועלכע האבען אדורכגעפיהרט א רעוויזיע אין טויש־קאנטאר פון טראובע

די „באטשעלניקעס" און „סעקרעטארען" בעקומען צו 5 און 4 יאהר טורמע

(א) נעכטען איז אין קרייז־געריכט פערענדיגט געווארען דער פראצעס געגען די אנפאלער, וועלכע האבען זיך פערשטעלט אלס נאטשעלניק" און „סעקרעטאר" פון פינאנץ־אמט און אדורכגעפיהרט א רעוויזיע אין דעם טויש־קאנטאר פון טרויבע (פעטריקאווער 22). דערביי האבען די געשיקטע אפעריסטען צוגענומען אין פערשידענע וואלוטע א גרויסע סומע געלד.

נאך די רעדעס פון די פערטיידיגער טשעך, ליל־קער, קרילאוויעצקי און פינעס האט דאס קרייז־גע־ריכט ארויסגעטראגען אן'אורטייל, לויט וועלכען דער 53־יעהריגער פאוועל גראמבערג, ווען —גראמ־קא, וועלכער האט ארויסגעטרעטען אלס נאטשעלניק און דער 55־יעהריגער וולאדיסלאוו יאסטשעמבסקי, וואס האט געשפילט די ראל פון קאמיסאר, זענען פער משפט געווארען צו 5 יאהר טורמע יעדערער. דער

36־יעהריגער קאזשימיערזש סאביערייסקי (סעקרע־טאר) און 48־יעהריגער שלום האראוויטש האבען בעקומען צו 4 יאהר טורמע.

יצחק און שמעון גרינבערג, אינהאבער פון דער דרוקעריי זענען פרייגעשפראכען געווארען.

נאכדעם, ווי מען האט פערעפענטליכט דעם אור־טייל, האבען הארוויטש'עס פרוי און קינדער בע־קומען אנ'אטאק פון ספאזמען.

א באנקראטירטע בראנזשע אין לאדז

צוליב אומגליקליכע טראנזאקציעס איז דאס רוב מיטעלע טריקאטאזש פראדוצענטן רואינירט

(אג) די מיטעלע טריקאטאזש־אינדוסטריע לעבט איצט איבער א זעהר ערנסטען קריזיס. א טייל פרא־דוצענטען פון דער בראנזשע האט שוין אפגעשטעלט די צאהלונגען און דער איבריגער טייל קעמפט מיט גרויסע פינאנציעלע שוועריגקייטען. אין שייכות דער מיט הערשט אויפ'ן מארק א אנגעשטרענגטע בעצי־ציהונג ווי אויך א פולשטענדיגער מאנגעל אין פער־טרויען, ווייל עס הערשט די מורא, אז אויך די נייע פראדוצענטען וועלען זיך איינגיכען געפינען אין דערזעלבער לאגע. עס איז פערשטענדליך, אז צוליב אזא סיטואציע, האט זיך דער זומער־סעזאן אין דער בראנזשע נאך נישט אנגעהויבען, ווייל די פראדוצע־נטען האבען פשוט נישט קיין געלד איינצוקויפען רויה

שטאף בכדי אנצוהויבען די פראדוקציע.

לויט דער מיינונג פון די פעראינטערעסירטע קרייזען איז די סיבה פון דער דאזיגער לאגע פאל־גענדע:

מיט א פאר חדשים צוריק האט מען ערקלערט באנקראט איינע פון די היגע גרעסערע וויגאניע־שפינערייען, מיט וועלכער דאס רוב לאדזער מי־טעלע טריקאטאזש־פראדוצענטען איז געשטאנען אין האנדעלס־בעציהונגען. ווען די דאזיגע שפינע־ריי האט זיך געפינען אין פינאנסיעלע שוועריגקייטען האט זי געשלאסען מיט די בעזונדערע פראדוצענטען טראנזאקציעס און האט ביי זיי גענומען וועקסלען פון קליענטען, אדער אייגענע און די פירמע האט

גענאלט שפעטער ליפערן גארן. דער פראדוצענט האט אלזא געצאהלט פאר וויגאניע גארן פריהער אויס געלד. אזעלכע וועקסלען האט די שפינעריי אנ־גענומען אויף 200 טויזענט זל., וועלכע זי האט אויך געלאזט אין גאנג. אין א געוויסער צייט ארום האט מען דער שפינעריי ערקלערט א אופאדלאשטש. די מיטעלע פראדוצענטען, וואס האבען גענעבען די וועקסלען געפינען זיך איצט אין א שווערער לאגע קיין גארן האבען זיי נישט בעקומען און די וועקס־לען מוזען זיי צאהלען. צוליב דעם האבען א טייל שוין אפגעשטעלט די צאהלונגען און אנדערע קעמ־פען נאך מיט פינאנציעלע שוועריגקייטען.

ווידער א מיליאן פונט שטערלינג פאר ארץ־ישראל

מיט 6 חדשים צוריק האט תל־אביב בעקומען א הלואה פון 90 טויזענד פונט שטערלינג פון דעם גרעסטען ענגלישען וועלט־קאנצערן פערזיכערונגען „דזהע פרודענשעל עשורינס קאמפ. לאנדאן". די הלואה איז בעשטימט געווארען אויף קאנאליזאציע

ארבייטען אין תל־אביב. איצט זענען פערענדיגט גע־ווארען די אונטערהאנדלונגען וועגען א צווייטער לאנגטערמיניגע הלואה פון דער געזעלשאפט פאר תל־אביב. די דאזיגע הלואה וועט בעטרעפען א מיל־יאן פונט שטערלינג און אלס לאנגטערמיניגע וועט

זי רעאליזירט ווערען לויט'ן מוסטער פון די אפע ראציעס, וואס די יודישע אגענץ האט לעצטענס גע־שלאסען. זי וועט פראצענטירט ווערען אין דער הויך פון 4½ פראצענט יעהרליך און פערנוצט ווערען אויף צו רעאליזירען פון א ברייטען פראגראם פון עפענטליכע ארבייטען אין דער שטאט, מעליאראציע פון באדען, ווי אויך צום בויען פון א רייה בנינים פון עפענטליכען געברויך.

דער פערזיכערונגס־קאנצערן „פרודענשעל" רעאליזירט אין ברייטען מאסשטאב א הלואה־אינ־וועסטיציע אקציע אין די אלע לענדער, אין וועלכע זיינע צאהלרייכע אפטיילונגען זענען צעווארפען אין דער גאנצער וועלט. די דאזיגע אינוועסטיציע אקציע, וואס דערגרייכט מיליאנען סומען שטעהט אין א ענ־גען קאנטאקט מיט דער כסדרדיגער ענטוויקלונג פון דער געזעלשאפט וועגען וואס עס זאגען עדות די מיליארדען סומעס און פאר אונזערע בעציהונגען, ממש ריזיגע סומען פון די בעזונדערע צווייגען פון זיין טעטיגקייט. אזוי למשל, רעפרעזענטירען די אק־טיוון פון דער געזעלשאפט א סומע פון 13 מיליארד זל. די יעהרליכע הכנסה פון אלע אפטיילונגען בעטרעפט איבער 2 מיליארד זל. און דער גאנצער פערזיכערונגס־קאפיטאל אנ'ערך 35½ מיליארד זל. וועגען דער גרוים פון דער טעטיגקייט פון דאזיגען קאנצערן זאגט עדות די סומע, וואס איז ביז איצט אפגעצאהלט אלס ענטשעדיגונג די פערזיכערטע און וואס בעטרעפט ביז 20 מיליארד זל. אפילו די קריזיס יאהרען האבען נישט בעוויזען אפצושוואכען די טע־טיגקייט פון דער דאזיגער קאלאסאלער אינסטיטו־ציע. פונקט ווי אין אנדערע לענדער, ארבייט אויך „פרודענשעל" מיט אויפ'ן אינוועסטיציע געביט אין פוילען און דער אויסדרוק פון דער דאזיגער צוזא־מענארבייט איז געווען דאס שליסען דורך דער גע־זעלשאפט אין פוילען פערשידענע הלואה טראנזאק־ציעס אויף א סומע פון אנ'ערך 150 מיליאן זל.

פאבאר פון יאהרגאנג 1914

(א) דינסטאג, דעם 11 ד.ח. דארפען זיך שטעלען:

פאר דער קאמיסיע נומער 1, (פיעראצקיעגא 18) מיליטער־פליכטיגע פון יאהר־גאנג 1914· וואס וואוינען אויפן שטח פון 9 פאליציי־קאמיסאר יאט מיט די פאמיליען־נעמען אויף

E F G H I J K L Ł M

פאר דער פאבאר־קאמיסיע נומער 2, די פא פאר פליכטיגע פון יאהרגאנג 1914, וואס וואוי־נען אויפן שטח פון 14 פאליציי קאמיסאריאט מיט די פאמיליען נעמען אויף

I J K

צוליב חגא

היינט זענען אלע אמטען געשלאסען.

מארגען מאנטאג וועלען אלע פאסט־אמטען זיין טעטיג פון 9 ביז 11 אינדערפריה. איינמאל אין משך פונם טאג וועט צוגעשטעלט ווערען די קארעספאנ־דענץ אין די הייזער.

אין דער אובעזפיעטשאלניע וועלען זיין טעטיג ביידע טעג פון די חגאות די פאגאטאוויע פאר פלוצ־לינגע פאלען וואולטשאנסקא 225 טעל. 208.10

עס וועט דיזשורירען א בעאמטער און אויפנעה־מען וויזיטען אהיים נאר מאנטאג, פעטריקאווער 17 טעל. 112-01.

די אפטייקען פון דער אובעזפיעטשאלניע זענען היינט נישט טעטיג, און מארגען א דיזשור ווי אין די חגא־טעג.

א געשיקטע פערקויפעריז

א ביסעל פערקויפט דאס איבריגע פאר זיך צוגענומען

(א) אין ווייך־און־בראנפען האנדעל ביי פרידעריק זאמער (לימאנאווסקי ג. 23) האט גע ארבייט אלס פערקויפערין א געוויסע אלגא טיק (טרענקלער 2).

דער בעל־הבית האט בעמערקט, אז עס ווע־רען איהם פערפאלען פון מאגאזין פערשידענע ווייגען, דעליקאטעסען א.ד.ג. דער חשד איז גע־פאלען אויף דער פערקויפערין, מען האט ביי איהר אדורכגעפיהרט א רעוויזיע אין דער היים און ווירקליך געפינען ביי איהר א גאנצען לאגער פער שידענע זאכען, וואס האבען געשטאמט פון זאמערס מאגאזין.

דאס געריכט האט פערמשפט די טיק אויף א יאהר טורמע.

בירגער!

מיר בעגעהרען דיין גליק!

דעריבער פערבעטען מיר דיך אנטיילצונעהמען אין דער 33־טער לאטעריע!

60% לאסען געווינען — דעריך

8023 נארמאלע געווינסען	1600 צוגאב־ געווינסען	23515 טרייסט־ געווינסען	1617 יום־טוב־ געווינסען

קויף שוין א לאס אין דער בעריהמטער קאלעקטור

ג. יאטקא

פיעטריקאווער 22
פיעטריקאווער 66
נאוואמיעסקא 1

בריפליכע בעשטעלונגען ווערען זאפארט ערלעדיגט! — קאנטא פ.ק.א. 63910

לאדז דארף נאך קרעדיטען

אויף דער קאנאליזאציע און וואסערלייטונג

(א) ווי מיר האבען שוין בשעתו געמאלדען, האט לאדז אין לויפענדען יאהר אויף אינוועסטיציע־אויס־גאבען און אין דער ערשטער רייה אויף קאנאליזא־ציע און וואסערלייטונג פון ארבייטס־פאנד בעקומען מיט א מיליאן 345 טויזענד זלאטים ווענינער ווי פאר א יאהרען. צוליב דעם קאנען די אינוועסטיציע־ארבייטען דאס יאהר נישט געפיהרט ווערען אין דער זעלבער מאס, ווי פאר א יאהרען. די לאדזער שטא־טישע פערוואלטונג האט דעריבער געפיהרט אנ'ענער גישע אקציע, כדי ארויסצובעקומען די געהעריגע קרע דיטען. עס איז נויטיג כאטש נאך 2 מיליאן זלאטים כדי צו קענען פיהרען די ארבייטען אין דער מאס, ווי מען האט זיך דאס פארגענומען פארן סעזאן.

די דאזיגע זעהר וויכטיגע פאר לאדז פראגע, זאל, ווי מיר דערוויסען זיך, אין משך פון דער קינפטיגער וואך געלעזט ווערען.

פראצעס פאר בעליידיגען דאס פוילישע טעאטער

(א) בשעתו האט זיך אין איינער פון די היגע פוילישע צייטונגען בעוויזען אנ'ארטיקעל פון סקולפטאר קאוואלעווסקי, אין וועלכען ער האט שארף קריטיקירט דעם פראגראם פון שטאטישען פוילישען טעאטער און אונטערגעשטראכען, אז די פיעסעס, וואס זענען אויפגעפיהרט געווארען זענען אונמאראלישע.

דירעקטאר ווראטשינסקי האט זיך דערפיהלט געטראפען און האט אנגעקלאגט קאוואלעווסקין אין געריכט. דאס קרייז־געריכט, וואו דער פראצעס איז דאס ערשטע מאל בעהאנדעלט געווארען, האט דעמ פראצעס אפגעלעגט, ווייל עס איז בעשלאסען געווארען אויסצוהערען די מיינונג פון עקספערט אקאדעמיק (מיטגליד פון דער פוילישער ליטע־ראטור אקאדעמיע) קאראל אידזשיקאווסקי.

נעכטען איז דער עקספערט־אקאדעמיק קאראל אידזשיקאווסקי אויסגעהערט געווארען. אזוי ווי דער עקספערט האט בעוויזען, אז קאוואלעווסקי איז נישט גערעכט, האט דער לעצטער פערלאנגט מען זאל נאך ארויסרופען אלס עקספערט פון זיין זייט דעם בעקאנטען דראמאטורג קאראל ראסטווא־ראווסקי, אויך א מיטגליד פון דער פוילישער לי־טעראטור אקאדעמיע.

דער פראצעס איז צוליב דעם ווידער אמאל אפגעלעגט געווארען.

אויספלוגען קיין פאלעסטינע

פון 630.— זל. אן

ארגאניזירט

„ארביס" פיעטריקאווער 18, טעל. 249-33

אויך הנחה־פעסער קיין טשעכא־סלאוואקיי און יוגאסלאוויע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. פאטאש (פלאץ קאשטשעלני 10), א. כארעמזא (פאמארסקא 12), ז. מילער (פעטריקאווער 46), מ. עפשטיין (פעטרקאווער 225), ז. גארטשיצקי (פשיאזד 59) ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 56).

דיין האלסען!

(א) דעם 1 אפריל האט מען אויף דער גאס פערהאלטען דעם הענדלער מיט ליאדעס יאן אור־באניאק (קוינסצער גאס 7) וועלכער האט געפיהרט די ליאדעס אין א זעהר שמוציג וועגעלע און נאך שמוציגערע פושקעס. מען האט אורבאניאקן פער־שריבען א פראטאקאל און דאס שטאטישע געריכט האט איהם פערמשפט אויף 6 חדשים ארעסט.

פיגולקעס קאווענא (CAUVIN'A)

מיט אויסשליסליכע בעוואוקס - בעשטאנד - טיילען זענען דאס ווירקזאמסטע, דאס אנגענעהמסטע און ביליגסטע אפפיהרונגס־מיטעל.

פרייז פון א שאכטעל 2.50 זל.

צו בעקומען אין אלע אפטייקען.

Doktór Z. Henrykowski

ספעציאל־ארצט פאר ווענערישע הויט־קראנקהייטען און מענער־שוואכע

וואוינט יעצט

9 טראוגוטא 9

טעל. 262-98

נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענר.

פאר פרויען א ספעצ. ווארטע־זאל

קלאנג־קינא־טעאטער

Zachęta

זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג
אויסערגעוועהנליכער פראגראם!

— I —

איהר האהייט קושט"

אין די הויפטראלען:
JANET GAYNOR
און HENRY GARAT

— II —

דעטעקטיוו־סאלאן־דראמע א. נ.

קלוב פון דזשענטעלמענער

מיט CLIVE BROOK אין דער הויפט־ראל.

אנהייב 4 נ.מ. שבת און זונטאג 12 בייטאג

דאנערשטאג א זיצונג פון לאדזער שטאט=ראט

דער רעגירונגס-קאמיסאר אינזש. וואצלאוו וואַ-יעוואודזקי האט בעשטימט דעם טערמין אויף דער נאהענטסטער זיצונג פון שטאט-ראט אויף דאנערש-טאג דעם 13 ד. ח. 8 א זייגער אין אוונד.
די דאזיגע זיצונג איז א פארטזעצונג פון דער איבערגעריסענער זיצונג פונם 28 מאי.
עס וועט אויף דער דאזיגער זיצונג פארקומען די דריטע לעזונג פונם בודזשעט אויפ׳ן יאהר 1935-36.

אויפגעלעזט די פערוואלטונג
פון וואיעוואדסקיען-פאראיין פון רעזערוו-אפיצירען

(א) ווי מיר דערוויסען זיך איז צוליב מיספער-שטענדנישען אין די ארגאניזאציעס פון געוועזענע מיליטער-לייט און אונלאיאלער בעציהונג מצד דער פערוואלטונג פון וואיעוואדישען פעראיין פון רע-זערוו-אפיצירען, איז דער לעצטער דורכ׳ן פרעזעס פון דער הויפט-פערוואלטונג — גענעראל גורעצקי אויפ-געלעזט געווארען און עס איז גלייכצייטיג בעשטימט געווארען אלס קאמיסאר אדוואקאט דר. כאמיטש, געוועזענער פרעזעס פון לאדזער קרייז פון פעראיין פון די רעזערוו-אפיצירען: מען דארף דערביי בעמער-קען, אז די פערוואלטונג פון לאדזער קרייז פון רע-זערוו-אפיצירען מיט׳ן פרעזעס פאלט בראש בלייבען ביי זייערע אמטען.

לאדזער שול=ראט בעעהרט דעם אנדענק פון מארשאל פילסודסקי
די שולע אויף סמוגאווא וועט הייסען — די שולע אויפ׳ן נאמען פון הענריק שיענקעוויטש

(א) אויף א זיצונג פון שול-ראט האט ד״ר סקאלסקי געהאלטען א לענגערע רעדע וועגען דער אידעאלאגיע און טאטען פון פערשטארבענעם מאר-שאל פילסודסקי, די אנוועזענדע האבען בעעהרט דעם אנדענק פון פערשטארבענעם מארשאל מיט אנ׳ איין מינוט שווייגען.

נאכ׳ן בעריכט פון דעם עלטערען קאמיטעט וועגען דערנעהרען די ארימסטע קינדער און איינ-קונפטען פון פערשידענע אימפרעזען צו דעם צוועק איז בעשלאסען געווארען אנצורופען די שולע נומער 77 פון סמוגאווע גאס אויפ׳ן נאמען פון הענריק שיענקעוויטש.

פארפעסאר וואלטראטוס האט פארגעלעגט דעם שול-ראט א פראיעקט פון בודזשעט אויפ׳ן יאהר 1935/36, וועלכער דארף בעשטעטיגט ווערען אויף דער זיצונג פון שטאט ראט.

נאך דעם רעפעראט האט זיך געעפענט א דיסקוסיע, נאטשעלניק טורסקי האט אנגעוויזען אז א דאנק דער פלאנירטער אקציע און פראפילאק-טיק, וועלכע עס ווענדעט אן די שטאט-פערוואלטונג אין קאמף מיט אנשטעקענדע קראנקהייטען, איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז ביים פאבאר אין דער ארמעי האט זיך פערקלענערט די צאהל פון קראנקע אויף טראכאמע און אנדערע עהנליכע קראנקהייטען.

פרישער סכסוך אין דער פירמע „דזשענטעלמען״

(א) ערשט יענע וואך איז אין דער פירמע דזשענטעלמען ליקווידירט געווארען א שטרייק פון די ארבייטער צוליב רעדוקציע פון די ארבייטסלוי-נען.

נעכטען איז געקומען צו א פרישען סכסוך. די ארבייטער האבען נעכטען אויף די מויערען פון דער פאבריק געטראפען א מעלדונג, אז עס איז פארענדיגט דער טערמין פון דעם קאלעקטיוועז אפמאך. ביים שליסען דעם נייעם אפמאך, וויל די די-רעקציע אריינפיהרען א קלאוזולע: די דירעקציע זאל האבען דאס רעכט צו רעדוצירען די ארביי-טער. צוליב דעם האבן די ארבייטער פון דער 1. שיכט אין דער צאהל פון 1100 מענשען בע-שלאסען נישט צושטעלען זיך צו דער ארבייט, פראקלאמירען א שטרייק, אבער נישט פערלאזען די פאבריק. נאכמיטאג איז געקומען דער צווייטער שיכט ארבייטער, מען האט זיי אבער אין דער פאבריק נישט אריינגעלאזט.

וועגען פרישען סכסוך האט מען מיטגעטיילט דעם ארבייטס-אינספעקטאר, וועלכער האט באלד דעלעגירט אין דער פאבריק דעם אינספעקטאר פעפערמאן, וועלכען עס איז געלונגען צו פוילען ביי דער דירעקציע זי זאל צוריקציהען די מעלדונג.

בעת דער אקופאציע פון דער פאבריק האבען נעכטען, צוליב דער שטארקער היץ געחלשט עט-ליכע ארבייטערינס.

BANK HANDLOWY w ŁODZI
Spółka Akcyjna
Al. Tadeusza Kościuszki 15
ma jeszcze do wynajęcia SAFES
na dogodnych warunkach, poczynając od 4 złotych miesięcznie.
WYJEŻDŻAJĄC, nie zostawiaj w domu papierów wartościowych, złota, srebra i t. p., lecz zanieś je do SAFE'u!

ים אין דרום=זון

איינע פון די פיינסטע אויספלוגען, די בעליבטס-טע ביי די טוריסטען — איז דער אויספלוג קיין יו-גאסלאוויען. דורך דעם פרייליכען וויען מיט די ברע-גען פון אדריאטיק נעבען די יוגאסלאווישע אינזלען.

עס איז א פרעכטיגער אויסרוה אויף דער זוהן און נעבען ווארימען וואסער פון אדריאטיק דורך זאגרעב און בודאפעשט קומט דער אויספלוג אהיים.

דער אויספלוג הויבט זיך אן דעם 7 יולי און וועט קאסטען 295 זל. איינשרייבונגען: וואגאן לי קוק פעטריקאווער 64 טעל. 170.77.

נייע פערוואלטונג פון קאמ-באטאנטען=פערבאנד

אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון פער-באנד פון די יודישע קאמבאטאנטען איז געוועהלט געווארען א נייע פערוואלטונג. געוועהלט זענען געווארען:

פרעזעס — אדוו. בעלער, וויצע פרעזעסען: אדוו. מענקעס און ארטור שיק, ריינהארץ, מאנ-דעלבארט, בלומענפעלד, בורשטין, ראזענבערג, ה. זשימנאוואדא, ד״ר גליקסמאן, ד״ר י. קאן, רעד. י. אורבאך, אדוו. ל. פוקס, ח. זילבערבערג און וואלדמאן.

WYPRZEDAŻ
W związku z rozpoczynającą się we wtorek, d. 11 bm wyprzedażą materjałów jedwabnych i wełnianych w firmie
A. G. B. Piotrkowska 80
oraz z okazji pięciolecia założenia filji w Łodzi, rozsyłane są do klijentek tej firmy numerowane zaproszenia. Wylosowane numery można będzie sprawdzić w Kasie firmy A. G. B. Piotrkowska 80 począwszy od trzeciego dnia wyprzedaży.
Premje będą wydawane za okazaniem wylosowanego zaproszenia.

פון העלבער-שעכטער-פעראיין

אויף דער יעהרליכער מיטגלידער-פערזאמלונג פון קעלבער-שעכטער-פעראיין איז געוועהלט געווארען א נייע פערוואלטונג פון פאלגענדען צו-זאמענשטעל:

פרעזעס — אברהם לעווקאוויטש, וויצע פרעזעס — ירחמיאל צינאמאן. מאיר פראגעל, לייבעל צערלעוויטש, יענקעל אונעקאווסקי. נח שטשופאק, בעל פעלדמאן, קאנדידאטען: יחיאל ארדינאנס, חלאווגע, פלאווער, משה פרושאנאווסקי. רעוו. קאמ. אלי׳ ליבערמענש, אלתר ראדזיאל, פישעל וואלדמאן.

רעפערטואר-טעאטער
„ראזמאיטאשטשי״
ציגעל-גאס 27, טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

נעצייילטע גאסטשפילען פון אונזער ליבען גאסט, די בעריהמטע פרימאדאנע, דער ליבלינג פון לאדזער פובליקום, די נישט-פערגעסליכע „אלמא וואו וואהנסטו״, „טשארדאש פירשטין״, „שאנסאנעטען״ און אנדערע קרעאציעס
זינא גאלדשטיין
אומאויפהערליכער הוראגאן אפלאדיסמענטען!
אלגעמיינע בעגייסטערונג פאר איהר זינגען און שפילען!
זענען געווען די נעכטיגע פארשטעלונגען פון דער גלענצענדער אפערעטע
זי האט ליב!..
וואו זינא גאלדשטיין האט געפייערט אנ׳אמת׳ן טריומף אין איהר גלענצענדער זינג און שפיל-ראל „פ י נ צ ל ע״.
היינט ווערט געגעבען 2 פארשטעלונגען 2
4.30 בייטאג גרויסע פאלקס-פארשטעלונג
אלע בילעטען אין פארטער נאר 1 זל. ערשטע רייה
און 9.30 אוונד צו נארמאלע פרייזען.
מארגען מאנטאג — 2 פארשטעלונגען 2
בייטאג 4.30 און אוונט 9.30
גרויסער כאר און ארקעסטער! גלענצענדע אויסשטאטונג!
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

טיילוויז ליקווידירט דעם שטרייק
פון סטאלארעס אין פאביאניץ

אין פאביאניץ האט אויסגעבראכען א שטרייק פון די טישלער. עס האבען פערשטרייקט 350 פער-זאן. אבער אויך דא, ווי ביי די לאדזער שניידע-רינס, האבען א טייל ארבייטער גענומען אונטער-האנדלען מיט די ארבייטסגעבער אויף אייגענער האנד, אויסגעקומען צווישען זיך און צוגעטרעטען צו דער ארבייט, איז דעריבער די אקציע פאר די איבריגע בעדייטענד פערשוועריט געווארען. וועגען א קאלעקטיווען אפמאך איז שוין אפגערעדט. נישטא קיין איינינגקייט. פון די שטרייקענדע ארבייטען שוין 200 מאן, 150 שטרייקען נאך.

ליקווידירט דעם שטרייק אין דער פירמע אראנסא
(זשעראמסקיעגא 98)

אין ארבייטס-אינספעקטאראט איז פארגע-קומען א קאנפערענץ צווישען די פארשטעהער פון דער פירמע אראנסאן (זשעראמסקי 98), און די שטרייקענדע. די פירמע איז נאכגעקומען די פאדערונגען פון די ארבייטער און דער שטרייק איז ליקווידירט געווארען.

ליקווידירט דעם שטרייק
אין דער פירמע פאנטעל און פיטאווסקי
ניזקא 10

אין דער פירמע פאנטעל און פיטאווסקי האט אויסגעבראכען א שטרייק צוליב דער אורלויב צייט. נאך א קאנפערענץ אין ארבייטס-אינספעק-טאראט איז דער שטרייק ליקווידירט געווארען.

אויסגעבראכען א שטרייק
אין דער פאבריק פון פראבסט
פיעטריקאווער 104

צוליב דעם וואס די פירמע צאהלט נישט אויס פינקטליך די גאזשעס האט אויסגעבראכען א שטרייק אין דער פירמע פראבסט (פיעטרקאווער 104).

דער ארבייטס-אינספעקטאר האט געשטעלט דער פירמע אנ׳אולטימאטום אויב עס וועלען אין משך פון א מעת-לעת נישט אויסגעצאהלט ווערען די גאזשעס וועט די פירמע צוגעצויגען ווערען צו געריכטליכע פעראנטווארטליכקייט.

Dr. MICHAŁ URBACH
אינערליכע און נערווען קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ZAWADZKA 15, tel. 148 89
נעהמט אן פון 1-2 און פון 4-6 נאכמ.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר מאגען-שוואכע-בעהאנדלונג און מעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8-11 און פון 4-8 אוונד.
זונטאג פון 9-1 פארמיטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזע.

ביי פערגיפטונג ארויסגערופען דורך פערדארבענע מאכלים

ווי אויך דורך אלקאהאל, גיקאטין, מארפין, קאקאין און אפיום ווערט אנגעווענדעט דאס נאטירליכע ביטערוואסער
Franciszka Józefa
פיינט ראפטוריום. צו בעקומען אין אלע אפטייקן און סקלאד-אפטעקענעס.

ווי האלט עס מיט דער שטרייק-אקציע
ביי די לאדזער שניידערינס?

(א) צוליב דעם וואס א געוויסע טייל שניי-דער-ארבייטערינס האבען געפיהרט אונטערהאנ-דלונגען מיט זייערע ארבייטסגעבער אויף אייגע-נער האנד און שוין צוגעטרעטען צו דער ארבייט האט שטארק געליטען די אלגעמיינע שטרייק-אקציע פון די שניידערינס.

וועגען א קאלעקטיווען אפמאך קאן שוין קיין רייד נישט זיין. איצט ווערען די אונטער-האנדלונגען וועגען די בעדינגונגען פון ארבייט און לוינען געפיהרט אין בעזונדערע פראצעסן. אין איינציגע גרעסערע פראצעסן דויערט נאך דער שטרייק.

צווישען אייגענע

(א) אויף פאביאניצער 46 איז געקומען צו א בלוטיג געשלעג צווישען די ברידער אנטאני און י. ציגקאווסקי. און שוין פון זייערע איינעם פאר׳ן אנדערען האט זיך געשטעלט די 70-יעהריגע מו-טער קאטאזשינא ציגקאווסקא. די זיהן האבען אבער נישט געשוינט די מאמע און מיט׳ן מעסער צושטאכען איהר די הענט מיט וועלכער זי האט זיי געוואלט פערשטעלען איינעם פאר׳ן אנדע-רען. צום סוף האבען אלע בעקומען שווערע וואונ-דען. פאליציי האט זיך פעראינטערעסירט מיט׳ן גאנצען ענין.

פערסמט מיט נישט פרישע פיש

(א) אויף אגראדאווע 1 האט זיך פערסמט מיט נישט פרישע פיש א געוויסע פייגע לענקאווסקא און איהרע צוויי קינדער דער 14 יעהריגער משה און 10 יעהריגע איטא.

צי דיגעליטענע האט מען ארויסגערופען די פאגאטאוויע.

פון הונגער

(א) אויף באלוטער מארק איז אוועקגעפאלען פון ערשעפונג די היימלאזע 49 יעהריגע העלענא סושיצקא.

וויכטיג פאר בלאכארשעס און עלעקטראמאנטערס!
FLUDOR פאסטע צו לייטען
ענטהאלט נישט קיין קוואסען
עמפפעהלט
R. KORN
Śródmiejska 8, I piętro. Tel. 116-11
Materjały elektrotechniczne

פארפאלען

אונטער די רעדער פון אנ'אויטא

(א) אויף רוג פיעטרקאווער און פרייהייטס-פלאץ איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'-אויטא, די 62-יעהריגע מרים לייזעראוויטש (סאל-נא 5), זי האט בעקומען שווערע וואונדען פון גאנצען קערפער. די אגאטאוויע האט זי איבער-געפיהרט אין שפיטאל.

ביי דער ארבייט

(א) אין די טעקסטיל ווארשטאטען פון קא-ראל ט. בוהלע (היפאטעטשנע 57) איז צוליב אונפארזיכטיגקייט אריינגעצויגען געווארען דורך די וואלצען פון מאשין דער ארבייטער הוגא שווי דער (גניעזשניענסקא 13). די האנד עס האט ביי איהם אפגעשניטען אלע פינגער פון דער לינקער האנד.

זעלבסטמארד

(א) אויף שרודמיעסקא 58 האט געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד, אויסטרינקענדיג א גרויסע דאזע זאלץ-זויער די לאקאטארקע זאפיא מוראוש.

היט אייערע קינדער

(א) פון די טרעפען פון הויז אויף פאטש-טאווו 6 איז אראפגעפאלען די 5-יעהריגע אניעלא גשעשטשאק. דאס קינד האט צוּבראכען דעם שארבען פון קעפעל און בעקומען א געהיריגע ערשי-טערונג. אין א שווערען צושטאנד האט מען דאס קינד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פאר די ארכיוועז און ביבליא-טעק פון ייוו"א

אין צוזאמענהאנג מיט דער אקציע פארן יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט קומען ווייטער ארייַן מאטעריאלען פאר די ארכיוועז, מו-זייען און ביבליאטעק פון ייוו"א. צוו. אנד. האט דער בעוואוסטער לאדזער מחבר פינחס זעליג גליקסמאן געשענקט פאר דער ביבליאטעק פון ייוו"א א קאלעקציע פון זיינע העבראאישע ווערק („פרק שירה", „רבי זאב ליפשיץ", „מענה לנחים סוקולוב", „ספר בריחי זהב", „רבי משה", „נחמיה הכהן", „תפארת אדם", „תכלית חכמה", „בית תפלה", „ברכת קדש"). ז. בעלזקא (פסעוודאנים) האט געשענקט איהר זאמלונג לעגענדעס Balszemtow.

„אסמאן"

צום נעהרטען כלל רויכערער!

מיר ווילען נישט קיין עפעקטפולע ווערטער און נישט קיין שרייענדע רעקלאמעס!

מיר ענטבלויזען זיך און ווילען אויפווייזען דעם רויכערער פון וואס מיר בעשטעהן און וואס עס זענען אונזערע מעלות, וואס ערפילען די וויכטיגסטע ראלע אין לעבען פון רויכערער:

א) די 4 וואטקאווע גילזען בעשיצען די לונגען געגען גיפטיגע סובסטאנצען פון טאבאק-רויך.

ב) די ווירקונג פון די דאזיגע 4 וואטקעס ביי אזא סיסטעם, וואס 2 וואטקעס געפינען זיך ביים טאבאק און די אנדערע 2 וואטקעס ביים ענדע פון מונדשטיק. וואס עס בעשאפט א פילטריר-קעמערל, איז ווירקזאמער געגען דער פארגיכטונג פון ניקאטין פאר'ן ארגאניזם.

די גילז „אסמאן" איז דער רעזולטאט פון אנ-שטרענגונג אויף דעם געביט פון דער אינדוסטריע, אין דער טריאומף, וואס וועט זיכער לענקען די אויפמערקזאמקייט פון די ברייטע מאסען קאנ-סומענטען.

די רעזולטאטען פון דער קאטאסטראפע

מיטן סאוויעטישן ריזן-עראפלאן „מאקסים גארקי"

(ענדע פון זער 5-טער זייט)

כע עראפלאנען ווי „מאקסים גארקי" און לויט די לעצטע ידיעות זאל אויף זיין ארט אויסגעבויט ווע-רען 9 אזעלכע עראפלאנען. שווערער איז אבער צו רעכט צומאכען דעם פערלוסט פון די קוואליפיצירטע ספעציאליסטען אין וועלכע די סאציאליסטישע מלו-כה פיהלט א מאנגעל אויף יעדען געביט פון איהר ענטוזיאסטיש שאפען.

דער זארג וועגען דעם מענש, וואס שטעלט מיט זיך פאר א געוויסען ווערט פאר דער געזעלשאפט און מלוכה, זעהט זיך ארויס אין די אלע ארטיקלען וואס זענען געווידמעט דער קאטאסטראפע פון „מאק סים גארקי". דער שמערץ און טרויער נאכן פערלוסט פון די 48 שלאגלער פון דער לופטפליהעריי איז א סך גרעסער ווי נאך דעם פערלוסט פון קאסטשפילי-גען ריזען עראפלאן.

די קאטאסטראפע מיטן עראפלאן „מאקסים גארקי" וועט אהן שום ספק אויסגענוצט ווערען פאר א גרעסערער אקטיוויזאציע פון די מאסען אין אלע ריכטונגען. קודם כל אין דער ריכטונג צו שאפען קאדרען קוואליפיצירטע ארבייטער, וואס איז היינט דער לאזונג אין ראטען פערבאנד.

דער אנזאג צו בויען 9 ריזיגע עראפלאנען אויפן ארט פון „מאקסים גארקי" איז נישט קיין אויסדרוק פון פוסטער אמביציע, צו וועלען אימפא-נירען דער וועלט. ווי אזוי ראטען פערבאנד רעאגירט אויף מפלות, נאר איז דער אויסדרוק פון ווילען צו פערגרעסערן די בעוואפענטע לופט-כוחות, די קא-טאסטראפע מיט „מאקסים גארקי" שפילט נאך דא די ראל פון א צופעליגער סיבה, דאס ווערט פולשטענ-דיג בעשטעטיגט דורך א ארטיקעל אין דער „פראוו-דא" וואס איז געווידמעט דער קאטאסטראפע. די צייַ-טונג שרייבט: „אונזערע שונאים גרייטען זיך טאג און נאכט צו א מלחמה. מיר געדענקען גוט סטאלינס ווערטער: „ביזט געבליבען הינטערשטעליג, ביזט שוואך, הייסט דאס, אז דו ביזט נישט גערעכט, מען קען דיך אלזא שלאגען און פערקנעכטען, ביזט די שטארק — בעדייט דאס, אז דו ביזט גערעכט און מען דארף זיך פאר דיר היטען". וואס שטארקער עס וועט זיין די רויטע ארמעי, אלץ ווייטער איז די מל-חמה, אט פארוואס אונזער ערשטער חוב איז צו שא-פען אזא בעוואפענטע כוח וואס זאל אין יעדער מל-חמה מיט יעדען שונא אונז ברענגען דעם נצחון און דערפיהרען צום פולשטענדיגען צוקלאפען פון אונ-זערע געגנער. און די לופט פליהעריי איז איינע פון די וויכטיגסטע מיטלען אין מאדערנעם קריג".

אין דער דאזיגער בעלייכטונג איז דער פערלוסט פון 48 פליהער און קאנסטרוקטארען דער אנזאג פון בויען נייע 9 ריזען - עראפלאנען און די אויסביל-דונג פון א סך לופט פליה - קאדרען ווי אויך די אלס גרעסערע זארג פאר'ן מענש, זעהר כאראקטערי-סטיש פאר די איצטיגע פערהעלטעגישען אין ראטען פערבאנד.

דער „שיר"-קאנצערט אין „העלענאוו"

א גרויסע פאראינטערעסירונג האט ארויסגע-רופען די ידיעה וועגען קאנצערט וואס „שיר" ארגאניזירט שבת, דעם 15 יוני ד. י. איז הע-לענאוו.

„שיר" וועט דאס מאל אויפטרעטען מיט א רייך קלאסיש פראגראם וועלכעס וועט אויסגעפיהרט ווע-רען דורכ'ן געמישטען כאר, סאליסטען פילהאר-מאנישען און אייגענעם ארקעסטער.

אחוץ דעם קומען א רייה נייע נאך נישט געזונגענע יודישע פאלקס-לידער איאן דער הערלי-כער אינטערפרעטאציע פון בעליבטען פראפ. פיי-ווישיק.

ס'איז כדאי צוצוגעבען דאס דער פאראיאה ריגער קאנצערט פון „שיר" אין העלענאוו האט צוגעצויגען טויזענדער בעזוכער. פון דער שטאר-קער פאראינטערעסירונג מיט'ן קאנצערט איז צו דרינגען, אז אויך דאסמאל וועט נישט זיין קיין קלענערער ערפאלג.

—=—

DR. MED. H. Różaner
ספעציאליסט פאר
הויט, וועגערישע און סעקסועלע קראנק.
NARUTOWICZA 9,
tel. 128-98.
נעמט אן פון 9—1 פארמ. און פון 5—9.

היינט פרעמיערע!
היינט פרעזענטירען מיר די פרעכטיגע שעהנהייט
JEAN HARLOW
אין דעם עראטישען זיטען-פילם א. נ.
„בעשאפען צום קושען"
אין די איבריגע ראלען,
Lionell Barrymore
Lewis Stone
אויסער'ן פראגראם: די נייעסטע אקטואליטעטען.
אנהייב פון די סעאנסען: אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת און זונטאג 1.30 בייטאג.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

לעצטע טעג! גרעסטער אפערעטען-שלאגער אין דער קינא-וועלט! לעצטע טעג!
אין דער הויפטראלע די אונפערגלייכליכע
Franciszka Gaal „PIOTRUŚ"
אויסערן פראגראם: „BAJKA KRASNOLUDKóW"
אנהייב 4 30 נאכמ. שבת און זונטאג 12 א זייגער בייטאג.
פרייזען אויף די ערשטע סעאנסען אויף אלע פלעצער 40 און 50 גראשען

קלאנג קינא טעאטער
BAJKA
פראנציסקאנער 31a
גוטאהר מיט טראמוואיען 1, 6 און 14.

8076 Warszawskie
TOWARZYSTWO POŻYCZKOWE na ZASTAW RUCHOMOŚCI
Spółka Akcyjna. Oddział w Łodzi
(LOMBARD)
zawiadamia, że w dniu 25-go czerwca 1935 roku i dni następnych od godziny 10-ej rano odbywać się będzie LICYTACJA przy ul. Zachodniej Nr. 31 w Łodzi, zastawów nieprolongowanych we właściwym terminie. Numery zastawów, podlegających licytacji, ogłoszone będą w „Kurjerze Łódzkim" w dniu 16-go czerwca 1935 roku w numerze 162 i wywieszone w biurze.—
Zastawy niesprzedane na licytacji w pierwszym terminie, sprzedawane będą w drugim terminie, począwszy od dnia 27-go czerwca 1935 roku.
Procenty należy wpłacać przed dniem 16-go czerwca 1935 r., gdyż po tym terminie zastawcy dopłacą koszty probierni państwowej za cechowanie prób i za ogłoszenia.

PRZETARG.
Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza publiczny przetarg na wykonanie betoniarni miejskiej przy ul. 6-go Sierpnia Nr. 104; oferty pisemne, odpowiadające treści kosztorysu ślepego należy składać w Zarządzie Miejskim Plac Wolności 14, III piętro w pokoju Nr. 41 dnia 21 czerwca r. b. do godz. 11 w kopertach należycie zamkniętych i zalakowanych, z napisem: „Oferta na wykonanie betoniarni miejskiej przy ul. 6-go Sierpnia Nr. 104".
Szczegółowe informacje oraz ślepy kosztorys otrzymać można w pokoju Nr. 42.
Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 12 w poł. w gabinecie naczelnika Wydziału Budownictwa.
Łódź, dnia 8 czerwca 1935 r.
ZARZĄD MIEJSKI.

בעקאנטמאכונג!

Dyr. J. Rapaport
דערמיט ווערט בעקאנט געמאכט, דאס די בעוואוסטע ספע-ציעלע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט פון דעם אין גאנץ פוילען בע-ריהמטען ארטאפעד-ספעציאליסט פאר רוקנגראט (ברוך) קראנקע און אלער ארט קאליקעס און פעהלער פון גוף ביי מענער, פרויען און קינדער דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 איז פון 1 אפריל ד. י. געווארען איבערטראגען אויף
8 זאוואדזקא 8 פראנט 1-טער שטאק.
אכטונג ברוך-קראנקע!!!
נאר אין דער איינציגער ספעציעל ארטאפעד. הייל-אנשטאלט זאוואדזקא 8 פון בעריהמטען ספעציאליסט דיר. י. ראפאפארט, וועלכע עקזיסטירט שוין 30 יאהר און וועלכע איז וואוילבאקאנט אין בעוואוסטע אגענטורן. פראפעסארען געווארען אנערקענט און אויסגעצייכענט. ...
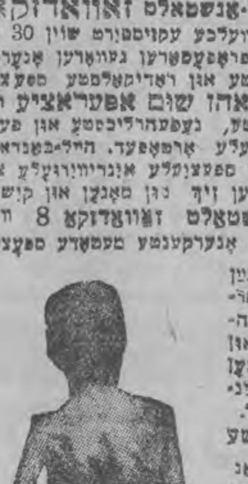
אימאס. הייל-גארסעט פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (הויקערס) (Skrzywienie Kręgosłupa) די בעסטע אר-טאפעדישע הייל-אפאראטען פאר בײנער-שווינדזוכט, לעה-מונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער, קונסטליכע פיס און הענד (פראטעזען) ווי אויך די פראקטישסטע און בעסטע און ליכטעסטע מאטעריאל ארטאפעדישע אפאראטען (אינ-לאגען) פאר שמערצליכע פלאס-פיס לויט גיפס-מאדעל.
נאר אין די איינציגע ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט זאוואדזקא 8 (פריהער וואלטשאנסקא 10) האבען זיך במשך די לעצטע 6 יאהר אין לאדז. איינינע טויזענד שווער-ליידענדע אויף ברוכען בעפרייט אהן אפעראציעס פון זעהר פיל שמערצען און ברוך-ליידען און זענען געווארען געזונד און ארבייטספעהיג.
אויף דעם בעשטעטיגען און זאגען אמבעסטען עדות די אין דער גאנצער לאדזער פרעסע יודישע, פוילישע און דייטשע טאג-טעגליכע הערציגסטע דאנקזאגונגען פון די זעהר פיל בעהאנדעלטע פון ה' דיר. י. ראפאפארט.
דאס איז די בעסטע גאראנטיע פאר אלע ליידענדע אויף ברוכען ווי אויך אלער ארט פעהלער פון גוף צו האבען דעם גרעסטען צוטרויען, אז נאר אין דער איינציגער ספעצ. ארטאפעד. הייל-אנשטאלט זאוואדזקא 8 איז מען געזיכערט מיט די שנעלסטע ראדיקאלסטע הילף און ערפאלג.
Ortoped. Spec. J. RAPAPORT פון לעמבערג
Łódź, Zawadzka 8, front 1 p. tel. 221-77.
(פריהער וואלטשאנסקא 10)
ערמעסיגטע פרייזען! צמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוונט.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסא כאריך).

פאר גאלד, בריליאנטען, ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזע
י. קאפעלוש,
לאדז, פלאץ וואלנאשטשי 10
פר. ערשטער שטאק. טעל. 226-51

שפיליטער
לעמבערג — לאדז
אלע ארט ארלעדי-גונג פינקטליך יעדען טאג אין לאדז, קאמיענא 13
שטראסבערג, אין לעמבערג, פור-מאנסקא 3 ביי פרייז.

אנשטאט פון 12 ביזן 27 יוני ד. י. וועט דער
אינטערנא-ציאנאלער פוטער-יריד
אין ווילנע
פארקומען פון 29 יוני ביזן 14 יולי ד. י.
די בעטייליגונג פון פוטער-סוחרים און אינדוסטריעלער, אינלענדישע און אויסלענדישע איז געזיכערט
Dyrekcja Międzynarodowych Targów Futrzarskich
WILNO, Ogród po-Bernardyński.

לאדזער יודישער לאבאראטאריע
און כעמיש-באקטעריאלאגישע פעראיין
געפינט זיך
אויף פיעטריקאווער 31. וו. 22
טעל-264-38
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך, פון 6 ביז 9 אוונט. ס'ווערען געשריבען ביטעס ערטיילט עצות, אויסגעגלייכט סכסוכים און געפיהרט כל'ערליי דירות און עקסמיסיע-פראצעסען.

כעמיש-באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום
פ. שאץ, לאדז,
פיעטריקאווער 37.
פיהרט דורך זעמטל. ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע א. א.

שווייצעריש שווייסונגען
מעטאל-בעארבייטונגען
שלאסעריי-ארבייטען
מאשינען-טיילען
און ווערקצייג
פירמע אויס ביליג
J. REDER, Łódź
ליסטאפאד 11-13 טער-11

LABORATORJUM ANALITYCZNE dla celów DJAGNOSTYKI LEKARSKIEJ
J. ROZENBERGA
st. asystenta fizjologji Wolnej Wszechnicy Polskiej
Piotrkowska 101 m. 8, tel. 130-87
wykonywa wszelkie analizy (chemiczne, bakterjologiczne, serologiczne, mikroskopowe i in.) krwi, moczu, kału, nalotów i t. p.

לעבער אויף דער מאשין
ווערען אנגענומען אויסצוניייען ביי נארדמאן, שרודמיעסקא 8.

מאדערנע פאבריקס-זאלעז

21x29 בעטאן-אייזען מיט טראנסמיסיע-איינריכטונג און עלעקטרי
פון זאפארט צו פערמיטען. צו ערפאהרען: טעל. 188-91

קליינע
אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

א גוטער ריכטעווער ווערט געזוכט ביים קאמאשען-שטעפער זאוואדזקא 22.

א גוטער שניידער-מייסטער פאר מעדכען קינדער-פאלטאס, וואס קען אליין שניידען פון 1 סארט ארבייט ווי אויך א שניידער צו שילער-אנציגער 1-טע סארט ארבייט וואס קען צושניידען ווערען געזוכט ביי ב. יאקובאוויטש, פאמארסקא 5.

פערשידענעס

א ספר תורה א גרויסע אין גוטען צושטאנד איז פריינווירדיג זאפארט צו פערקויפען. צו ערפאהרען שרודמיעסקא 47, וו. 24, אין הויף 1-טער שטאק, ביי איטקין, שפרעכשטונדען פון 3—4 נאכמ.

זאל גאנץ לאדז וויסען! פודער פ.פ.ג. געגען שווייס פון פיס קאסט 5 גר. ביי די צייטונגס-פערקויפער פיעטריקאווער 21, 51 און 64, נאוואמיעסקא 1, וואלבארסקע 1.

מיט 18 טויזענד זל. וויל איך צו טרעטען צו א פאבריק אדער געשעפט אלס שותף. אפערטען אונטער "J .G." אין אדמיניסטר. 8086

וויכטיג פאר לעטניקעס! כשר'ע מיטאגען צו גאנץ ביליגע פרייזען. דער רעסטאראן פילסודסקיעגא 16 גיט ארויס געשמאקע היימישע מיטאגען צו ביליגסטע פרייזען. אויפ'ן פערלאנג ווערען מיטאגען אפגעשיקט אהיים.

CEGŁA do sprzedania. Wiad. tel. 122-18 i 159-60

יעדען קוואנטום ציגעל ביליג, גוט און זאפארט צו ליפערן. טעל. 235.57.

Zaginiony został kwit kaucyjny Elektrowni Łódzkiej na zł. 15,— № 7288278/25703 na imię Emanuel Goldberg, Łódź, Ogrodowa 3

פמעט גאנץ לאדז און אומגעגענד איז ערשטוינט פון אונזערע לייסטונגען אין קונסטשטאפען. ווי שוין בעקאנט איז פער שטאפען מיר אלערליי למכער און געוואלדן ריסען אין הערן- און דאמען-קליידונג אז"וו די ארבייט ווערט אויסגעפיהרט פון די בעסטע פאכמענער אויס דייטשלאנד צו זעהר ביליגע פרייזן קומט און איבער-צייגט אייך! נאד-לודקא 12 אין נייעם דוי

ראקאלען

צו פערדינגען א צימער מיט 2 פענסטער מיט א בעזונדערן איינגאנג מיט א געשעפט, פראנט, 1-טער שטאק, נאוואמיעסקא 4, וו. 3.

צו פערדינגען א פראנטאווע שטוב מיט 2 פענסטער 1-טער שטאק מיט אלע בעקוועמליכקייטען מיט אדער אהן מעבעל קילינסקיעגא 15 וו. 28. 8081

א סובלאקאטאר קען בעקומען א זוניגע וואוינונג ביי אנ'אנשטענדיגער פאמיליע. ס'קען זיין א פאר-מאלק עוועני-טועל 2 יונגעלייט. צו ערפאהרען פילסודסקיעגא 43, וו. 21, רעכטס, 2. איינגאנג, צווייטער שטאק. 8085

3 - pokojowe mieszkanie frontowe z kuchnią, wygodami i 2 wejściami do wynajęcia przy Alei 1 Maja Nr. 5. Wiadomość u dozorcy domu. 8031

PRYWATNA SZKOŁA POWSZECHNA
i GIMNAZJUM ŻENSKIE
„WIEDZA"
z prawami szkół państwowych
ul. NARUTOWICZA 15/17
איינשרייבונגען פאר אלע קלאסען נעמט אן דער סעקרעטאריאט
טעגליך פון 9 ביז 14 און פון 17 ביז 19.

תקנות פון ראבינאט
וועגען טהרת בנות ישראל

כדי צו פערשטארקען דעם ענין פון טהרת המשפחה האט דער ראבינאט בעשלאסען:

1) נישט צו געבען קיין סדור קדושין אהן א צעטעל, אז די כלה האט דערפילט איהר רעליגיעזען חוב אלס יודישע טאכטער;

2) צו פערטיילען יעדען טאג א גרעסערע צאהל אומזיסטע קארטען פאר אונבעמיטעלטע פרויען און כלות.

אזעלכע קארטען קאן מען בעקומען ביי:

הרב פרידיל, זגערזשער 27
" ראזענבערג, פאמארסקא 4
" סגל, פאלודניאווע 25
" קרול, צעגעלניאנע 22
הרב ראזענשטיין קילינסקיעגא 120
" פריישהאקער, נאוואמ. 4
" פילמאן, דאלנע 14

ערב שבועות, תרצ"ח.

ועד הרבנים לעדת לאדז.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
שערפיעז 37 (בענעדיקטא) 6.
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. med.
GUSTAW KOHN
געוועזענער אסיסטענט פון דעם גינעקאלאגישען קליניק אין פאריז.
(ספעצ. פאר פרויען-קראנקהייטען און שוואנגערשאפט).
דיאטערמיע, עלעקטראקאגולאציע.
נעהמט אן איז לאדז
פילסודסקיעגא 51, טעל. 170-03
נעהמט אן פון 8—10 און פון 4—6 נאכמ

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1-טער שטאק.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. med. **D. Frid**
אינערליכע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
אויף זאוואדזקא 16a
פראנט 1 שט. טעל. 224-78
נעמט אן פון 9—10 און פון 5—7 אוו.

Dr. med. **W. EYCHNER**
פרויען-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 4, טעל. 134-72
נעמט אן פון 2 ביז 3.30 נאכמיטאג
און פון 6.30 ביז 8.30 אוועגט
אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 10—12 בייטאג.

לעטשניצע
פאר וועגעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד.
וועגעריש-קראנקע, מענערשוואכע און הויט-כר אנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

ד"ר
ס. קאנטאר
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער-שוועכע)
פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45.
נעמט אן פון 8—2 נ"מ און פון 6—9 אוו

סאנאטאריום
אין כעלמי
פאר דערוואקסענע און קינדער
איז ווידער געעפענט!
שטענדיגע ערצטליכע בעהאנדלונג. פאר ציגליכע ריטועל-דיעטעטישע קוך און אלע בעקוועמליכקייטען. מעסיגע פרייזען!
צו ערפאהרען אויפ'ן ארט און אין לאדז טעלעפ. 122-60 און 127-81.
לונגען-ליידענדע ווערען נישט אנגענומען.

Dr. med.
O. Lubraniecki
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
AL. 1 MAJA 21, telef. 108-65

קלעפסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען
נעהמט אן די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט"
די קלעפסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט
און טונאנדערגעקלעבט איבער שטאט.

Persil i Henko
oto dwa środki, bez których niema prania!

Uzdrowisko Włodzimierzów
pięknie urządzony
Pensjonat „ZAKOPIANKA"
pód zarządem p. Birmana.
ערשטקל. כשר'ע קיך, ווי אויך דיעטישע. הערליכע זוניגע צימערן מיט ווערענדעס. אייגענער וואלד, ווי אויך אייגענער פארק. 15 מארגעס אויבס-גארטען.
הערליכע אויסשטע ביי דעם פליסענדען טייך LUCZĄŻA ערשטקלאסיגע בעדינונג!
אויך צו פערדינגען הערליכע אויסמעבלירטע זומער-וואוינונגען איין-שטוביגע און שטובען מיט קוכען ביי ה. בירמאן. 7871

Dr. Med.
J.Schlosser
כירורג
האט זיך איבערגעצויגען אויף
צעגעלניאנא 30 טעל. 122-16
נעהמט אן טעגליך פון 4—7 אוו.

רעטשניצע
פון דאקטוירים - ספעציאליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען-גאבינעט
וועגעראלאגישעס אמבולאטאריום
פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע
טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט
זונטאג פון 10—12 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

Dr. med. **M. TAUBENHAUS**
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אן פון 4—8 אוונד.

Dr. med.
E.Gutman
קינדער-קראנקהייטען
נעמט ווידער אן
Gdańska 26, tel. 173-00.
טעגליך פון 9—11 און פון 4—7 נאכמ.

[illegible]	אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז [illegible]	[illegible]	אבאנעמענט-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.